

CENTER

ŠKOLSKI LIST X. GIMNAZIJE "IVAN SUPEK", ZAGREB

TEMA BROJA: KORAK U ŽIVOT

DVOJEZIČNA NASTAVA

INTERVJU: ZRINKO OGRESTA

GIACOMETTIJEVA IZLOŽBA U UMJETNIČKOM PAVILJONU

ZAGREB, SIJEČANJ 2017., GODINA XXI.

Bob Dylan

BOB DYLAN (RODEN ROBERT ALLEN ZIMMERMAN) JE VEĆ OD RANIH GODINA POČEO SLUŠATI GLAZBU. PRVO BLUES, A KASNJE ROCK 'N' ROLL.

DOK JE POMADAO SREDNU ŠKOLU, OSNOVAO JE NEKOJKO BENDOVA. ČESTO JE IZVODIO ELVIS PRESLEY-OVE PJESENJE,

JEDNOM PRILIKOM KAD JE IZVODIO "ROCK 'N' ROLL IS HERE TO STAY" JE RAVNATELJ ODREZAO MIKROFON JER JE IZVODEME BILO UZASNO GLASNO.

1962. JE PROMJENIO SVOJE IME U BOB DYLAN, A 1963. JE POČEO BITI PRAVI PJEVAČ I Pjesnik.

1960., DYLAN ODLAZI 12 KOLEDŽA I PUTUE KU NEW YORK ZBOG WOODY GUTHRIE. KASNIJE SE PROMJENIO U KRŠCANINA PO VJERI, 1965. JE MALO PROMJENIO STIL SVOJE GLAZBE SA ELECTRICNOM GITAROM, KOJI JE BIO POMALO KONTROVERZAN.

SADRŽAJ

DVOJEZIČNA NASTAVA.....	2
ERASMUS + ...	8
SVEUČILIŠTE SJEVER.....	13
KREATIVNOST NAŠIH UČENIKA.....	14
INTERVJU TONI MILUN	16
STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	18
DAN ŠKOLE	20
TEMA BROJA	22
FILM	37
FESTIVAL SVJETSKE KNJIŽEVNOSTI	43
GLAZBA	46
IN MEMORIAM	48
RAZGOVOR: GORDAN LOPAC MEDO	50
UMJETNOST I KUTURA	52
PUTOVANJA	58
IN MEMORIAM	64
SPORT	66
ADVENT U DESETOJ	74
ZABAVNI KUTAK	78
INTERVJU LUKA BULIĆ	79
ZABAVNI KUTAK	80

IMPRESUM

Nakladnik:

X. gimnazija „Ivan Supek“ Zagreb

Za nakladnika:

Željka Frković, ravnateljica

Lektorica:

Ružica Filipović, prof.

Urednica:

Mateja Radoš, 4.C

Suradnici:

Neli Mindoljević, prof., Željka Frković, prof. , Jelena Crnek, prof., Marija Roth, prof., Silva Crnić, prof., Nataša Rudolf, prof., Vesna Hercigonja, prof., Frances Novosel, prof., Marina Džepina, prof., Maja Vuković, prof., Boris Beck

NOVINARSKA DRUŽINA:

Mateja Radoš, Klara Cvetković, Josipa Trgovčević, Karla Lemaić, Laura Lopac, Božica Horvatić, Luka Žigolić, Sara Radaković, Lina Matjačić, Nina Čušić, Alma Dervišević, Magdalena Tosenberger, Leonarda Radoš, Domagoj Ferenčak

Voditeljica novinarske družine:

Ružica Filipović, prof.

Strip:

Jere Rinčić, 2.F

I ove godine u Desetoj gimnaziji radilo se punom parom! Naši učenici proteklu godinu putovali su u mnoge države, sudjelovali u brojnim projektima (neke su i sami organizirali), upoznali su i intervjuirali osobe s kulturne i javne scene. Dvojezična nastava, uvedena 2007. godine, također je predstavljena u listu. Naša je škola 2016. godine prijavi-

UREDNUCA: MATEJA RADOŠ, 4.C

la projekt Erasmus+ pod nazivom "Priručnik za neodlučne, posrnule i loše čitatelje" (Handbook for reluctant, struggling and poor readers). U sklopu Erasmus+ projekta "Moving beyond the conflict" naši učenici zaputili su se i u Sjevernu Irsku. Upoznali smo i „heroja instrukcija“, Toniju Milunu, koji olakšava razumijevanje matematike i fizike učenicima diljem Hrvatske. I to besplatno! Razgovarali smo i s „herojem radijskih hitova“, Lukom Bulićem. Donosimo ekskluzivni intervju s redateljem Zrinkom Ogresmom, čija je drama *S one strane* bila među prvim favoritima za prošireni popis oskarovskih nominacija u kategoriji najboljega strangog filma. Družili smo se s Ivom Gregurevićem, jedним od najvećih hrvatskih glumaca. Pogleđali smo film *Ime: Dobrica, prezime: nepoznato* na Zagreb Film Festivalu i sudjelovali u nastavi filmske umjetnosti u kinu Tuškanac. Naši zborasi nastupili su u Celju, na Supekovim danim, Božićnom sajmu i na zagrebačkom Trgu, a Sara Radaković iz 3.C i Katarina Kiseljak iz 2.H otpjevale su ariju *Kraljice noći* W. A. Mozarta u koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski. Kad je riječ o glazbi, nismo mogli ne spomenuti da nas je napustio Leonard Cohen, kanadski kantautor i književnik poznat po svojem šarmu i dubokom glasu. Otputovali smo u splitski HNK pogledati mjuzikl *Mali dučan strave* koji su priredili naši vršnjaci iz Splita i Dovera, a u Gavelli smo pogledali predstavu po glasovitom romanu G. Flauberta, *Madam Bovary*. Uključili smo se u klub mladih Muzeja suvremene umjetnosti, gdje smo otkrili novi pogled na umjetnost i uvidjeli da muzej može biti zabavan! Bili smo na utakmici Medveščaka, nakon koje smo razgovarali s dva poznata hokejaša - Goranom Bezinom i Tomom Zanoškim. Ovogodišnju temu broja posvetili smo akcijama organiziranim za pomoć pri školovanju mladih ljudi koji s 18 godina izlaze iz domova i udomejljskih obitelji u koje je uključena i naša škola. Naši bivši učenici, Leo Vitasović i Filip Mayer, osnovali su Udrugu Dignitas, u sklopu koje su snimili film *Govorna pošta*. Tim su filmom nastojali senzibilizirati mlade ljudi za problem njihovih vršnjaka. Razgovarali smo i s Darkom Radišićem, predsjednikom Rotary kluba Zagreb i pokretačem Humanitarne akcije Korak u život. On nas je upoznao sa stipendistima, divnim mlađim ljudima, Tihomirom Ožvatićem i Emanuelom Žugaj. U projekt su se uključili i najpoznatiji zagrebački bendovi, Parni valjak i Prljavo Kazalište. Požurite okrenuti sljedeću stranicu! Uživajte u čitanju!

DVOJEZIČNA NASTAVA U NAŠOJ GIMNAZIJI

TEKST: SILVA CRNIĆ, PROF., FOTO: JAN KREŠIĆ, 3. F

UČENJE NA ENGLESKOM I HRVATSKOM

Od 2007. godine u našoj školi uveden je dvojezični program. Učenici uče gradivo u istom opsegu i prema istim kriterijima kao i ostali koji taj predmet slušaju samo na hrvatskom jeziku. Program pojedinih predmeta odvija se na engleskom i hrvatskom. Započeli smo samo s općom gimnazijom, a od 2012. uvodi se i prirodoslovno-matematička gimnazija. Prvi predmeti koji su se dvojezično izvodili bili su: matematika, fizika, kemija, etika. Danas se tako izvode i sociologija, geografija, informatika i biologija, a učenici imaju najmanje 4 predmeta po godišnjima. Organizira se i fakultativna nastava engleskog jezika koja je prilagođena specifičnim potrebama učenika, u cilju priprema za polaganje međunarodno priznatog ispita: IGCSE English as a second language (E2L). Učenici u dvojezičnom programu polažu taj ispit, najčešće na kraju 2. razreda. Postižu odlične rezultate, a certifikat o poznavanju engleskog jezika koji dobivaju neograničenog je trajanja. Ispitivači su akreditirani profesori od strane CIE: prof. Silva Crnić i prof. Marija Jurjević.

CAMBRIDGE MEĐUNARODNI CENTAR

Nakon uspješno uvedene dvojezične nastave, naša je škola 2008. godine postala prva državna škola Cambridge međunarodni centar u Republici Hrvatskoj (Sveučilište u Cambridgeu, Međunarodni ispitni centar, HRoo6). Time je učenicima, iz naše i iz drugih škola, kao i svima zainteresiranim omogućeno stjecanje kvalifikacija iz niza različitih predmeta na IGCSE i AS/A razini. Neposredni poticaj za uključivanje u mrežu Cambridge međunarodnih centara (CIE) bilo je iskustvo u radu s učenicima dvojezičnog programa, upoznavanje s gđa. Safijom Oković koja je provela CIE kurikuluma u I. bošnjačkoj gimnaziji, Sarajevo, te

inicijative i poduzetnost nekadašnje ravnateljice gđa. Roksande Smolčić Krnić. Željeli smo učenicima omogućiti edukaciju i polaganje ispita po međunarodno priznatim standardima Cambridge međunarodnog centra.

IZ DALEKE INDIJE

Tijekom priprema za dobivanje licence, održani su sastanci s gđom Ann Gibson, Cambridge predstavnicom za Europu, gđa. Safijom Oković, regionalnom koordinatoricom, s predstavnicima Gradske ureda za obrazovanje kulturu i šport i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

2010.- 2014. godine, profesorica Tajana Matasović je s grupom učenica na fakultativnoj nastavi pilotirala CIE ispit „India Studies“. Te iste učenice su bile među prvim učenicima u svijetu koje su polagale i uspješno položile IGCSE ispit „India Studies“ s najvišim ocjenama. Naša škola je bila jedina škola izvan Indije koja je sudjelovala u projektu. Školu je posjetio Veleposlanik Indije gospodin Singh i donirao knjige našim učenicima.

CILJEVI DVOJEZIČNE NASTAVE

Sve veća potreba komunikacije na engleskom jeziku

Zahtjevi za osobnom i profesionalnom pokretljivošću

Zastavni dio kurikuluma mnogih europskih i svjetskih obrazovnih sustava

Predstaviti kvalitetan i konkurentan model obrazovanja

Primijeniti moderan i međunarodno priznati nastavni plan i program (fakultativna nastava)

Pripremiti učenike za njihovo daljnje obrazovanje

Poticati dobru nastavnu praksu

Ustpostaviti standarde priznate širom svijeta

Ciljevi EU : multikulturalnost i višejezičnost

Dvojezična nastava - važna je kreativnost

Dvojezična nastava - sat kemije

ZANIMA NAS ŠTO VI MISLITE

Redovito se provede ankete u svrhu prikupljanje podataka o stavovima učenika o dvojezičnoj nastavi te o njihovim dojmovima. Rezultati pokazuju da je najveći broj učenika odabrao dvojezični program kako bi im znanje engleskog jezika pomoglo u budućem zvanju. Prednosti dvojezičnog programa učenici vide u bogatstvu vokabulara kao i u usvajanju specifičnog vokabulara nekog predmeta te su svi prepoznali višestruke koristi dvojezične nastave.

ŠTO KAŽU UČENICI

Neki komentari učenika u anketama:

“Dvojezična nastava je korisna i zabavna. Činjenica da nastavu slušamo na engleskom mi se u početku činila zastrašujućom, no već nakon par sati uopće nisam primjećivala da profesor/ica govori na engleskom. Svi koji razmišljaju hoće li izabrati ovaj program iskreno savjetujem da ga izaberu jer sigurno neće pogriješiti.”

“Ovaj program mi se sviđa zato što učimo neke predmete na engleskom, pa usavršavamo engleski, radimo projekte i putujemo. Bili smo u Londonu!”

“Mogućnost polaganja IGCSE ispita nam otvara mnoga druga vrata. Nastava na engleskom je zanimljiva. Isto tako što dosta profesora kada vide da nam nešto nije jasno, prebace se na hrvatski, što je povremeno potrebno, to ne bih mijenjala.

“Učiš stvari izvan kutije”

MEĐUNARODNI ISPITI

U našoj smo školi kroz školski kurikulum dvojezične nastave integrirali i Cambridge međunarodni kurikulum. Učenici mogu pristupiti međunarodnim ispitima znanja iz brojnih predmeta po svom vlastitom odabiru i time steći jednu od (IGCSE ili As/A

razinu) ili obje (IGCSE i AS/A razinu) Cambridge kvalifikacije IGCSE je prvi dvogodišnji obrazovni ciklus (kurikulum) nakon čega se provodi vanjsko vrednovanje iz predmeta koje učenik odabere. Nakon još dvije godine završava drugi obrazovni ciklus (kurikulum) AS/A razine.

University of Cambridge Examinations (CIE) je vodeća međunarodna organizacija sa središtem na Sveučilištu u Cambridgeu u Velikoj Britaniji. Zadatak CIE odjela je razvijanje planova i programa ispita znanja za učenike u i izvan UK. CIE surađuje s vladama i Ministarstvima širom svijeta u svrhu provođenja reformi obrazovnih sustava.

Preko 9 000 ispitnih centara u 150 zemalja svijeta i preko 2 milijuna učenika koji godišnje pristupaju Cambridge međunarodnim ispitima čini ovu organizaciju najvećom te vrste u svijetu. IGCSE i A level kvalifikacije priznaju sveučilišta i koledži širom svijeta u svrhu upisa, a također ih priznaju i poslodavci.

Cijena ispita za učenike naše škole obuhvaća popust. Više informacija : www.cie.org.uk

KADA SU ISPITI

Kroz predmete u dvojezičnoj nastavi učenike pripremamo za stjecanje Cambridge kvalifikacija putem međunarodnog vanjskog vrednovanja iz predmeta koje učenik odabire. Kako učenici polažu ispite prema Cambridge međunarodnom kurikulumu, a koji se u nekim dijelovima razlikuje od Nacionalnog kurikuluma, učenike pripremamo kroz fakultativnu/izbornu i dodatnu nastavu. Dva su ispitna roka: svibanj/lipanj i listopad/studeni.

Dakle učenici su polagali i polažu IGCSE i AS/ A razinu CIE ispita engleskog jezika, matematike, fizike, kemije, sociologije, geografije, informatike i biologije. U svakom nam se ispitnom roku javljaju i privatni kandidati iz Hrvatske i inozemstva. Do 2016. god. organizirali smo 722 ispita. Mnogi naši učenici su se upisali na studije u inozemstvu, između ostalog u Engleskoj, Škotskoj, Austriji, Nizozemskoj, USA, Italiji, Abu Dhabiu itd. Cambridge međunarodni ispitni priznati su i na hrvatskim fakultetima: PMF odsjek za Matematiku i Kemiju (priznavanje rezultata As/A ispita Matematike, Fizike i Kemije).

DVOJEZIČNI PROGRAM – KEMIJA

TEKST: FRANCES NOVOSEL, PROF.

FOTO: JAN KREŠIĆ, 3.F

U dvojezičnom programu od samih početaka programa učenici imaju i Kemiju kao nastavni predmet. Najveći broj učenika odabire dvojezični program kako bi produbili znanje i vokabular engleskog jezika, ali i kako bi bili konkurentniji u odnosu na ostale s obzirom da su usvojili specifična znanja pojedinog predmeta na materinskom i na drugom jeziku.

Kemija je specifičan nastavni predmet koji je bitan za razumijevanje funkciranja procesa koji se zbivaju oko nas i u nama, procesa bez kojih ne bismo mogli postojati i živjeti.

U sklopu dvojezične nastave Kemije učenici usvajaju sadržaje nacionalnog kurikuluma Kemije i sadržaje koji su potrebni za Cambridge ispite, izvode i promatraju kemijske eksperimente, analiziraju dobivene podatke i primjenjuju iste za shvaćanje kemijskih pojava i zakona, uočavaju užajamne veze teorije i eksperimenta te uče rukovati laboratorijskom aparaturom.

Osim osnovnih ciljeva nastave Kemije, učenici u sklopu dvojezične nastave Kemije, kao i općenito nastave kemije, sudjeluju u različitim natjecanjima i projektima na državnoj i međudržavnoj razini. To su primjerice: Supekovi dani, Junaci budućnosti, Znanstveni piknik, POP Science! LET's explore!, itd.

S obzirom na to da X. gimnazija od 2008. ima certifikat od UNIVERSITY of CAMBRIDGE International Examinations za provođenje Cambridge ispita, učenici između ostalih, mogu birati hoće li polagati IGCSE ili AS, odnosno A ispit iz Kemije. IGCSE ispit je ispit takozvane niže razine i obuhvaća gradivo koje propisuje hrvatski nacionalni kurikulum te dodatna područja koja su propisana u Cambridge kurikulumu kemije, a AS i A ispit su ispiti takozvane više razine za koje se podrazumijeva da pokrivaju hrvatski nacionalni kurikulum i više dodatnih područja, ali na višoj razini znanja.

IGCSE syllabus content (0620 CHEMISTRY)

1. The particulate nature of matter
2. Experimental techniques
3. Atoms, elements and compounds
4. Stoichiometry
5. Electricity and chemistry
6. Chemical energetics
7. Chemical reactions
8. Acids, bases and salts
9. The Periodic Table
10. Metals
11. Air and water
12. Sulfur
13. Carbonates
14. Organic chemistry

AS and A syllabus content (9210 CHEMISTRY)

- Physical chemistry
1. Atoms, molecules and stoichiometry
  2. Atomic structure
  3. Chemical bonding
  4. States of matter
  5. Chemical energetics
  6. Electrochemistry
  7. Equilibria
  8. Reaction kinetics

Inorganic chemistry

- 9.1 The Periodic Table: chemical periodicity
- 9.2 Group II
- 9.3 Group IV
- 9.4 Group VII
- 9.5 An introduction to the chemistry of transition elements
- 9.6 Nitrogen and sulfur

Organic chemistry

- 10.1 Introductory topics
- 10.2 Hydrocarbons
- 10.3 Halogen derivatives
- 10.4 Hydroxy compounds
- 10.5 Carbonyl compounds
- 10.6 Carboxylic acids and derivatives
- 10.7 Nitrogen compounds
- 10.8 Polymerisation

Application of chemistry

- (A level only)
- 11.1 The chemistry of life
  - 11.2 Applications of analytical chemistry
  - 11.3 Design and materials

FIZIKA I DVOJEZIČNI PROGRAM

TEKST: NATAŠA RUDOLF, PROF.

Fizika je bila u grupi prva četiri predmeta uz Matematiku, Kemiju i Etiku koji su se počeli predavati i na engleskom jeziku u okviru dvojezičnog programa u našoj školi još 2007.

Već u prvoj generaciji dvojezičnog programa učenici tada jedinog općeg razreda pokazali su zanimanje za Fiziku kao predmet koji bi im mogao koristiti bilo da će daljnje školovanje nakon srednje škole nastaviti u Hrvatskoj ili izvan nje. Tada smo imali četiri vrlo zainteresirana učenika, koji su već 2008., kada smo službeno postali Cambridge international centar, polagali na razini IGCSE i također i na razini As i A Fiziku. Učenici su ostvarili zavidne rezultate koji su im kasnije pomogli i na polaganju maturi i dalje na studiju.

BITAN PREDMET

Sljedećih godina je broj učenika koje smo dodatno pripremali u okviru njihovih izbornih i fakultativnih programa, a koji su polagali IGCSE i A/A razina ispita iz Fizike rastao, a osobito s otvaranjem još jednog matematičkog razreda. Iduća generacija je brojila desetak IGCSE ispita i nekoliko As razina ispita. Nakon toga smo imali sve veći broj izlazaka na međunarodne ispite iz Fizike, jedne godine 20 tak IGCSE i 14 AS razine Fizike.

Učenici koji su polagali ispite i na IGCSE i na AS/A razini Fizike imali su odlične rezultate na polaganju Fizike na maturi (od 85 do 97 % rješenosti) i također kasnije i na samim fakultetima. Drugačijim konceptualnim i modernim pristupom učenju uz mnogo praktičnog laboratorijskog rada Fizika je učenicima postala zanimljivija te su ju rado kasnije odabirali i na maturi. Oni su redovito upisivali fakultete na kojima je Fizika bila bitan predmet, a neki od njih studiraju Fiziku kod nas, u Škotskoj i Danskoj. Osim učenika naše škole koje smo dodatno i pripremali za ispite imali smo nekoliko vanjskih kandidata.

TRAŽI SE LABORANT

Što se tiče same organizacije i pripreme za ispite, a pogotovo na višoj As/A razini mnogo je dodatnog truda uloženo. Često imamo problema s nabavom materijala pa povremeno surađujemo i s drugim školama, fakultetima i institucijama. Kako izvodimo mnogo laboratorijskih pokusa trebao bi nam i laborant kojeg nemamo pa se uz pomoć kolega iz aktivih i samih učenika snalazimo (često dodatno moramo konstruirati neki eksperiment, testirati ga i sl.)

Tijekom ovih godina uspjeli smo ponešto prikupiti laboratorijskog pribora i literature te nastojimo malo po malo što više i praktičnije opremiti naše kabinete kako bismo što bolje mogli izvoditi laboratorijske tj. praktične programe.

GEOGRAFIJA JE SVE OKO NAS!

VESNA HERCIGONJA, PROF. GEOGRAFIJE

Objašnjava nam važna pitanja i mogućnost optimalne organizacije geoprostora.

Odgovara na pitanja kako pomiriti potrebe stanovništva i održivost života na planetu.

Geograf se stalno pita zašto i kako? Zašto su neki prostori naseljeni, a neki nisu? Zašto su neki razvijeni, a neki nisu? Kako to promjeniti?

Geografija objašnjava utjecaje prošlosti i mogućnosti budućnosti.

Svijet u kojem živimo promijenit će se više u sljedećih pedeset godina nego ikad prije.

Geografija objašnjava zašto i pomaže da se pripremimo za te promjene.

Geografska znanja, vještine i razumijevanje prostora i procesa prepoznati su kao iznimne kvalitete pri zapošljavanju.

Za geografsko razmišljanje potrebno je razviti vještine i sposobnosti timskog rada, kreativnog razmišljanja, prikupljanja i analiziranja podataka, donošenja zaključaka i predlaganja rješenja

Dvojezična nastava geografije omogućava nam da razumijemo globalne procese i postanemo dio rješenja, upoznajemo se sa svjetskom terminologijom, temama i idejama, razmišljamo u širim okvirima od našeg „malog“ svijeta jer on je pod utjecajem „velikog“ svijeta. To zahtijeva više rada i učenja, ali i proširuje vidike. Priprema nas za zanimanja budućnosti i preuzimanje odgovornosti za budući razvoj. Najbolje učenje i razumijevanje stječe se iskustvom. Za geografe to su putovanja i osobni doživljaji prostora, ljudi, kultura... I to je ono što bi u nastavi Geografije trebalo imati veliki udio, ali nažalost za sada je ograničeno organizacijom školskog sustava.

Srećom, naši učenici su maštoviti, kreativni, zainteresirani i informirani pa je s njima moj posao lagan i zanimljiv te inspiriran svježim razmišljanjima i pogledom na svijet.

I zato se slažem s Michaelom Palinom kad kaže: „Geography is a subject which holds the key to our future.“

ŠKOTSKI USPJEH NAŠEG UČENIKA

TEKST: BOŽICA HORVATIĆ, 3.C

FOTO: MARKO SVETLIČIĆ

Razgovarali smo s bivšim učenikom, Markom Svetličićem, koji je pohađao dvojezični program X. gimnazije u Zagrebu i završio je s odličnim uspjehom

Prema riječima Marka Svetličića odabrao je dvojezični program jer mu je cilj bio otkriti kako nastava na stranom jeziku izgleda kao i naučiti stručne izraze koji bi mu mogli koristiti u dalnjem školovanju. Također Cambridge program u Desetoj gimnaziji nudio je i opciju polaganja Cambridge international ispita (IGCSE i A(s) level). Marko je trenutno na zadnjoj godini BSc Business Management smjera i apsolutno je zadovoljan svojim izborom.

CENER: Bivši si učenik X. gimnazije općeg dvojezičnog smjera. Je li školovanje u gimnaziji ispunilo tvoja očekivanja? Većina gimnazija u Hrvatskoj su po meni i dalje prenatrpane sa predmetima i obvezama što me nagnalo da upišem vrlo dobru gimnaziju koja bi mi istovremeno ostavila vremena za vannastavne aktivnosti. Stoga mogu reći da je X. gimnazija ispunila moja očekivanja s više gledišta: imao sam priliku koliko toliko slušati i prakticirati nastavu na engleskom što je poslužilo kao dobar uvod za fakultet; imao sam priliku upoznati se sa UK edukacijskim sistemom i naučiti kako oni pristupaju ispitima i razumijevanju gradiva; osim toga imao sam i priliku polagati ispite koji nemaju veze sa hrvatskim kurikulumom općih gimnazija (npr. Ekonomija, General paper, A level Fizika, itd.); također priprema za ispite državne mature je bila dobra i generalno uvijek sam imao vremena za izvannastavne aktivnosti (veslanje, polaganje Cambridge ispita).

CAMBRIDGE ISPIT

Kad bih trebao izdvajati najvažnije od gore navedenih stvari onda bih se odlučio za polaganje Cambridge ispita jer svi srednjoškolci koji planiraju studirati u inozemstvu trebaju iskusiti kako je suočiti se sa ne strukturiranim pitanjima i kako misliti sami za sebe (što nažalost često nije slučaj u našim školama). Stoga iako mi Cambridge ispit za prijavu nisu pretjerano koristili, bili su od velike važnosti i pomoći za ono što je uslijedilo na prvoj godini fakulteta.

CENER: Sigurno sve profesore rado pamtiš, jesu li ti ipak neki ostali u posebnom sjećanju?

Mogu se pohvaliti da nisam imao problema niti sa jednim profesorom u srednjoj školi pa mi je cijelo to iskustvo ostalo u dobrom sjećanju. Ali ako bi trebao izabrati rado se sjetim profesorce Crnić koja mi je osobno pomagala i davala savjete oko prijava kako za fakultet tako i za ispite. Također je pokušavala implementirati Cambridge način rada što je više moguće u naš kurikulum što se pokazalo vrlo korisnim. S druge strane, rado se sjetim razrednice profesorce Rudolf koja je studentima koji su polagali internacionalne ispite uvek izlazila u susret i omogućila što kvalitetniju i temeljitiju pripremu, te osobno pomagala koliko joj je vrijeme to dopušталo. Htio bi još dodati profesoricu Kusturu iz hrvatskog jezika kojoj sam svojim spavanjem tokom čitanja poezije davao konstantno materijala za prepričavanje.

EUROPA JE CILJ

CENER: Kada si odlučio da želiš studirati vani i što te konkretno na to potaklo?

Pa negdje tokom trećeg razreda sam uvidio da mi dobro ide ekonomija i business i da kada bi tada upisivao faks da bi morao izabrati ekonomiju. Kako nažalost nisam čuo dobre stvari općenito o fakultetima u hrvatskoj pa tako niti o ekonomiji, morao sam pronaći alternativu. Sva sreća prof. Crnić me upoznala sa svojom bivšom učenicom koja je tada studirala na University of Dundee fakultetu koja mi je sve pojasnila. Također, Hrvatska je 2013. ušla u EU i time su svi potencijalni studenti iz Hrvatske dobili prava na besplatno studiranje. Naravno i moji roditelji su uvijek suptilno ukazivali da je studiranje u inozemstvu vjerljivo najbolji put pa se sve posložilo i početkom četvrtog razreda sam počeo skupljati dokumentaciju i počeo se prijavljivati na inozemne fakultete.

CENER: Jesi li unaprijed ciljao na Dundee University fakultet u Škotskoj ili ti je bilo bitno da svoje obrazovanje proširiš nekim studijem izvan Hrvatske?

Ciljao sam na Europu pa se to polako suzilo na UK i na kraju sam prijavio 5 smjera u Škotskoj jer se jedino toliko i može prijaviti preko UCAS-a. Odlučio sam se za Dundee University jer je jedini imao smjer s kojim sam u potpunosti zadovoljan, a i prijateljica koja mi je pomogla oko prijave je tada studirala tamo pa sam sve saznao iz prve ruke.

DOBITNIK NAGRADA

CENER: Koliko si se pripremao i jesli li morao polagati dodatne ispite uz državnu maturu?

Polagao sam sedam dodatnih ispita, ali koliko ja znam samo mi je matura utjecala na upis. Nažalost prilikom prijave fakultet ti ne daje objašnjenje zašto su od tebe tražili pojedine uvjete. Moguće je da su mi Cambridge IGCSE i A level ispitni pomogli pri upisu, a moguće je i da sam upisan samo na temelju rezultata s mature i motivacijskog pisma.

CENER: U novoj si sredini postao dobitnik brojnih nagrada (najbolji student prve godine, najbolji predstavnik razreda, top 5 studenata na trećoj godini, itd.). Sigurno je za to najviše zaslужan tvoj angažman. Što misliš je li na tvoj uspjeh utjecalo i školovanje u našoj gimnaziji odnosno jesu li hrvatski obrazovni programi kvalitetniji nego što se čini na prvi pogled?

Hrvatske srednje škole pokrivaju jako široko gradivo, ali u mojoj slučaju ne i predmete vezane za ekonomiju tako da mi nažalost gimnazija nije bila od velike pomoći za te predmete, ali mi je puno pomogla u slučaju matematike i engleskog. Iako sam išao u opću gimnaziju naša matematika je naprednija od matematike u inozemnim školama što mi je olakšalo polaganje nekoliko predmeta. Također, slušanje nastave na engleskom mi je pokazalo što mogu očekivati.

VOLIO BIH SE VRATITI

CENER: Što planiraš dalje? Misliš li se vratiti u Hrvatsku ili ćeš svoj život nastaviti graditi izvan granica domovine?

Nakon diplome planiram upisati masters negdje u inozemstvu i onda nastaviti sa radom van granica Hrvatske. Ali nakon nekog vremena bih se volio vratiti u Hrvatsku.

CENER: Kako održavaš kontakt s prijateljima iz Hrvatske?

Društvene mreže su u današnje vrijeme rješenje za taj problem pa se čujemo na taj način. Uostalom, otprilike pola godine sam u Hrvatskoj tako da i nije tako strašno. Rasporед predavanja i ispita na škotskim fakultetima je više nego dobar tako da u jednom komadu najviše provedem tri mjeseca u inozemstvu.

CENER: Imaš li savjet za naše učenike koji razmišljuju o studiranju vani?

Ako se odlučite na ovaj veliki korak sugerirao bi da se infiltrirate u domaće društvo. Na taj način ćete upoznati grad u kojem studirate, naučiti jezik, a i lakše se prilagoditi na novi način života.

Marko Svetličić na dodjeli nagrade

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

TKO SU NEODLUČNI, POSRNULI I LOŠI ČITATELJI?

TEKST I FOTO: JELENA CRNEK, PROF.

Međunarodna istraživanja, inicijative, studije, projekti EU-a i izvješća posvećena ovom problemu (PIRLS, 2006., PISA 2009., ADORE, 2009.; Eurydice 2011.; HLGEL, 2012.) predlažu sličnu definiciju (struggling readers) referirajući pritom na čitateljsku skupinu adolescenata u dobi od 12. do 18. godine koja ne ispunjava očekivanja postavljena na razini akademske pismenosti. To nikako ne znači isto što i nepismenost. **Neodlučni, posrnuli i loši čitatelji u stanju su čitati, ali ne i na očekivanoj, kompleksnoj razini.**

"Većina njih nije razvila stabilan samopotvrđujući čitateljski koncept. Njihovo čitanje ometaju prepreke koje ne mogu prevladati sami. Oni trebaju pomoći stručnjaka, a posebno pomoći profesionalnih učitelja." (ADORE, 2009.).

Izlaskom iz osnovne škole za adolescente nastupa radikalna smjena. Napuštajući svijet priča oni ulaze u svijet udžbenika. Za mnoge mlade to je faza u kojoj čitanje traži akademski, natjecateljski red i trenutak kada proces čitanja gubi svoj užitak. Dobar

dio njih, od kojih su mnogi kao mlađi uživali u čitanju, uskoro vide sebe kao ne-čitača odvojenog od pismenosti, pa tako i od većine drugih školskih obveza i uspjeha. Glavni demotivirajući čimbenik za NPL čitatelje jest izostanak zanimanja za čitanje školskih materijala. Kanonsku literaturu i zadane književne tekstove mnogi učenici ne drže relevantnim za osobne interese i živote. Mogući odgovor možemo možda naći i u tvrdnji da: „Većinu literature koju poučavamo mладима u školama izvorno su

Ovdje Vam prenosimo atmosferu s prvoga projektnog Kick-off sastanka održanog u X. gimnaziji „Ivan Supek“, 24. listopada 2016. godine. Sastanku su prisustvovali predstavnici partnerskih zemalja: Slovačke, Republike Češke i Italije, hrvatski partneri: AZOO i Aquilonis d.o.o. i projektna radna skupina X. gimnazije.

napisali odrasli i ona je namijenjena odraslima. Poučavamo ovu literaturu ne zato što je ona sama po sebi prikladna za tinejdžere, već zato jer im u tom procesu težimo ponuditi kulturnu edukaciju“ (HLGEL, 2012).

U svjetlu svega navedenoga, X. gimnazija „Ivan Supek“ je u ožujku 2016. godine prijavila Erasmus+ projekt naziva Priručnik za neodlučne, posrnule i loše čitatelje (Handbook for reluctant, struggling and poor readers). Projekt je prepoznala i odobrila Agencija za mobilnost i programe EU dodjelivši mu bespovratna sredstva i odobrenje za provođenje u razdoblju od dvije godine.

„Priručnik za neodlučne, posrnule i loše čitatelje“ definira čitateljsku pismenost kao bitan dio ljudskoga prava na obrazovanje. Pravo na čitateljsku pismenost učeničke populacije u dobi od 15. do 18. godine, pretpostavljeno ovim projektom, prevodi se u pravo na potporu učeničkoj čitateljskoj pismenosti. Nikoga tko se bori s pismenosti, ne treba pustiti da se bori sam.

Obraćajući se konkretnim potrebama neodlučnih, posrnulih i loših čitatelja, ovaj projekt ima za cilj poboljšati vještine čitanja ove učeničke populacije nudeći joj pomoći u prevladavanju nedostatka povjerenja u vlastite sposobnosti i osobnu motiviranost. Izgrađen na smjernicama koje je postavila EU, projekt nudi zaokružen, inovativan i cijelovit pristup problemu kroz svoje konačne rezultate: 1. Studiju slučaja; 2. Priručnik za nedlučne, posrnule i loše čitatelje (sadrži motivacijske tekstove te smjernice i aktivnosti za promoviranje čitanja); 3. Nastavni plan i program; 4. Digitalnu učionicu s priručnikom za nastavnike.

Inicijativa pokrenuta ovim projektom pomoći će i srednjoškolskim nastavnicima, knjižničarima, stručnim službama kao i edukatorima školskoga osoblja u razvoju onih vještina potrebnih za podršku pri rješavanju čitateljskih nedaća ove ciljne skupine.

Hrvatski i međunarodni partneri koji djeluju na ovom projektu tvore Savez znanja iz razloga povezanih s njihovom dugom preokupiranošću problemima pismenosti, adolescentskim čitateljima i primjenama novih tehnologija u okviru nastavnih procesa.

Partneri predstavljaju četiri europske zemlje: Slovačku, Republiku Češku, Italiju i Hrvatsku.

Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika, Slovačka

Liceo Scientifico Statale Segenza, Italija

Střední škola Náhorní, Republika Češka

Agencija za odgoj i obrazovanje

Aquilonis d.o.o.

Kolektivnim naporom partnera, Vlada partnerskih zemalja, članova šire zajednice, roditelja i svih relevantnih dionika, projekt će se usredotočiti na stavljanje učinkovite strategije pismenosti u praksi. Slanjem snažne poruke u uho javnosti za cilj mu je privući pozornost onih koji stvaraju obrazovne strategije i politike u zemljama sudionicama, ali i šire, na razini Europske unije.

Iskrena smo uverenja da će, u konačnici, materijali proizvedeni u okviru ovoga projekta pomoći svim dionicima obrazovnih procesa, a poglavito onima kojima su oni istinski i namijenjeni, neodlučnim, posrnulim i lošim čitateljima.

PRVA DISEMINACIJA PROJEKTA

PRIRUČNIK ZA NEODLUČNE, POSRNULUE I LOŠE ČITATELJE

Promocija romana Kristian Novak „Ciganin, ali najljepši“ (OceanMore). Učenici prvih razreda X. gimnazije Ivan Supek na svojoj prvoj promociji. Predstavili smo i projekt Erasmus+ za poticanje čitanja, Handbook for reluctant, strugling and poor readers. Kristian je naš prvi odabrani autor. Urednik Kruno Loktar, kritičarka Katarina Lukešić, prof. Neli Mindoljević, organizatorica posjeta i članica projektne radne skupine, i prof. Jelena Crnek, voditeljica projekta. Izvrsne glumačke interpretacije. Lijepa večer, uz glazbu i druženje.

Promocija Erasmus + projekta

Učenici puni dojmova.

Evo njihovih prvih sms-ova :)

Profesorice, bilo nam je zadovoljstvo sudjelovati jer nismo ranije imali priliku vidjeti tako nesto uživo

Hvala Vam na pozivu i laku noc

Joj, profesorice, zaista je bilo divno, i poruka knjige i njegova misao i sve, tematika nam nije bila teska, pametniji smo mi nego sto izgledamo, razumijemo mi te stvari haha, hvala vam puno na pozivu!

Lp

ERASMUS+ PROJEKT: MOVING BEYOND CONFLICT

TEKST I FOTO: LUKA ŽIGOLIĆ, 3.G

31. 7. 2016. Dvije odvažne profesorice, četrnaest hrabrih učenika i Fran Požarić našli su se u Zračnoj luci Zagreb kako bi započeli dugo putovanje u Sjevernu Irsku. Svi su oni bili dio projekta Erasmus+ Hrvatska. Od 1. do 12. kolovoza domaćin je bila Sjeverna Irska. Dogodine će se naši sjeverni prijatelji spustiti do nas kako bi uživali u ljepotama Lijepe Naše. Kako bih vam još bolje približio naše veliko putovanje donosim vam nekoliko intervjuja s nekim od učenika koji su ga iskusili iz prve ruke, i Franom Požarićem

DR. JAKOV ZUBČIĆ (170,5 CM)*

Sluša: metal, roditelje

Omiljeno jelo: gulasch

Alergičan na: arsen

Pali svjetlo, ali ga ne zna ugasiti.

Brat jedne bespomoćne sestre.

Kako ste putovali do Sjeverne Irske?

Krenuli smo avionom iz Zagreba prema zračnoj luci Heathrow u Londonu. Prtljagu smo po dolasku ostavili na autobusnom kolodvoru i krenuli u kratko razgledavanje Londona.

Zatim nas je bus odvezao do zračne luke Stansted. Tamo smo prespavali na luksuznim kamenim klupicama čekajući sutrašnji let za Belfast.

Što ti se najviše svidjelo u Sjevernoj Irskoj?

Najviše su mi se svidjele grupne aktivnosti.

One su se najviše temeljile na razrješavanju međusobnih sukoba razgovorom, te na poboljšanju odnosa unutar grupe uz pomoć savjeta i komunikacije.

Možeš li navesti primjere takvih aktivnosti?

Sa zadovoljstvom. To su adrenalinski park u kojem svi moraju sudjelovati kako bi jedan član završio poligon, velika Jenga u kojoj je najvažnija komunikacija kako bi se održala ravnoteža, te Crystal Mase – niz zadataka i zagonetki koje traže timski rad kako bi se završile.

FRAN POŽARIĆ (194 CM)*

Šarmantan je, elegantan, bavi se bijelim sportom i s izvjesnom mlađom damom L. živi u divljoj vezi.

Cigaretе:

Od 1. do 5. Marlboro

Od 6. do 11. Camel

Od 12. nadalježica pljuge (francuske)

Pjevuši dok se brije.

Vid: nepostojeći

Kako si saznao za ovaj program?

Kada mi je moja razrednica, prof. Šokčević, rekla za tu razmjenu za vrijeme testa iz njemačkog. Ideja mi se svidjela, pa sam napisao traženo motivacijsko pismo i upao sam.

Zašto si se prijavio?

Irska, pa tako i Sjeverna Irska, oduvijek je bila jedna od država koju sam želio posjetiti.

Irska nije isto sto i Sjeverna Irska, zar ne?

Da, to su zapravo poprilično različite zemlje, ali put mi se činio kao dobra prilika. EU je većim dijelom financirala put, imao sam priliku upoznati nove ljudi i novu kulturu, itd. Otišao sam zbog Guinnessa, a ostao sam zbog krumpira... i bez Guinnessa.

Što ti se neočekivano dogodilo na putu?

Paa... Samostalno razgledavanje Belfasta uz pomoć aplikacije na tabletu bilo je odlično. Morali smo izvršavati razne zadatke na različitim dijelovima grada i tako smo proveli cijeli dan... I onda sam, uz pomoć svojih kolega cimera, izgubio 3 deodoranta.

MARTA MALOGORSKI*

Godina (u zatvoru): 16 (o)

Inače dobra kćer još boljeg oca.

Najveća mana: hippy

Najveća želja: živjeti slobodno

Najveći dug: plaća otac

Koji ćeš dio zauvijek čuvati u donjoj ladici svoga srca?

Najdraže razdoblje u Irskoj su mi bile večeri koje smo imali slobodne, nakon što bismo odradili sve zadatke za taj dan. Tada smo se najviše upoznali. Neki su igrali biljari, neki kartali, neki igrali fifu (da, došli su do mjere da su namjerno ostavili fifu i naravno da su dečki stajali u redu 'ko će sljedeći'), neki su svirali gitaru, neki su jednostavno pričali... I tako svaki dan. Još jedan razlog zašto su mi te večeri generalno najbolje razdoblje je jedan incident koji se dogodio 10. dan našoj profesorici. Njenom zubu je presudio bombon i ostala je bez njega.

Kakva je bila reakcija sustanara kuće Velikog Brata?

Ja mislim da nema osobe koja u tom trenutku nije dušu ispuštala od smijeha, ali ona se nije uvrijedila već se smijala s nama, što je zapravo ispalo genijalno. Te večeri bih vrlo rado opet ponovila... jedino što su meni kratko trajale jer su nas tjerali u sobu oko ponoći.

Sustanari kuće Velikog Brata

PAULA DODIG*

Rođena u proljeće, Mengešvaroš
 Samoprovana majstorica nepravilnog haikua.
 Krupne plave oči,
 Metal u tamnoj noći
 Sluša u samoči.
 Najdraži prijatelj: Karlo

Gdje ste bili smješteni u Sjevernoj Irskoj?

Bili smo smješteni u centru za mladež Woodhall, 40-ak km od glavnog grada Belfasta u velikoj kući s mnogo sadržaja i oko nje.

Jesi li zamijetila ikakve razlike između nas i Iraca?

Postoje neke razlike između nas logično uzrokovane drugačijim okruženjem, načinom života i društвom... Irci su malо dramatičniji i moglo bi se reći razmaženiji od nas Hrvata. Njima su nešto teže pale fizičke aktivnosti nego nama, no zapravo su vrlo energični i vole se zabavljati.

Koja je tvoja najdraža uspomena iz Sjeverne Irske?

Moja najdraža uspomena je odlazak u nacionalni park Giants Causeway. Svidjela mi se šetnja uz obalu, klifove i plaže. Vidjeli smo oblike davnih izljeva magme (ja mislim da je to bilo to), a kasnije se popeli na visoravan iznad cijelog parka i uživali u pogledu. Iako je teško odabratи, taj mi je dan nekako bio najdraži.

Naši učenici u Nacionalnom parku Giant Causeway

LUKA ŽIGOLIĆ*

Rođen 17. vodopada u znaku punopije
 Sin Gorana Žigolića (Kolwezi, Republique Zaire)

Voli: čokolino
 Ne voli: tvrdnu hranu
 Najveća želja: da prestane ta prokleta zubobolja

Za kraj, biste li odgovorili na nekoliko pitanja u vezi s vašim putovanjem. Sjećate li se kad je to bilo?

Prije 6 do 7 tjedana.
 Vi ste onda bili mlađi čovjek?
 Vrlo.

Sada ste umoran starac?

Tako je.

Kako je to putovanje djelovalo na vas u onom trenutku?

Ovo je bilo jedno od najljepših iskustava koje sam doživio. Provesti 12 dana u kući s ljudima koje prvi put vidiš nije lako, ali uz ljepotu njihove zemљe, bogat program i otvorene ljudi (i profesore) bilo je stvarno nezaboravno.

Sjeverna Irska je jedna od najljepših zemalja koje sam ikad posjetio, no iako imaju svojih problema (kao što je velika podijeljenost između katolika i protestanata) oni pokušavaju gledati u budućnost za dobrobit svoje zemљe. To je nešto s čime smo se svi poistovjetili. Priuštili su nam nešto posebno, i nadam se da će se njima jednako svidjeti i ovdje kod nas.

*Opisi ne moraju odgovarati navedenim osobama. Svaka sličnost s osobama iz stvarnog života slučajna je i nenamjerna

Šetnja irskom obalom

KONČAR

Rail Cargo Logistics
 Rail Cargo Group

SVEUČILIŠTE SJEVER

NOVA STUDENTSKA OPCIJA ZA SVE KOJI ŽELE POBJEĆI IZ ZAGREBA

TEKST I FOTO: IVANA BEKAVAC BASIĆ, 4.A

Kampusi u Varaždinu i Koprivnici nude razne medijske i tehničke smjerove

Većina mlađih ljudi svoje studentske dane odluče proživjeti u Zagrebu. Kao razloge za tu odluku navode kvalitetu fakulteta koje pruža Sveučilište u Zagrebu, raznovrsne ljude i veliku paletu društvenih događanja po cijelome gradu.

No za one koji se žele maknuti od gradske vreve i doživjeti mirnije studentsko iskustvo, 2012. godine otvoreno je Sveučilište sjever. Ono se nalazi u čak dva grada, Varaždinu i Koprivnici. Kampus u Koprivnici bazira se na medijskim studijima, dok varaždinski kampus nudi raznovrsne tehničke smjerove.

DANI OTVORENIH VRATA KAO OGLEDNI PRIMJERAK

U ožujku 2016. godine, na poziv jednog od profesora te za vrijeme Dana otvorenih vrata, posjetili smo odsjek u Koprivnici. Studenti tamo imaju priliku za preddiplomski stručni studij Poslovanja i menadžmenta u medijima ili za, isto tako preddiplomske, sveučilišne studije Novinarstva i Medijskog dizajna. Pruža se i mogućnost postdiplomskog studija Izdavaštva i medija u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci.

Kampus je udaljen od centra grada i začuđujuće dobro i moderno uređen. Sveučilište je na Danima otvorenih vrata demonstriralo manju dramsku skupinu koja se izuzetno dobro snašla u improvizaciji pri tehničkim problemima. Na hodnicima koji spajaju učionice opremljene Mac računalima, umjetničke ateljee i bogatu knjižnicu mogu se vidjeti razni radovi studenata. Izložbe se stalno mijenjaju, a prikazuju slikarske, fotografске ili dizajnerske uratke raznih pojedinaca.

RADIONICA NOVINARSTVA ZA BUDUĆE STUDENTE

Kako bi se predstavili potencijalnim budućim studentima, organizirana je i novinarska radionica koju su otvorili upravo studenti Novinarstva Sveučilišta sjever Dora Mesić i Krešo Puklavec. Predstavljali subjektivne novinarske forme kao što su komentar, kritika i kolumna. Predavanje je nastavila profesorica Lidija Dujić koja je srednjoškolcima asistirala pri vježbi pisanja vlastitog komentara.

Sveučilište sjever otvorilo je još jednu opciju za sve one koji se ne žele preseliti u Zagreb, ali i za sve one koji iz istoga žele otići. Brojne studijske opcije u manjim hrvatskim mjestima nude za svakoga ponešto. Zato je možda pametno izbor fakulteta proširiti i na druge osim onoga najbližega!

Naši učenici otkrivaju svoje nove talente!

Književnost

SVEJEMIR

PIŠE: NIKA PULIG, 2.C

Zamisli da nad nebom iznad nas još koračaju sni. Sni koji će doći kad moga tijela više ne bude. Kad moj um bude jedna dimenzija i kad sve želje budem ostvarivala njime...

Što ako se u mom tijelu kriju vrata? Zaključana granicama postojanja? Čiji je izgubljeni ključ plivao životom i utonuo u podsvijest?

Što ako sam ja ta vrata; vrata za ulazak u neki drugi svijet. U kojem su sjajnije mjesecchine, neke toplige kiše i gdje su travnjaci puni rose...

Svjet u kojem nema kradljivaca Sunca ni grabežljivaca snova. U kojem je sve bezvremensko, u kojem ljudi ostaju. Ne odlaže. Nismo tek stanice na njihovu putu. Gdje nismo latalice u potrazi za znacima vlastitog postojanja.

U kojem ne postoje java i san. U kojem nema mraka, nema skrivanja... Gdje su svi koje voliš uvijek uz tebe. Oni čitaju twoje misli. Među vama ne postoje tajne. Tko ste zapravo „vi“? jesmo li mi jedno? Ili smo svjetovi za sebe? Poznamo li se? Ili će proći još puno nastajanja dok se ne susretнемo?

Kad se upoznamo, dodji. Ostani. Uhvati moju drhtavu ruku i vodi me u šetnje obzorima jave i sna. Poletimo na vjetru, na krilima oluje. Budimo više od usnulog sjećanja. Budimo jedno. Ti i ja. Jednom... Pa do zauvijek.....

Književnost

ČUVAM

PIŠE: NIKA PULIG, 2.C

Krenuti, ili stati? Osvrnuti se i pobjeći? Šuljati se skrovitim, tajanstvenim hodnicima?

Je li bijeg? Je li traženje? Traženje pogleda? Skrivanje mislima... No, čije su zaista misli?

Misli koje me traže, koje me obazrivo promatraju u migoljivim zrcalima. Gledamo se; moje misli i ja. Kao da se ne poznajemo, kao da smo tek slučajne suputnice u zviježđima jezgrovitih svjetova.

Mi plovimo nebesima, nebesima za koje samo mi znamo, koje jedino mi razumijemo.

Same smo; moje misli i ja. Misli su se udaljile - odnijela ih je zvijezda. One joj bježe. Svjetlost ih lovi. Sve su brži. Ne zastaju! Idu! Počinju vjerovati, ne skrivaju se.

Postaju ja. Moje misli su ja. Sada smo jedno.

Čujemo iste šapate, iste romone, otkrivamo iste sjene. Snivamo iste, nedosanjane sne.

Moje prošlosti više nema, ona je tek u tracima padajućih zvjezda.

Zvijezda proleti. Ispraćam ju tek usputnim pogledom prisjećajući se sramežljivih udaha, nekih neostvarenih nastajanja. Nastajanja koje sam zaustavila. Koje nisam ostvarila, koja čuvam...

Ondje su sve želje, svi strahovi, svi preprijećeni putevi.

Ti putevi sad su moji. Oni su dom mojim mislima. Oni su moja sadašnjost koja je zaspala u prošlosti.

Moje misli i ja tiho kročimo kroz beskonačnost svemirskih daljini i šapatom šapćemo, kako ne bismo probudili zvijezde.

SVIJET JE OTUĐEN

PIŠE: FABIJAN BARIĆ, 4.B

Ljudi će uvijek biti podijeljeni na religiju, nacionalnost, svjetonazor, ljubav...

Ako netko kaže da je Crkva korumpirana, taj pojedinac će biti odbačen od većine drugih ljudi, ali to je samo jedan primjer. Što netko misli o glazbi, također ga može razdvojiti od drugih ljudi. To se meni dogodilo puno puta i ljudi koji su mi to govorili nisu znali o čemu pričaju i bili su jako negativni.

Ta materijalna otuđenost je nešto što se zakonima pokušava promijeniti, ali čovjek će zauvijek biti korumpirano i dvolično biće koje gleda samo svoje interese. Povijest ovog svijeta i čovjeka utječe na pojedinca, na njegove osjećaje i svjetonazor.

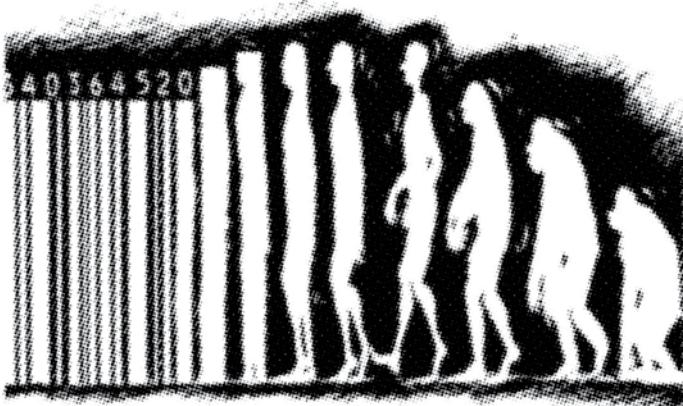
Kada netko ne želi sam sebi priznati da je drukčiji od drugih, naizgled neće biti otuđen od ostalih, ali će postati otuđen sam od sebe jer se ne može prihvati. Ta podsvjesna otuđenost je najgori osjećaj od svih. Ona dovodi do depresije, duševne boli, a nekad i samoubojstva. Ta bol je neopisiva, tuga, neodlučnost je poput zatvora za dušu iz kojeg ne možeš pobjeći. Kada se osoba osjeća otuđeno od sebe, a ne samo od svijeta, ta osoba je poput mrtvog tijela bez duše i osjećaja. Teško je prihvati svijet, a prihvati samoga sebe je još teže.

Ti osjećaji su mi poznati, a za ljude koji se tako osjećaju postoji samo jedan odgovor - da je takvo idiotsko ponašanje nepotrebno! Svijet je dvoličan, a ljudi gledaju samo svoje interese. Kakve to ima veze?! Pojedinac treba vjerovati u sebe i svoja mišljenja, a ne sebe samosažaljevati i u tome tražiti utjehu. To rade kukavice i slabici.

Moramo živjeti za sebe i sebi drage ljude, živjeti kako želimo i ne posustati pod nečijim pritiskom. Svijet je loš i otuđen, ali drugog nemamo. To znači: nema odustajanja, plakanja, straha, tuge, sažaljevanja, stida, srama, depresije. Moramo ispoštivati sve što smatramo važnim.

Ljudi koji su nezadovoljni samima sobom, moraju se probuditi i početi živjeti, nikad ne smiju poželjeti smrt jer je glupo odustati kad se toliko toga u životu može napraviti.

Prestanimo gledati sve loše i napravimo nešto dobro u ovom svijetu.

NI F3 NIJE BIO NEDOHVATAN

SARA RADAKOVIĆ, 3. C

Naša učenica pjevala je zahtjevnu Mozartovu ariju u dvorani Vatroslav Lisinski uz pratnju simfoniskog orkestra

Sara Radaković, 3.c i Katarina Kiseljak, 2.H

Jedno popodne u školi, kada smo imali zbor, moja profesorica Alma Zubović me pozvala i rekla da me prijavila za audiciju za ariju *Kraljice noći* W. A. Mozarta koja će se održati u koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog 10. prosinca. Isprva sam pomislila: "Ajme, nema šanse da se ovo događa, pa to je jedna od najtežih opera", ali su dani odmicali, ja sam sve više i više doma pjevala, isprobavala te pokazivala svoje vokalne sposobnosti i pri tome budila susjede svaku večer. Ta opera mi se vrtjela po glavi non-stop, pod testovima u školi, pod nastavom, samo sam u glavi zamisljala sebe kako razvaljujem u Lisinskom.

IMA LI PJEVAČICA U PUBLICI?

I eto, došao je i dan audicije. Došla sam sa frendicom iz škole koja je također išla na audiciju. Skužile smo da se dvorana otvara tek za sat vremena i za to vrijeme smo švrljale po gradu i pjevale raznorazne pjesme kako bismo se upjevale i pritom pokazale svoje vještine pjevanja. Uskoro se dvorana otvorila i dočekala nas je gospođa koja nas je uputila na audiciju. Otišle smo do druge gospođe koja nas je upjevala na klaviru i pred kojom smo morale otpjevati motiv *Kraljice noći*. On je vrlo zahtjevan i težak, a najviši ton mu je f3. No uspjela sam točno i s lakoćom. Gospođa koja nas je upjevala rekla nam je da ćemo biti obaviještene ako nas pozovu na pozornicu gdje svira simfoniski orkestar HRT-a

Koncert je počeo i ušla sam s kartom koju sam odmah dobila na ulazu u dvoranu. Našla sam mjesto, ugodno se smjestila i vidjela koliko je ljudi došlo. Najviše je bilo djece sa roditeljima, no bilo je i starijih osoba. Nakon dvadeset minuta prekrasnih arija na pozornicu je došao režiser i rekao: "A sada molimo da na pozornicu dođu djevojke koje su bile na audiciji, ima li tih djevojaka u ovoj dvorani...?"

OGROMNI PLJESAK

Frendica i ja smo zanjemjele i prasnule u smijeh. Potrčale smo pred kamerama na pozornicu i uzele mikrofon u ruke i svaka je otpjevala dio motiva *Kraljice noći*. Publika nas je iznenadila ogromnim pljeskom i radosne smo sjele na mjesta i ostale poslušati koncert do kraja. Ubrzo nakon što je završio, fotografirale smo se u dvorani, stavljale selfije po društvenim mrežama i smijale se kao nikad. Sve u svemu, bila sam prilično zadovoljna i sretna zbog toga. Hvala mojoj profesorici Almi što me prijavila za ovu predivnu operu!

Razgovor s Tonijem Milunom

MATEMATIČKA ZVIJEZDA NA YOUTUBEU

TEKST I FOTO: MATEJA RADOŠ, 4.C

Toni Milun diplomirao je na PMF-u u Zagrebu profesorski smjer matematike i fizike, a potom završio specijalistički poslijediplomski studij „Statističke metode za ekonomske analize i prognoziranje“ na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu

CENER: Olakšali ste razumijevanje matematike i fizike učenicima diljem Hrvatske, i omogućili im besplatne instrukcije. Kako ste došli na tu ideju?

Ideja za videoinstrukcije uopće nije moja. Mom bivšem studentu Nikoli Mujdžiću se svudio način na koji podučavam matematiku. Jednog dana me pozvao na kavu i predložio da zajedno snimamo videe i besplatno ih objavljujemo na YouTubeu. Nekoliko dana kasnije snimili smo prvi video, svidjelo nam se i to je to. Projekt smo nazvali „Where maths is fun“. Nismo očekivali nikakav medijski uspjeh. No danas imamo više od 2000 videa i dobili smo mnogo poslova zahvaljujući tom projektu. Zato savjet učenicima: nemojte se bojati predložiti ideju nastavnicima ili nekim drugim osobama za koje mislite da vam mogu pomoći. Nikad ne znate što iz toga može nastati.

KOLIKO JE 2+2

CENER: Naišli smo na vaše razmišljanje kako u matematici $2+2$ ne moraju uvijek biti, već rezultat može biti puno, puno više. Kako objašnjavate tu svoju sintagmu?

Kad se nađu ljudi različitih znanja koja se nadopunjaju tada zbroj njihovih znanja daje mnogo više, pa $2+2$ ne mora biti samo 4, već može i 5 ili 10, pa i više. Upravo to se dogodilo Nikoli i meni s ovim projektom. Zajedno s ostalim volonterima оформili smo tim vrlo različitih ljudi koji zajedno daje mnogo više nego što smo na početku vjerovali. Bitno je znati da su ti različiti pogledi na naš projekt kad smo počeli s radom izgledali kao prepreke, ali kad smo se dublje upoznali shvatili smo koliko smo dobar tim.

CENER: Kada su prirodne znanosti ostavile „prvi poljubac“ u vašem životu? Možete li za sebe reći da ste zaljubljenik u brojke?

Zaista volim brojke. Obožavam kad dobijem veliki zadatak u kojem moram primijeniti znanja iz različitih područja matematike i statistike. Ponekad satima istražujem podatke i to su sati kad se posve zanesem u posao i u kojima izgubim pojma o vremenu. I to je tako otkako znam za sebe. Već sam kao petogodišnjak pokazivao više interesa za brojke na registracijama automobila nego za marke automobila.

LJUBAV PREMA PODUČAVANJU

CENER: Olakšali ste učenje hrvatskim generacijama 21. stoljeća, i učenicima i studentima otvorili nove vidike u svijet znanja. Je li to primarni razlog što ste krenuli profesorskim stopama?

Da, osim bavljenja brojkama druga ljubav mi je podučavanje. Volim kad kod studenata vidim onaj a-ha moment, kad uspiju shvatiti nešto što su mislili da nikad neće razumjeti. To mi se svidjelo kad sam držao instrukcije tijekom studentskih dana. Mislim da je nastavnička profesija baš prava za mene.

CENER: Poznati ste i po svojoj pozitivnoj energiji i smirenosti, kojom čak i preko snimaka na YouTubeu smanjujete školski stres i nasmijavate učenike. Doista „prštite“ od pozitive?

Volim pozitivne ljudе, pozitivne priče. Oduševljavaju me moji i tuđi uspjesi. Ponekad mi teško padne kad vidim da ljudi koji se ne trude, koji iza sebe nisu ostavili nikakav trag kritiziraju rezultate drugih ljudi koji su se jako trudili. Ali shvatio sam da je dobro dobiti i kritike takvih ljudi, da se ne umislimo ;-. Nije cilj raditi dobre stvari da bi ti netko aplaudirao. Imam i svoju teoriju o tome: radim dobra djela iz sebičnih razloga. Kad nekome pomognem jednostavno se osjećam dobro. Kad bismo svi shvatili da pomaganjem drugima zapravo podižemo svoje raspoloženje i time pomažemo i sebi i drugima, svijet bi bio bolje mjesto.

CENER: Vaše mišljenje o matematičkom programu za srednje škole? Mislite li da bi se neke stvari mogle izbaciti, ili možda nadodati?

Ubacio bih više primjene matematike u svakodnevnom životu, jer današnji učenici opravdano traže razlog zašto se uči pojedino gradivo. No, isto bih molio učenike za razumijevanje prema nastavnicima matematike, jer je nama matematika lijepa ova-kva kakva jest – čak i ako nema primjene. A primjene su često vrlo kompleksne pa kažemo studentima i učenicima: nećete nikada u svakodnevnom životu trebati riješiti algebarski razlomak, ali bez njega nećete znati riješiti neke složene derivacije koje zapravo imaju veliku primjenu u ekonomiji.

Također bih ubacio kompleksnije probleme i nagrađivao trud umjesto rezultata. Dakle učeniku bih dao dio bodova ako je po-kušao riješiti zadatak na bilo koji način, bez obzira je li došao do konačnog rezultata ili ne. To polako uvodim u svoju nastavu. I vidim dobre rezultate, više se trude.

ŠTO ĆE NAM SVE TO?

CENER: Koliko su čovjeku potrebne matematika i fizika u životu?

Osim što matematika služi razvoju logičkog mišljenja, uči nas uzročno-posljedičnim vezama, ona zaista ima veliku primjenu. Jedna bivša studentica me zamolila za pomoć u vezi logaritamske jednadžbe jer radi u prehrambenoj industriji i trebala je procijeniti rok trajanja novog proizvoda. A jeste li ikada mislili da će vam tjeme kvadratne jednadžbe biti potrebno u životu? Moj bivši student je u svojoj firmi tražio najkvalitetniji beton s obzirom na količinu vlage. Tjeme kvadratne jednadžbe mu je dalo odgovor na njegov problem.

CENER: Što bi preporučili učenicima kojima matematika ili fizika ne idu?

Samo se trudite, jer ništa što je palo s neba ne cijenimo onoliko koliko cijenimo nešto što smo postigli uz uloženi trud. Najzadovoljniji sam kad savladam nešto što mi isprve ne polazi za rukom. Npr. prostorna percepcija mi nije nešto razvijena. Nikad nisam mogao napraviti kolut naprijed ili nazad u moru. Onda sam prije par godina upisao plivanje i uspio naučiti nakon otplovovanog bazena okrenuti se i odgurnuti nogama od ruba, onako profesionalno ;-) tako da već idem po amaterskim natjecanjima. Ne smatram svojim uspjehom to što sam dobar u matematici, jer za matematiku imam uređeni talent, iako moram reći da sam uložio puno truda u matematiku. Uspjeh mi je više nešto što postignem, a nisam talentiran.

IGRA I GLAZBA

CENER: Mnogi su matematičari uspoređivali matematiku s poezijom. Sofija Kovalevskaya, Karl Weiertrass i mnogi drugi tvrdili su da je nemoguće biti matematičar, a da nisi u duši i pjesnik. Kako vi doživljavate te tvrdnje?

Obožavam glazbu, ponavljanje ritma, još uvjek znam otici na deep house party, mogu se uživjeti u glazbu. Ponekad kad čujem neku pjesmu, čini mi se da točno znam koju je poruku autor htio poslati.

CENER: Što je matematika?

Meni je matematika i zabavna i korisna igra. Uveseljava me i istovremeno mi daje financijsku sigurnost. Rad i veselje istovremeno. Baš to želim svakom mladom čovjeku - da ima onaj posao koji ga čini veselim.

Mateja Radoš i prošlogodišnji Cener u zagrljaju Tonija Miluna

PROCES UČENJA U KURIKULARNOM PRISTUPU

TEKST I FOTO: MARINA ĐŽEPINA, PROF.

Već se treću godinu zaredom u našoj školi profesori sastaju jednom mjesečno kako bi u sklopu edukacije „Suradničko učenje“ dobili mnogobrojne i različite poticaje za profesionalni razvoj u svrhu uspješnog razvijanja osobnih, socijalnih i profesionalnih kompetencija. Družili smo se u dvije grupe, „početnoj“ i „naprednoj“.

NOVE IDEJE

Početna grupa, nakon upoznavanja što je to suradničko učenje, imala je zadatak ospozobiti profesore za takav pristup nastavi. To se izvodilo kroz razne vježbe i igre. Tijekom ovog modula profesori su ostvarili suradnju s kolegama koji nisu u njihovom aktivu, rad na sebi, promijenili su neke stavove, shvatili da novčić uvijek ima dvije strane... Najviše im je koristila spoznaja da i drugi razmišljaju isto, dijeljenje ideja, hospitacije! Naravno bilo je tu i poteškoća prvenstveno manjak vremena te dosta ne-

sne literature. Naučili smo da uvijek ima mesta za popravak, kako sebe tako i svega oko sebe i što je najvažnije da imamo vremena za te popravke pa se nadamo da će se ove godine priključiti još novih članova s novim idejama te da ćemo tako svima postići kreativniju i zanimljiviju nastavu.

Napredna grupa se fokusirala na radionice. Psihologinja Marija Roth je održala radionicu na temu Metode vrednovanja i kooperativno učenje u sklopu koje smo naučili neke od metoda vrednovanja i kooperativnog učenja, no najvažnije je da smo osvestili potrebu za promjenom u obrazovnom sustavu. Na tragu toga, imali smo i radionicu „Korelacije među predmetima“ gdje smo se podijelili u skupine te unutar naših struka pronašli i osmisili teme koje smo onda u konkretnim razredima i obradili. Tako su, na primjer, profesorice M. Dorotek Erak i P. Mihanović odabrale temu Elipsa te ju obradile zajedno s učeni-

cima 3.B razreda, povezujući pritom predmete Matematika i Likovna umjetnost. Učenici su naučili, na temelju dimenzija Trga sv. Petra u Rimu, provjeriti da je trg oblika elipse te su mu našli i jednadžbu. Također, naučili su „vrtilarsku“ konstrukciju elipse te su dobili zadatak osmisliti tlocrt neke izmišljene/idealne barokne crkve koristeći eliptične oblike, a pritom pazeći da crkva bude i funkcionalna. Ovakav sat se učenicima vrlo svidio, bilo je dinamično i bili su aktivno uključeni, a povezivanjem sadržaja su stečena znanja postala trajnija.

KREATIVNA ŠKOLA

Završni događaj edukacije bila je konferencija „Kreativna škola“ na kojoj su prezentatori bili i polaznici naše edukacije. Treba napomenuti kako se tražilo mjesto više i profesori ostalih škola ostali su vidno pozitivno zatećeni pristupom naše škole. Većina je imala isto pitanje, je li to moguće organizirati i u njihovoj školi, a neki su čak pitali bi li oni mogli dolaziti u našu školu na edukaciju. Ova edukacija diže nastavu na novu razinu sukladno 21. stoljeću i mi smo jako ponosni što smo dio nečeg tako velikog!

KREATIVNA ŠKOLA

TEKST: MARIJA ROTH, PROF.

U svibnju 2016. u našoj školi je održana konferencija pod nazivom „Kreativna škola“ koju smo organizirali u sklopu diseminacije Erasmus+ projekta DISCO (Different School for Creative Outcomes)

Našoj školi odobren je, i financiran od Europske komisije, Erasmus+ projekt. Tema projekta je poticanje kreativnosti u nastavi i 13 profesora je bilo na raznim seminarima i usavršavalо se u području primjene kreativnih metoda u nastavi. Kako su kolege drugih škola bili zainteresirani za to što radimo, odlučili smo organizirati konferenciju u prostoru naše škole. Na konferenciji je sudjelovalo 120 nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja osnovnih i srednjih škola iz cijele Hrvatske.

U prvom dijelu konferencije održana su kratka predavanja sudiонika projekta i to:

Interaktivno poučavanje – korištenje edukativnih igara s ciljem poticanja motivacije za učenje (Smiljana Kranjčec, prof.)

Korištenje tehnologije u poučavanju (Nataša Rudolf, prof.)

Razvijanje jezične fluentnosti (Karolina Horvatin, prof.)

Kreativni metodički pristupi suvremenim književnim tekstovima (Jelena Crnek, prof.)

Kreativne metode vrednovanja za obrazovanje u 21. stoljeću (Marija Roth, prof.)

CLIL – praktične ideje za rad u razredu (Josip Kličinović, prof.)

CLIL – metodologija i IKT alati (Zlatka Plenković, prof.)

CLIL – metodologija poučavanja prirodnih predmeta (Frances Novosel, prof.)

Kreativnost u poučavanju za bolju atmosferu u razredu. Kako koristiti glazbu, umjetnost, IKT i sport u obrazovanju (Vanesa Jurić, prof.)

Različite kulture u Evropi: Umjetnost u traženju zajedničkog puta (Petrica Mihanović, prof.)

Kako to rade u Španjolskoj – "job shadowing" (Magda Kuljiš, prof.)

Razvoj Europske dimenzije škole (Silva Crnić, prof.)

Vođenje škole i kreativnost (ravnateljica Željka Frković, prof.)

U drugom dijelu održane su četiri radionice među kojima su polaznici konferencije odabirali na kojoj će sudjelovati, i to:

Uporaba igara i tehnologije u kreativnoj nastavi

Primjena kreativnih tehniku u prirodnim predmetima i CLIL metodologija

Primjena kreativnih tehniku u jezičnoj skupini predmeta i razvijanje jezične fluentnosti

Vođenje škole i kreativno vrednovanje i ocjenjivanje

NA OLTARU DOMOVINE

TEKST: KARLA LEMAIĆ, 3.C

FOTO: BOŽICA HOVATIĆ, 3.C

Neki u Vukovar, a neki na planinarenje!

Ove godine na dan X. gimnazije 3.C se u pratinji svoje razrednice prof. Ružice Lipović odvažio na pješačenje do Medvedgrada. U ozračju domoljublja posjetili smo Oltar Domovine, spomenik žrtvama Domovinskog rata koji je na Medvedgrad postavljen 1994. godine, a izradio ga je Kuzma Kovačić.

Medvedgrad je stari, utvrđeni grad koji je nastao u 13. st. u gotičkom stilu u svrhu obrane od Tatara i u svrhu kontrole prometnih puteva prema Slavoniji i Turopolju. U gradu utvrđenom dvostrukim zidom nalazile su se dvije kule (južna i sjeverna), dvorište, gradski vrt i tzv. stambeni prostor u kojem su se nalazile dvije manje palače, stambeni dio, zdenac i kapela sv. Filipa i Jakova. Međutim, velik dio urušen je u potresu 1590. g. i gotovo 400 godina Medvedgrad je bio ruševina.

Za vrijeme obnove pronađeni su različiti gotički pečatnjaci, oružje, staklo, dijelovi keramike čak i sjekira iz brončanog doba što je dokaz za dugo postojanje života na tom području.

Medvedgrad je u jednom dijelu povijesti bio strah i trepet građanima jer se smatralo da u njemu živi Crna Kraljica koja je prodala dušu vragu, a njeni se krici čuju tijekom noći. To je legenda o stvarnoj povjesnoj osobi, kraljici Barbari Celjskoj koja je ugnjetavala seljake i zbog toga bila na lošem glasu.

Ni kiša ni vjetar nisu mogli pokvariti našu želju za ostvarenjem cilja. Cigla po ciglu i nastane palača. Korak po korak i i prijeđena su prostranstva!

PUT U VUKOVAR

NEDOSANJANI SNOVI

Treći i četvrti razredi naše škole posjetili grad heroja, Vukovar

TEKST I FOTO: LINA MATJAČIĆ, 4.D

Dočekao nas je ponosan grad, u kojem se na svakom koraku moglo vidjeti, osjetiti, što su sve propatili njegovi stanovnici. Krenuli smo put Memorijalnog muzeja Domovinskog rata. Muzej je nekada bila vojarna i za vrijeme rata snažno uporište Jugoslavenske narodne armije. Danas se tamo mogu vidjeti primjeri naoružanja, s jedne strane moderne vojne puške, kojima su prkosili pištolji i puške ručne izrade vukovarskih branitelja. Ti svjetski unikati oduševljavaju vojne stručnjake koji se i danas čude kako je šačica tako slabo naoružanih ljudi četiri mjeseca odolijevala nadmoćnom neprijatelju. Podrumske prostorije vjerno prikazuju zloglasne logore u kojima su najstrašnija i ljudskom umu nepojmljiva mučenja prolazili Vukovarci. Dojmila su me se i dirljiva pisma logoraša koja su također izložena u muzeju.

VJEĆNI PLAMEN

Najteže mi je bio na Memorijalnom groblju žrtava Domovinskog rata. To je najveća masovna grobnica u Europi nakon Drugog svjetskog rata. Na groblju se nalazi 938 bijelih križeva od kojih svaki simbolizira jednu žrtvu nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Ovdje su pokopane cijele generacije, mladost Vukovara i svih krajeva Hrvatske. Tu postajemo bespomoći i jedino što mo-

žemo je pokloniti se i zahvaliti im. Kažu da je ovo jedno od najljepših groblja. Oni takvo i zasluzuju. Središnjim dijelom groblja dominira spomenik u sredini kojeg gori vječni plamen.

Zamišljeni krenusmo prema Ovčari. Ovčara je naziv farme, danas poznata po najvećem pokolju počinjenom u Domovinskom ratu. Nakon sloma Vukovara ovdje je ubijeno 200 hrvatskih branitelja i civila i 63 ranjenika i medicinskog osoblja Vukovarske bolnice. Njih 263 ovdje su proveli svoje posljednje minute života, ostavili svoje nedosanjane snove i preselili se među zvijezde. I uvijek će ostati nepoznanica kako su se osjećali tog hladnog dana kasne jeseni 1991. godine i jesu li znali da se s tog puta neće vratiti. Kome su uputili svoju zadnju misao, čije ime im je zamrlo na usnama. Ovčara je danas trajni podsjetnik na njihove posljednje poglede, riječi, osmehe...

GRAD UZ DUNAV

Vožnja Dunavom samo je malo uspjela potisnuti sve ove tužne priče i sudbine koje su mi se urezale duboko u sjećanje. Krenuli smo prema muzeju Vučedolske kulture u kojem smo upoznali povijest Vučedola počevši od stočarstva, zemljoradnje, lova, pa sve do metalurgije, odjeće, kalendara, grobova. Potreseni svim vidjenim, ukrcali smo se u autobuse i krenuli put Zagreba.

KORAK U ŽIVOT

Obrazovanje je privilegij. Znanje koje obrazovanjem steknemo nitko nam ne može uzeti. Međutim, financije često mogu biti prepreka u nastojanjima oko obrazovanja. Jedna skupina mladih ljudi, štićenika domova i udomiteljskih obitelji, s osamnaest se godina zatekne pred otvorenim pitanjem o mogućnosti daljnog školovanja. Već niz godina Rotary klub organizira humanitarne akcije za prikupljanje sredstava za stipendije koje bi tim mladim ljudima pomogle u stjecanju visokoškolskog obrazovanja. U te su akcije bili uključeni mnogi ljudi s estrade i kulturnog života. Ove godine u akciji su sudjelovali Parni valjak i Prljavo kazalište. Devetnaest stipendija dodijeljeno je stipendistima u vrijednosti od gotovo dva milijuna kuna u Preporodnoj dvorani 14. 12. 2016. No cijela, hvalevrijedna akcija ipak je „gašenje požara“. Postavlja se pitanje, može li Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku pitanje daljnog školovanja mlađih ljudi iz domova i udomiteljskih obitelji riješiti sustavnije?

PROJEKT „MLADI ZA MLADE“

TEKST: LAURA LOPAC, 4.A

Projekt Mladi za mlade inspiriran je radom Zaklade Vaša pošta koja pomaže mladima odraslima u domovima za djecu bez roditeljske skrbi

U Republici Hrvatskoj trenutačno živi više od 1450 djece koja odrastaju u domovima za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi. U ustanovama borave do završetka srednje škole kada na neko vrijeme odlaze u „stambenu zajednicu“ te nakon toga – bez pomoći obitelji, novca i zaposlenja – moraju početi samostalan život i u vrlo nježnoj dobi suočiti se s nizom egzistencijalnih pitanja s kakvima se i većina odraslih teško nosi. Nažalost, bez minimalne podrške društva, rijetko koja od tih priča završava sretno.

ULAZ U SAMOSTALNOST

Osnivanje Zaklade nastavak je humanitarnog projekta pod nazivom „Dobri ljudi – djeci Hrvatske“ koji Hrvatska pošta provodi od 2009. godine, a koji je za vrijeme volontiranja u dječjem domu Maslina u Splitu započela Senka Klarić, zaposlenica Hrvatske pošte.

Zaklada je osnovana s općekorisnom i dobrotvornom svrhom pružanja novčanih potpora djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi na način da se za vrijeme djetetovog boravka u instituciji na njegovo ime uplaćuje polica životnog osiguranja u protuvrijednosti 6.000 eura. Iznos s police štićeniku se isplaćuje u trenutku kada napušta dom i započinje samostalan život, tako da kroz svojevrsnu rentu, u razdoblju od dvije – tri godine, dok ne pronađe posao, ima riješenu osnovnu egzistenciju – troškove stanarine i režija.

Mladi ljudi koji žive u domovima za nezbrinutu djecu nakon završene srednje škole moraju otići iz doma. Tako nalažu propisi koji, nažalost, ne propisuju kamo bi ti ljudi trebali ići, pa su često prepušteni sami sebi. Njihove probleme osobito su doživjeli učenici zagrebačkih srednjih škola koji su, ponukani njihovim

problemima i inspirirani radom Zaklade „Vaša pošta“, osnovali Udrugu „Dignitas“. Udruga se trenutačno bavi projektom „Mladi za mlade“ u suradnji sa Zakladem „Vaša pošta“. Dok se Zaklada bavi prikupljanjem finansijskih sredstava za štićenike domova za nezbrinutu djecu, mladi članovi Udruge „Dignitas“ pomoći audiovizualnih materijala žele skrenuti pozornost javnosti na problematiku djece iz dječjih domova koja moraju početi samostalan život.

ŽIVOTNE TEŠKOĆE

Naime, s obzirom na životne okolnosti mali postotak djece štićenika dječjih domova upisuje studij što im osigurava daljnji smještaj. Većina štićenika s navršenih 18 godina mora početi samostalan život, što bez pomoći društva i osiguranog zaposlenja predstavlja veliki izazov i nemale teškoće. Uplaćene police pomoći će štićenicima da upravo u tom, presudnom trenutku osamostaljenja premoste teškoće egzistencije do pronašlaska prvog zaposlenja.

Sredstva za ostvarivanje svrhe i ciljeva Zaklade prikupljaju se redovitim godišnjim uplatama Zakladnika, donacijama članova-podupiratelja Zaklade, djelatnostima Zaklade, prilozima domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba te na ostale načine propisane zakonom.

Razgovor vodimo povodom nedavne četrdesete obljetnice postojanja Parnog valjka i humanitarnog koncerta „Korak u život“ u čijoj akciji sudjeluje i naša škola. Naši učenici snimili su film „Pretinac gorovne pošte“. Taj se film, u sklopu humanitarne akcije, prikazivao brojnim srednjim školama Republike Hrvatske motivirajući učenike za pomoći. Naša škola je jedan od najvećih donatora (priklipili smo oko 14.000 kuna). Postavili smo mu nekoliko pitanja o uključenju njihovog benda u tu akciju, ali i njihovom mlađenačkom dobu koje naša generacija može rekonstruirati samo iz priča roditelja, filmova, slika i naravno, glazbe, te o cijelokupnom djelovanju benda.

SOUNDTRACK MOG ŽIVOTA

RAZGOVARALE: LAURA LOPAC, 4.A I MATEJA RADOŠ, 4.C

Razgovarale smo s hrvatskim glazbenikom, skladateljem, gitaristom, bivšim predsjednikom i jednim od osnivača „Hrvatske glazbene grijne“, članom Hrvatskog društva skladatelja i Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika te jednim od osnivača grupe Parni valjak, jedne od najpopularnijih grupa na ovim prostorima još od 1975. Sve je to jedan čovjek, Husein Hasaneffendić zvani Hus

SEVAP JE SEVAP

CENER: 22. veljače održali ste u Lisinskom humanitarni koncert za pomoć djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi iz dječjih domova i udomiteljskih obitelji, a koja žele nastaviti sa svojim obrazovanjem. Kako je došlo do vašeg uključenja u tu akciju?

Mi imamo neki interni dogovor unutar benda da malo i dijelim. Jednostavno, čovjek kada dobiva nešto od života, ima potrebu to na neki način i vratiti. Dobro je činiti dobro djelo jer se uvijek dobro na kraju vraća. U Bosni postoji izraz „sevap je činiti sevap“ tako da je ovo jedna od stvari koja je dobrim djelom i tim razlogom podprtana. Grijeh je da neki potencijali, neki mogući talenti ostanu nerealizirani zbog materijalnih problema.

CENER: Ime Parni valjak?

Naša povijet kreće od Grupe 220 s kojom smo, po mom mišljenju, stvarno bili ispred svoga vremena. Kada smo snimali album Slike, naš tonmajstor Nenad Zubak nije htio pjevati, pa smo bili prisiljeni naći frontmena, i tako smo pronašli Akiju. Mi smo svi imali u Zagrebu neku sigurnost i podršku obitelji i prijatelja, ali on je došao sam iz Skopja. To nas je prisililo da se više profesionaliziramo, i tako je nastao novi bend. Prva pjesma koju smo počeli vježbati je „Ja sam parni valjak“ jer je to bila moja prva gotova pjesma. Kada smo razmišljali kako bi se nazvali, naš pokojni basist Zlatko Miksić „Fuma“ je odmah dao ideju, pa zašto ne bi bili Parni valjak? To nam je zapravo odlično leglo, pogotovo jer su u to vrijeme svi bendovi imali takva nekakva imena, Teška industrija, Buldožeri i ostali. Iako, godinama zagovaram da maknemo Parni, jer nas ionako nitko ne zove Parni valjak. Još davno smo bili u nekoj emisiji gdje je bila gospoda koja je numerolog, i rekla nam je da su brojevi u imenu parni valjak brojevi koju osuđuju na uspjeh, to mi je ostalo urezano u sjećanje.

SPOJILA NAS JE ŽELJA

CENER: Još uvijek osvajate hrvatske top ljestvice, uspijivate se održati unatoč svim promjenama na sceni i u društvu. Kako ste opstali na sceni?

Mora se raditi u nekom kontinuitetu. Koliko god banalno zvučalo, relativno rano smo postali uspješni, a to znači da smo mogli živjeti od toga. Možda grubo zvuči, ali činjenica je da se ne može nečemu potpuno posvetiti, pogotovo u godinama kada stiže obitelj i računi. Uspješnost je bitna stvar, i naravno talent i sposobnost, a sretna okolnost je i poklapanje ukusa s većinom ljudi.

CENER: Suradnja članova benda koja traje već više od četiri desetljeća sigurno je zabetonirala i čvrsta prijateljstva. Raspadanje benda bi vam vjerojatno teško palo i emocionalno i poslovno?

Kad smo proslavili 30 godina, rekli smo to je to. U tom trenutku naša vizija budućnosti nije bila ružičasta, izgledalo nam je da ne možemo zadržati isti standard. Bitno je da se ljudima pruža dobar doživljaj onog što nudiš. Oduvijek smo dizali ljestvicu sami sebi pa tako i drugima, i onda shvatili da ne može više tako i stali smo. Bilo je bolno, ali smo preživjeli. Shvatili smo da se može živjeti bez Parnog valjka, ali kad smo zajedno i kad nešto proizvodimo to nas usrećuje i tu smo svoji na sime. Ponovo nas je spojila želja, a ne nužda.

MANJE JE BILO SKEPSE I APATIJE

CENER: Počinje već druga sezona serije „Crno bijeli svijet“. Stalno se vraćamo na osamdesete, malo se možda i mistificiraju. S obzirom na to da ste vi iz prve ruke proživjeli te događaje, možete li nam reći nekoliko riječi o tome?

Kad je riječ o seriji, gledao sam, mislim, samo prvu epizodu. Moj doživljaj tog vremena ne podudara se s onim što je prikazano u seriji. Uvijek postoji opasnost, kada se govori o prošlim vremenima, da čovjeka preuzme neka nostalgija. Ta su vreme-

na meni puno nevinija od ovih današnjih, ali pitanje je doživljavam li to tako zbog mojeg pomanjkanja šire vizije u to doba. Ono što je činjenica jest da smo mi, generacijski gledano, imali više idea i činilo nam se da imamo veću šansu mijenjati svijet i činiti ga boljim. Tada, ako si htio razgovarati s nekim, morao si se naći s njim. Manje je bilo skepse, manje apatije i te nekakve sive zone u kojoj je danas veliki broj ljudi jer ne vide izlaz iz ovog u čemu jesu. Danas je opasno govoriti da je nekad bilo bolje jer te odmah proglose nostalgičarom. U ovo vrijeme svijet nam je na dlanu zahvaljujući tehnologiji što može biti, naravno, negativno i pozitivno. Ako gledamo pozitivno, više nismo provincija, nismo na rubu zbivanja, informacija putuje trenutačno. Znamo već nakon nekoliko sekundi da je pukla bomba u New Yorku, mislim, nažalost to su pretežne vijesti... Ma ljepše su bile osamdesete!

SMISAO RADA

CENER: Glazba nekad i sad?

Jedan čovjek kada je prvi put došao u Zagreb rekao je da ima dojam da poznaje cijeli grad slušajući glazbu koja se tada svirala. Prepoznavao je tu neku energiju grada slušajući pjesme, a to znači da su pjesme nešto nudile. Pitanje je što danas čovjek može misliti kada dolazi u Split ako ne sluša TBF. Danas sve ima taj reklamni tempo. Pjesme na radiju se režu ako su duže od

tri minute, sve se smišljeno događa kako bi se došlo do kupca. Malo je glazbe danas koja se radi „za dušu“. Žao mi je što sam u tim godinama kao autor bio prilično nezreo, bilo mi je, na neku foru, sve lako u životu pa nisam baš promišljao o onome o čemu sam pisao. Kad govorim o svom opusu u mlađim danima, radije bih da ne postoje, ali Bože moj!

Generalni problem izvođača koji su dugo na sceni je taj što je vrlo teško publici koja vas godinama sluša nuditi nove pjesme jer su vezani za stare i one uvjek zadrže svoje mjesto u čovjeku. Mi smo prošle godine u 12. mjesecu u Zagrebu svirali koncert za 40 godina karijere. Mislim, to je suluda brojka. Tada shvatiš činjenicu da ljudi koji su rođeni prije četrdeset godina ili su mlađi ili mrvicu stariji, zapravo ne poznaju svijet bez tebe i da si mnogima nekakav soundtrack života. Kad dobijete neku povratnu informaciju, da im je neka pjesma značila i da su odrasli i odgojeni uz tvoje tekstove, tada čovjek osjeti smisao onoga što radi.

NA SVOJ NAČIN

CENER: Rekli ste da su vam Beatlesi bili uzor? Spominjali ste film „Help“ koji je utjecao na vas?

Da, istina je. U jednoj sceni svatko ulazi na vrata svoje kuće i na kraju se nađu u istom dnevnom boravku. To je ideja benda i ljudi koji slično razmišljaju. Nisu isti, ali u toj nekoj sinergiji stvaraju nešto što ima veliku vrijednost. Nisam tada znao engleski, ali

zvuk koji su proizvodili u meni je stvarao neku vrstu sunca u mom mlađenčkom životu.

CENER: Rock'n'roll je svjetonazor?

Mislim da je to prvenstveno neki tip slobode da radiš ono što želiš. Otpor autoritetu je prirodnja stvar mladim ljudima, oni su principijelno protiv bilo čega, što god to bilo. Moraju proživjeti period sazrijevanja, da razlikuju dobro od zla. U početku smo svi protiv bilo kojeg autoriteta. Čovjek je sazrijevanjem sve više protiv gluposti, pohlepe, nemoralu, što je osnovni problem svijeta ako sve sagledamo s izvorišta problema. Pohlepa i nemoral su dvije karakteristike iz kojih svi problemi svijeta izlaze. Rock'n'roll je vrlo često i poza buntovništva i vrsta imidža, ali on može biti prisutan i u klasičnoj glazbi. Po meni je i Pogorelić rock'n'roll jer je, mimo svih viđenja, Chopina svirao na svoj način i tako postao velik. Nisam za pretince u glazbi, mislim da su to kritičari izmislili samo kako bi si olakšali život.

LJUBAV I ZABORAV

CENER: Pablo Neruda je u svojoj „Ljubavnoj pjesmi“ rekao „Tako je kratka ljubav, a tako dug je zaborav“. Puno vaših pjesama govori o rastancima, trenucima čežnje... Pjesme su često obojane melankoličnim tonovima.

Pjesme su zapravo čežnja za mladošću koja prolazi. Vrijeme ne liječi rane, mislim da što više vrijeme prolazi, sve sam ranjeniji. Pjesma „Jesen u meni“ nije posvećena ženi, nego je to metafora mladosti. Kada je tužna tematika onda mi je to najčešće metafora prolaznosti, a kada je ljubav u pitanju, tada su pjesme zapravo vesele. Ja imam prekrasnu ljubavnu priču, nemam razloga za tužnu ljubavnu pjesmu.

Kao klinac sam razvio averziju prema poeziji na papiru zahvaljujući lošim profesorima, s tim tlačenjem što je pisac htio reći.

Uvijek me to odbijalo, tko može znati što je pisac htio reći? Mojim je pjesmama potrebna melodija i atmosfera da bi ljudi shvatali što želim reći.

CENER: Postoji li neka knjiga koja je posebno utjecala na vas?

Prva knjiga koja je ostavila veliki utisak u mojoj adolescenciji je Wildeova „Slika Doriane Greya“. Prerano sam to pročitao i shvatio da će umrijeti jednom. Dok si klinac, nisi toga svjestan, a sada sam sretan kad se probudim, a da me ništa ne boli. To je knjiga koja me značajno uzdrmala, ali i posložila. Volim kupovati i čitati knjige. Ne znam, nekako volim nakon što pročitam knjigu znati da ona ostaje moja. Zadnja knjiga koja me oduševila i koju sam, priznajem, možda prekasno pročitao je Jergovićev „Rod“. Moja sva sjećanja su sa zagrebačkog asfalta, ali opet genetski nekako volim te opise Bosne i Sarajeva.

VRIJEME JE DRAGOCJENO

CENER: „Ja nisam kao ti, ja se bojam odrasti“. Dijete u vama? Neka djeca su nasilno odrasla i nisu imala djetinjstvo. Pogled djeteta ljudi izgube s vremenom, a mislim da je taj bezbrižan i idealistički zaigrani pogled dragocjenost koju treba sačuvati koliko god je više moguće. Pitanje je omogućava li život da se igrate. A mi se, eto, igramo. Imamo sreću da nas prehranjuje to što volimo raditi pa nam i djetinjstvo duže traje.

CENER: Što biste poručili nama, postmodernoj djeci rođenoj kasnih devedesetih?

Iskoristite svoje dragocjeno vrijeme. Ono je nešto što čovjek najlakše olako troši. Užasno mi je krivo koliko vremena sam bez veze potrošio. Mi živimo puno bržim tempom i ispada da u ovim godinama imamo dva života najmanje. Ne znam više što bih poručio, volim kada mi je mozak na ljetovanju.

Laura Lopac i Husein Hasaneffendić - Hus

MLADI POKREĆU MLADE

TEKST: MATEJA RADOŠ, 4.C

FOTO: FILIP MAYER I LEO VITASEVIĆ

Razgovarali smo s bivšim učenikom naše škole, studentom Dramske akademije, Filipom Mayerom

CENER: Kao učenici srednjih škola osnovali ste udrugu Dignitas te inicirali projekt Mladi za mlade. Možeš li nam reći nešto o tome?

Mi smo zajedno s Danielom Škalićem iz 16. gimnazije htjeli pomoći mladim ljudima koji s 18 godina gube pravo na dom. Poželjeli smo biti produktivni, pa smo prvo započeli osnivanjem spomenute udruge, a kasnije smo odlučili i napraviti film. Udrugu smo osnovali mi srednjoškolci, htjeli smo da mlađi ljudi naše dobi pomognu svojim vršnjacima, odnosno htjeli smo pokrenuti inicijativu da mlađi shvate mlađe.

PRAVI MEDIJ

CENER: Nakon nekog vremena unutar tog projekta odlučili ste snimiti i film?

Da, razmišljali smo prvo bitno o izradi Powerpoint prezentacija, koje bi se prikazivale u srednjim školama i na facebook stranicama, ali onda smo došli do zaključka da je film pravi medij za naše vršnjake. Može se najlakše pokazati i probiti među mlađe, i naposlijetku, ostane drugima najduže u sjećanju.

CENER: Tko je sve sudjelovalo u ostvarenju filma?

Scenarij je radio moj bivši školski kolega, Leo Vitasović, koji je ujedno bio i redatelj, uz pomoć našeg prijatelja Danijela Škalića. Uz nas je sudjelovalo mnogo učenika srednjih škola, kao i brojni sponzori koji su se odazvali na našu akciju. Bilo je uključeno i mnogo učenika.

CENER: U filmu su sudjelovali i profesionalni glumci. Kako ste došli do njih?

Sudjelovali su Ksenija Marinković, Goran Grgić i Tarik Filipović. Došli smo do njih preko nekakvih poznanstava, prepoznali su našu inicijativu i ozbiljnost i odazvali su se u vrlo kratkom roku, a kasnije su pokazali zainteresiranost za razvoj projekta.

CENER: Nešto o filmu?

Samo snimanje trajalo je dva tjedna, ali pripreme su trajale gotovo pola godine. Nabavili smo opremu preko našeg „filmskog inkubatora“ Blank koji nam je dao sve što nam je trebalo, od kamere do zvuka i rasvjete. Ostale stvari, kao što su odjeća,

lokacija i drugo, sami smo prikupljali; odjeću iz naših ormara, lokacije smo sami odabirali i slično.

U LOŠEM DRUŠTVU

CENER: Kakav je sadržaj filma?

U filmu se radi o dvojici mladića koji s osamnaest godina gube pravo na dom i odlaze u Zagreb svom prijatelju koji im obećava privremeni smještaj. Međutim, ubrzo shvaćaju kako su, da bi uopće mogli imati smještaj, prisiljeni raditi nemoralne stvari za svog takozvanog stanodavca. Upadaju u svijet dilanja droge i najveći posao koji trebaju obaviti je pljačka pošte, gdje ih policija uhvati.

CENER: Koju ste ideju filmom htjeli prenijeti?

Htjeli smo potaknuti svijest u našim vršnjacima o rizicima koji su izloženi ti mlađi ljudi i naći način kako da se njihove potrebe za obrazovanjem i dostojanstvenim životom zadovolje. Cilj je bio i pomoći praktično, prikupljanjem donacija nakon projekcije filma po školama.

CENER: Film je doživio veliki uspjeh. Velika dvorana Cinestara bila je puna prilikom premijere filma održane 28.03. prošle godine.

Pojavilo se mnogo ljudi. Bili su tu poznati glumci, predstavnici MUP-a, zaklade „Vaša pošta“, i svi ostali koji su nas na bilo koji način podržali. Tada smo postali sigurni da je naš cilj koji smo htjeli postići akcijom doista ostvaren.

DIO NEČEG VELIKOG

CENER: Sada si student druge godine na Dramskoj akademiji. Kako, nakon dvije godine, gledaš na tu akciju?

To je nešto što je zasigurno obilježilo sve nas. Mislim da smo tim filmom i cijelom akcijom ostvarili krunu našeg zajedničkog druženja i nečega što se neće brzo zaboraviti. Siguran sam da će ova akcija ostaviti i na sljedećim generacijama.

CENER: Nedavno ste bili pozvani i na direktan prijenos koncerta u sklopu akcije „Korak u život“ gdje ste predstavili film i našu školu. Kratki osvrt na to?

Bilo nam je neizmjerno dragو što smo i mi bili dio nečega tako velikog, jedne plemenite akcije koju su poduzeli ljudi sličnoga razmišljanja i želje za pomaganjem. Mislim da to nikoga ne može ostaviti ravnodušnim.

INTERVJU: DARKO RADIŠIĆ

NAŠI HEROJI

TEKST I FOTO : MATEJA RADOŠ 4.C

Dugogodišnjom akcijom Korak u život prikupljaju se sredstva za potporu učenika bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Razgovarali smo s Darkom Radišićem, predsjednikom Rotary kluba Zagreb, pokretača Humanitarne akcije Korak u život

CENER: Predsjednik ste Rotary kluba Zagreb i osnivač Humanitarne akcije Korak u život. Možete li nam reći nekoliko riječi o tome?

Rotary klub zapravo je udruga na svjetskoj razini i u njoj sudjeluju brojne zemlje. On je namijenjen za stipendiranje djece koja nisu u mogućnosti nastaviti daljnje školovanje zbog ekonomskih, ali i socijalnih problema. Naš osnovni cilj je edukacija i novčana potpora potrebitima, a to činimo kroz različite aktivnosti, među kojima su i humanitarne akcije. Naša prva akcija bila je namijenjena sljepim osobama. Tada smo prikupljali donacije za edukaciju pasa vodiča, a kasnije smo realizirali i akciju koja je, na sreću, dobro poznata svima, a to je Korak u život. Donacije prikupljene tom akcijom namijenjene su za stipendiranje djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

TRIDESET STIPENDIJA

CENER: Koji je vaš način prikupljanja novca, tko vam sve pomaže u tome?

Još pri samome početku ove akcije imali smo veliki odaziv onih koji žele pomoći zahvaljujući širokim poznanstvima među Rotarijancima. Od sponzorstva Hrvatske vlade do velikih kompanija, koje ne samo da servisiraju potrebe djece za stipendijama,

nego kasnije pružaju i priliku za rad u njihovim tvrtkama. Prikupljanje novca zasniva se na dvije baze, prva je prikupljanje sredstva od spomenutih kompanija, a druga je održavanje aktivnosti kao što su humanitarni koncerti. Proteklih godina fondaciju osigurava čak i Bill Gates, koji svojim doprinosima pokriva čak četrdeset posto fonda. Tu je i Hrvatska radiotelevizija koja sve koncerne prenosi uživo.

Koliko stipendija godišnje dodijelite?

Svake godine dodijelimo oko trideset stipendija, ovisno o našem fondu. Mjeseca stipendija iznosi 1600 kuna, što znači da se dodijeli oko tri milijuna kuna godišnje. Iako to jest veliki iznos, time se ne pokrivaju svi mladi ljudi kojima je potrebna pomoć. Mi se pobrinemo za jednu skupinu potrebitih, ali ostali mladi i dalje ostaju zakinuti i nemaju tu mogućnost. Zato se stipendije dijele onima koji zadovoljavaju određeni prag truda u školovanju do tada i koji doista žele kvalitetno školovanje, ali nemaju dovoljnu potporu.

IZGRAĐIVANJE KARAKTERA

CENER: Uz novčanu potporu kao glavni pravac kojim se krećete, spominjete i ostale ciljeve koje želite postići?

Svi mladi koji su dio ove akcije imaju želju za znanjem i određena nastojanja, ali nemaju mogućnosti. Nisu u pitanju samo djeca bez roditelja, postoje i djeca koja imaju obitelj, ali ona im ne pruža gotovo nikakvu potporu. Primjerice, jedan mladić iz Međimurja ima oba roditelja, ali rekao nam je kako su on i njegova sestra u obitelji jednostavno uvijek bili na zadnjem mjestu. Danas je taj dečko pri završetku fakulteta, uspijeva u svojim nastojanjima i zrelo razmišlja. To je ono što vas kao životnog učenika, a i roditelja, najviše ispunjava. Prilika da otvorite djeci pogled na svijet, potaknete ih da izgrade svoj karakter i cilj kojim će težiti kroz život, neprocjenjiva je. Dakle, nije ovdje u pitanju samo profesionalno znanje, već i savjeti i životno iskustvo koje mladom čovjeku otvaraju oči u pravo vrijeme, a to vrijeme je doba adolescencije. Mnoga se djeca u to doba ne uspiju pronaći, nego to ostvaruju tek u kasnijem periodu života, a neki čak ni tada. Zato nastojimo djecu navesti da u svojim mlađim godinama odaberu put kojim žele koračati kroz život, ostvarujući naposljetku samoaktualizaciju. Sva ta djeca koja su uspjela u svojim nastojanjima za mene su heroji, u teškoj situaciji podignuli su glavu i počeli graditi sebe, a naposljetku, završili su zahtjevne fakultete koji im osiguravaju kvalitetan posao i stabilnost u dalnjemu životu. Takvi mladi sve nas motiviraju, zbog njih učimo da u sličnim situacijama reagiramo pametnije i sa uvijek dovoljno nade i truda.

POVIJESNI KONCERT

CENER: Mnogi ljudi sa hrvatske estrade, a i svjetskog crvenog tepiha odazvali su se vašoj akciji?

Većina poznatih odazvala se zahvaljujući proslavljenom hrvatskom dirigentu, pokojnom Vjekoslavu Šuteju, koji je sve svjet-

ske kontakte koje je imao stavio u funkciju projekta. Zbog njega je, rekao bih, ova akcija i postala svjetski poznata. Sudjelovala su brojna poznata imena; Severina, Parni valjak, Prljavo kazalište, Toni Cetinski, pa i svjetski poznati španjolski tenor Jose Carreras. Bitno je spomenuti da svi koji sudjeluju u toj akciji, rade to bez honorara. Prljavo kazalište je odličan primjer, oni su se odrekli svojih autorskih prava kako bi sve išlo u fond za stipendije. Tako sada nastojimo nagovoriti i Hrvatsku radioteleviziju da nam ustupi svoja prava kako bi i od cijele snimke prikupili dodatna sredstva.

Ove godine humanitarni koncert održan je u Hrvatskom narodnom kazalištu?

Za razliku od prošle godine kada je koncert održan u velikoj dvorani Vatroslava Lisinskog, ove godine odlučili smo se za koncert „Kazališta u kazalištu“. Uz Prljavo kazalište nastupao je i akademski zbor „Ivan Goran Kovačić“ te Zagrebačka filharmonija koja nas vjerno prati tijekom svih godina, a sve ih je briljantno uštimao maestro Ivo Lipanović. Sa sigurnošću mogu reći da su odradili jedan povjesni koncert koji će nam zasigurno svima ostati u sjećanju.

KONTINUITET PROJEKTA

CENER: Vaš pogled na akciju?

To je akcija u koju se puno ulaže, za nju se odvaja mnogo slobodnog, ali i radnog vremena. Velika prednost joj je doticaj s javnošću i sudjelovanje poznatih lica koji su na neki način i ambasadori ove akcije. Akcija postoji već godinama i mogao bih reći da je postala brend. Veseli me to što vidim da projekt ima kontinuitet, a ono što ima kontinuitet, za mene ima i pravu vrijednost.

INTERVJU: MLADEN BODALEC I JASENKO HOURA

ONI VJERUJU ULJUBAV

RAZGOVARALA: KARLA LEMAIĆ, 3.C

U prošlom broju razgovarali smo s Jasenkom Hourom i Damirom Lipošekom u sklopu teme broja o glazbenim stilovima mlađih i fenomenu cajki. Povod našeg razgovora ove godine bio je njihov koncert humanitarnog karaktera održan 4. studenog u HNK kao kruna akcije Korak u život, koju je 2008. pokrenuo Rotary klub u Zagrebu. O humanitarnom angažmanu Prljavog kazališta, ali i o 40 godina njihove karijere razgovarali smo s Jasenkom Hourom i Mladenom Bodalecom

CENER: Kako je došlo do suradnje i vašeg uključenja u akciju?
BODALEC: Sam događaj i njegova svrha, da se pomogne mlađima koji su korak udaljeni od odraslosti i nekog ozbiljnog života, bili su dovoljan razlog našem uključenju. Svakodnevno dobivamo pozive ljudi kojima je potrebna pomoć. Ne samo mlađim studentima već i siromašnim i ugroženima iz raznih segmenta društva. Mi se nastojimo odazvati koliko možemo.

HOURA: Naša je zadaća da pomažemo i sudjelujemo u humanitarnom radu.

Do suradnje između nas i raznih humanitarnih organizacija dolazi spontano. Treba paziti s kim se ulazi u suradnju i je li vrijedno žrtvovanja.

CENER: Koncert je bio podijeljen u dva dijela. U prvom dijelu ste nastupali zajedno sa Zagrebačkim filharmonijskim orkestrom i Akademskim zborom Ivan Goran Kovačić. Mladene, kakav je bio doživljaj?

BODALEC: Bila je to predivna večer. Prvi puta smo nastupali u zagrebačkom HNK. Jedini kontakt s HNK do sada bilo je slikanje

u ložama HNK za omotnicu prve ploče Prljavog kazališta dok ja još nisam bio član benda. Sigurno da je bio izvanredan doživljaj nastupati u domu hrvatske kulture pred takvom publikom, na daskama koje život znače.

NEMA IMPROVIZACIJE

CENER: Koja je razlika između samostalnog nastupa benda i nastupa uz Akademski zbor Ivan Goran Kovačić i Zagrebački filharmonijski orkestar?

BODALEC: Razlika je ogromna jer je nastupiti uz Filharmonijski orkestar i Akademski zbor veliki izazov. Nastupi benda su naša svakodnevica i redovno stanje. S Filharmonijom nema improvizacije, onako kako piše u notnom zapisu, tako mora i biti. Osobno mislim da nam još koja proba ne bi bila na odmet, ali probe s velikim orkestrima zahtijevaju i veliki prostor koji je teško osigurati. Dakle, oduzelo nam je puno vremena i živaca, ali na kraju je sve ispalо kako je bilo i zamišljeno. Imali smo i malo dozu treme, odnosno jači stupanj odgovornosti jer ipak smo nastupali s glazbenicima koji imaju diplome za sviranje svojih instrumenata kao i za svoje pjevanje, ali zadovoljni smo.

CENER: Možete li nam reći nešto o suradnji sa zakladom Ana Rukavinom?

BODALEC: Dakle, kao što sam već rekao, pozivi za socijalnom i moralnom podrškom ljudima koji sami ne mogu nastaviti sa životom su svakodnevni. Svi znamo koliko je zaklada i sam Anin odlazak bio medijski eksponiran tako da se nitko nije mogao oglušiti na taj poziv. Ja sam nastupao nekoliko puta u tu svrhu, a Jasenko Houra odrekao se u korist zaklade svih autorskih naknada za izvođenje i izdavanje pjesama Mojoj Majci (Ruža hrvatska), Crno-bijeli svijet, Sretno dijete, S vremenima na vrijeme i Heroj ulice na pet godina. Drago nam je što je ta zaklada formirana jer pomoći i samo jednom čovjeku znači puno.

TUŽNE PJESME

CENER: Posljednjih dana u svijetu slavnih ima mnogo zanimljivih događaja. Primjerice umro je Leonard Cohen, Bob Dylan je osvojio Nobelovu nagradu za književnost... Imate li komentara na te događaje?

HOURA: Nema tko Leonarda Cohena nije volio. On je poznat na globalnoj razini. Meni je prva asocijacija kada mi ga netko spomene Modigliani jer je to taj bohemski stil u kojim je on živio, tako sam ga ja doživljavao, a što se tiče Boba Dylana... Pročitao sam Tarantulu i poštujem ga kao enormno velikog i možda čak teško shvatljivog tekstopisca.

BODALEC: Čak sam i bio u blizini jednog Chelsea hotela u New Yorku, ako je to taj budući da postoji lanac Chelsea hotela, ali odmah mi je pala misao „I remember you well in Chelsea hotel“. Slušao sam i Cohena i Dylana u velikoj mjeri, možda i previše i, iako nisam znao tekstove baš svih pjesama, prepoznao sam tu emociju, sjetu i melankoliju, tu čežnju, neostvarene ljubavi, život i tamne strane života. Nevjerojatno je da ljudi kada su melankolični, sumnjičavi, usamljeni, uživaju u stvarima koje ih ubiju do kraja, poput slušanja tih pjesama. Što se tiče Cohenova odlaska, nekad pomislim da je to možda zbog tuge jer je par mjeseci prije otišla i njegova Marianne. Mislim da, kad se ljudi stvarno vole, postoji ta nebeska povezanost.

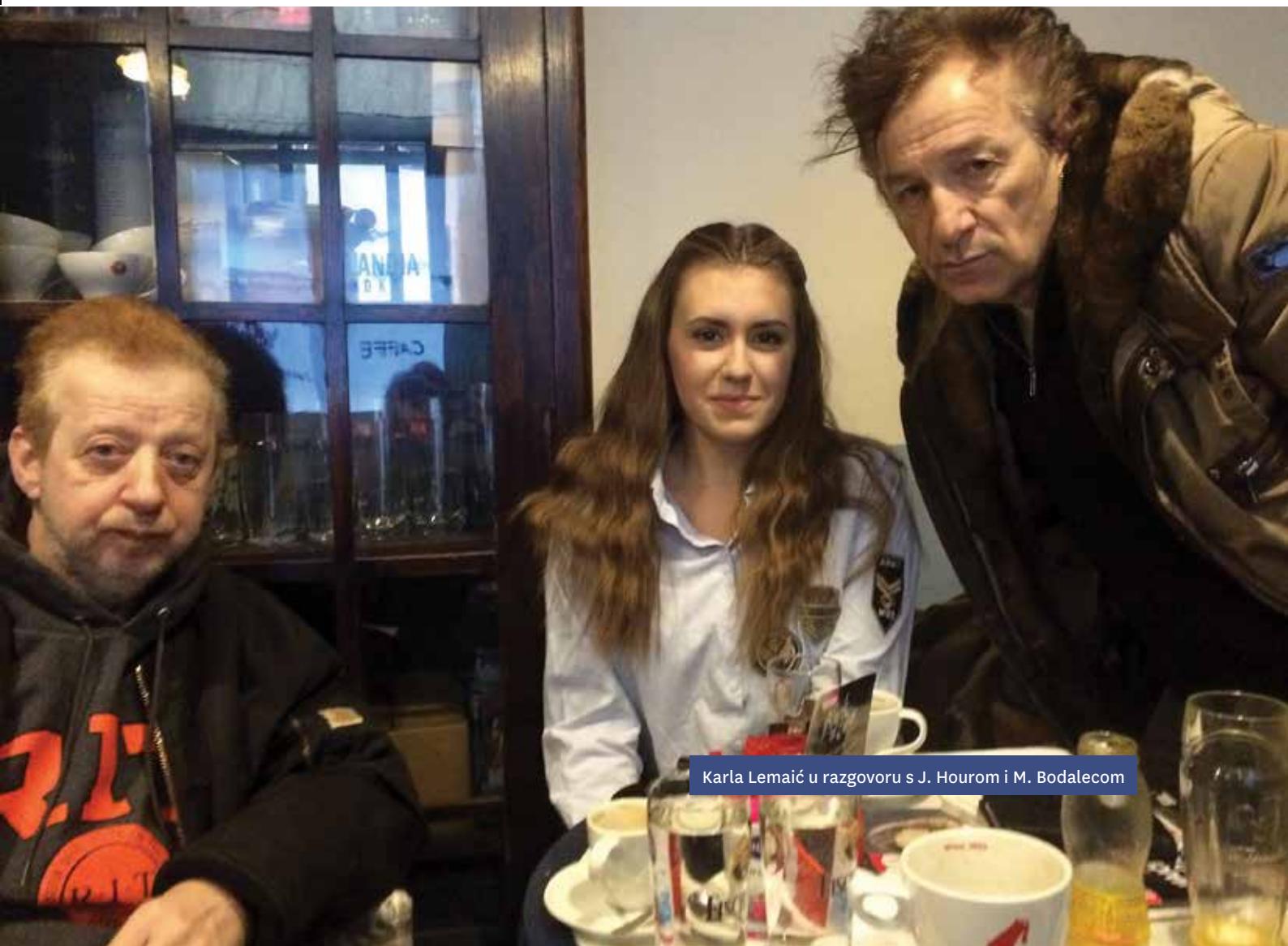
ZNA BITI NAPORNO

CENER: Jasenko, postoji jedan vaš stih „Ja sam običan mladić s druge strane grada“. Je li još uvijek tako?

HOURA: Uvijek, i ne vidim se drugačije jer sam vrlo mlad prošao onaj dio u rock'n'rollu koji je anarhičan, i baca te i lijevo i desno, i misliš da si popularan, ali to je takav period života. Prije je svijet bio neviniji, bezazleniji. Imao sam sreću da sam upoznao puno pametnih ljudi i kroz rock'n'roll i kroz život koji su me vodili. Mladić s druge strane grada je uvijek bio moj put. Treba ostati jednostavan i normalan.

CENER: Bend je osnovan 1977. i uskoro će proslaviti 40 godina postojanja. Vi ste se, Mladene, uključili 1985. Možete li se osvrnuti na dosadašnju 31 godinu članstva?

BODALEC: 40. godina je vrlo respektabilno. 40 je velika brojka i u svjetskim razmjerima. Kotrljaju se Rolling Stonesi, a cijeli svijet za njima pa i mi. Ponosni smo na taj zastrašujući broj godina, ali ne treba to puno isticati. Mi smo na sceni dugo, a točan broj godina nije ni bitan. U svakom slučaju, od milijun dobrih stvari koje nosi rock'n'roll postoji i jedna mana, a to je da sve to prebrzo prođe. I u drugim životima je sigurno tako, ali u rock'n'rollu, vjerujete mi, vrijeme prolazi sto na sat. Ne stigneš percipirati sve što ti se zbiva. Ovog ljeta smo u srpnju imali 29 koncerata počevši od Stona, a srpanj ima 31 dan. Dakle, zna biti naporno, ali

PRLJAVO KAZALIŠTE

u takvom tempu života, s toliko događaja, s toliko emocija, s toliko strasti, s toliko fanatizma koje smo mi unijeli u našu glazbu, i s toliko radosti i ljubavi koju nam je publika vratila, ne stigneš osjetiti napor. Mi smo imali tu sreću da je publika bila uz nas i da su naše pjesme znale naći put do njih, i to je ono što je bitno. Bitno je da se iz večeri u večer penjemo na pozornicu, i zabavljamo i publiku i sebe.

STRAST NIJE NESTALA

Ta strast koja je u nama nije nestala svih ovih godina, usudio bih se reći da s jednakom ljubavlju glazbi i nastupima pristupamo kao i u danima početka. Zbog glazbe jesmo to što jesmo, ona nam je dala sve što u životu imamo i ostvarenje je svih naših snova, a moramo priznati da to nije malo. Jednom kreneš s očekivanjem da će sunce jednom samo za tebe sjati i da će ti se zvijezde poklopiti, a mi smo imali baš tu sreću i doživotno ćemo na tome biti zahvalni. Uživamo u radosti toga što nam se dogodilo.

CENER: Kakvi su vam planovi s obzirom na obilježavanje 40. godišnjice karijere iduće godine?

HOURA: Mislim da od toga ne treba raditi cirkus jer time opet pobiješ sve ono što si radio. Prljavo kazalište je izašlo iz minimalizma i dalje ćemo ostati u okvirima toga. Planovi su tu da se mijenjaju i teško je o tome govoriti. Mi možemo imati planove, ali tko zna koji će od njih biti ostvareni jer nikada ne znaš što te čeka.

HRABRI MLADI LJUDI

BITNO JE DA ODABERETE PUT

RAZGOVARALA: MATEJA RADOŠ, 4.C**TEKST: BOŽICA HORVATIĆ, 3.C**

Razgovarali smo s Emanuelom Žugaj, djevojkom koja ima oslabljen vid na gotovo 5 %. Stipendijom koju joj dodjeljuje Rotary klub financira materijale potrebne za studiranje

CENER: Reci nam nešto o sebi.

Imam dvadeset godina i studentica sam druge godine Katoličkog bogoslovnog fakulteta, smjer Stručni studij teologije. Živim u udomitelskoj obitelji od svoje šeste godine. Svoje udomitelje zovem baka i djed jer su već dugo umirovljeni. Da njih nije bilo, sumnjam da bih danas bila ovde i postizala svoje ciljeve. Stanujem u Gračanima, naselje je prekrasno i puno prirode iako ne izlazim baš puno. Osim kada riješim neki kolokvijalni ispit ili obavim sve obaveze toga dana pa se odlučim počastiti odlaskom na kavu.

NETKO NAS JAČA

CENER: Rotary klub dodjeljuje ti stipendiju kako bi završila studij?

Stipendistica sam Rotary kluba već godinu dana. Osim što sam zadovoljila kriterije koje klub zahtjeva, u prednosti sam zbog oslabljenog vida. Zbog problema s vidom prisiljena sam sve materijale za studij povećati kako bih uopće mogla studirati, što zahtjeva financijski trošak koji je, srećom, taj klub odlučio pokriti. Mjesečna stipendija je 1600 kuna, time uspijevam financirati materijale za učenje, a ono što mi ostane, iskoristim za svoje privatne potrebe.

CENER: Zašto Katolički bogoslovni fakultet?

Od malena odlazim u crkvu i tamo se izgrađujem na duhovnoj razini. Taj fakultet činio se kao pravi odabir za mene. Osjećam

da je potrebno istražiti religiju i religozost i vjerovati da je iza nas uvijek netko tko nas ohrabruje i jača, a to je za mene Bog.

CENER: Koji te kolegiji najviše interesiraju?

Biblijska teologija Novog zavjeta i Osnove liturgike su mi izrazito zanimljivi, Marijologija također. Zapravo, ne postoji ništa što me na fakultetu ne zanima, volim naučiti novo i nikada mi nije dosadno. Cijelo vrijeme smo u sferi duhovnoga i u tome se pronalazim.

CENER: Rotary klub je također pokrenuo akciju Korak u život, u sklopu koje se održavaju i humanitarni koncerti. Jesi li sudjelovala u toj akciji?

Bila sam na koncertu ovog proljeća, kada je svirao Parni valjak, a i ove kada su bili Prljavci. Koncerti su sjajni i uživala sam u pjevanju, plesu i druženju s ljudima koji pomažu i kojima se pomaže.

TRAŽITE SEBE

CENER: Dobila si i pohvale frontmena spomenutih bendova?

Ove godine sam pjesmom najavila koncert u HNK-u pa me Mladen Bodalec, pjevač Prljavog kazališta, čuo i pohvalio. To mi je dalo poticaj da budem sigurna u svoje pjevačke sposobnosti jer je to mišljenje čovjeka koji se profesionalno bavi glazbom. Dao mi je za pjevanje ocjenu 4/5, a Aki Rahimovski ocjenio me čistom četvorkom. Za njega se iskreno niti ne sjećam kada me je i gdje čuo.

CENER: Želiš li nešto poručiti mladima koji se nalaze u sličnoj situaciji?

Neka odaberu fakultet koji ih najviše zanima, neovisno o tome što drugi misle da je za njih dobro i ekonomski isplativo. Bitno je da traže sebe i odaberu put kojim žele ići. Ako znaš koji ti je cilj i imaš motivaciju, sve prepreke do tog cilja se mogu prijeći.

HRABRI MLADI LJUDI

PRAVO DA BUDEM SLOBODAN

RAZGOVARALA: MATEJA RADOŠ, 4.C

Razgovarali smo s Tihomirom Ožvatićem, 25-godišnjim mladićem iz Ježovca, naselja u Varaždinskoj županiji. Uz pomoć Rotary kluba završio je Katolički bogoslovni fakultet i po zanimanju je vjeroučitelj

CENER: Ispričaj nam svoju životnu priču.

Roditelji su bili siromašni, ali su se uvijek trudili odgajati me po moralnim načelima i stvoriti od mene dobru, karakterno snažnu osobu. Mnogi se u neimaštini prepuste različitim opijatima i svojevrsnom odustajanju od života, ali srećom, kod mene nije bilo tako. Naučio sam da, ako odaberem pravi put, nikakva neimaština niti ostali problemi me neće osakatiti i liti me pozitivnih misli i vjere da ipak mogu učiniti svoj život boljim. Trudili su se i financirati mi školovanje, ali s vremenom više nisu bili u mogućnosti. Udomljen sam prvi puta sa 14 godina. Promijenio sam tri udomiciteljske obitelji. S prvim dvjema nije sve baš bilo bajno, ali treća me je obitelj puštala svaki vikend da posjetim svoju obitelj i zbog toga sam najviše napredovao jer sam tako dobivao dodatnu životnu podršku, koju do tada nisam puno imao. Dobio sam pravo da budem slobodan, da budem ono što jesam i da napravim od sebe doстоjnog čovjeka.

ŽIVOTNI USPJEH

CENER: Kako si otkrio stipendiranje Rotary kluba?

Jednom sam slučajno čitao novine i video da postoji mogućnost dodijela stipendije onima koji žele upisati fakultet, ali nemaju finansijskih mogućnosti. Priložio sam sve papire koji se zahtjevaju i tri mjeseca nakon natječaja video da mi je dodijeljena stipendija. Taj fakultet je vrhunac mojeg životnog uspjeha za sada, ispunio me i naučio puno toga. Bio je to veliki korak za mene i trenutak kada sam shvatio da mogu postići ono što želim.

CENER: Sigurno si u sklopu tog kluba upoznao mnoge ljude?

Mnogo ih upoznaš na tim brojnim konferencijama, intervjuima, prescenama, koncertima.. Mnogi od njih su i sami doživjeli neke životne teškoće što je pobudilo empatiju u njima i tako smo se svi zbližili. Tek kada sam ušao u taj svijet, shvatio sam koliko ljudi želi pomoći i koliko je tu nesebičnosti i susjećanja. Mislim da ljudi u Hrvatskoj nisu niti svjesni koliko je ljudi zapravo spremno pomoći ostalima, a za neke poznate ljude bi se sigurno i začudili.

CENER: Odabrao si smjer za vjeroučitelja na Katoličkom bogoslovnom fakultetu?

Cijeli moj život je škola. Postao sam to što jesam upravo zbog života koji me je tako odgojio. Pretpostavljao sam da je to pravi izbor za mene, a sada sam u to i siguran. Naučio sam mnogo o vjeri i životu, i smatram da sam odabrao ispravan put. Volio bih danas, sutra postati vjeroučitelj kako bi to znanje i iskru duhovnosti prenio na druge.

VJETAR U LEĐA

CENER: Imaš li neku poruku koju bi poručio mladima?

Ima mnogo poruka koje bih mogao izreći, teško je to izreći u par riječi. Mladima poručujem da budu ustrajni u svojem odabiru i životnim ciljevima. To što si udomljen, ne znači da gubiš priliku razvijati se i obrazovati kao ostali. Štoviše, životne poteškoće trebaju nam biti vjetar u leđa, da sebi i drugima dokažemo kako nam prepreke ne predstavljaju nešto nemoguće i neostvarivo. Moraju se osvijestiti da ipak iza njih стоји netko tko se brine i misli na njih. Život je najbolja škola i dobro je proći i kroz loše trenutke. Tako kasnije, kada ono loše prođe, više cijeniš dobre trenutke.

RAZGOVOR: MISLAV TOMIĆ

POMOZITE ŠAPICAMA

TEKST: MATEJA RADOŠ, 4.C, FOTO: MISLAV TOMIĆ

Akcija „Za sretne šapice“ pokrenuta je na inicijativu profesorice Nikoline Talargić i 4. g razreda kako bi pomogli „Šapici“, udruzi iz Donje Bistre, koja zbrinjava napuštene životinje.

Razgovarali smo s Mislavom Tomičem, prošlogodišnjim maturantom i jednim od pokretača ove akcije

CENER: Što je bio vaš poticaj da pokrenete ovu akciju?

- Još od prvog razreda sa svojom razrednicom, Nikolinom Talargić, volontirali gdje god smo stigli. Bili smo i u Vukovaru, gdje smo opskrbljivali socijalnu samoposlužu, a pomagali smo i Domu za nezbrinutu djecu u Zagrebu. Ove godine smo se odlučili preusmjeriti malo i na one koji ne mogu govoriti za sebe, a potrebitno im je puno brige i ljubavi. Inicijativu za pomoći životinja započeli smo razrednica i ja jer oboje imamo udomljenog psa iz azila.

NA MILOST I NEMILOST
CENER: Na koji ste način sudjelovali u ovoj akciji?

Akcija se odvijala u dvije faze. Prvi zadatak bio je sakupiti potrepštine koje manjkaju udruzi „Šapica“, kao što su: deke, plahete, kuhinjske krpe, suha hrana, igračke, dezinfekcijska sredstva i ostalo. Uz to, promovirali smo našu akciju tako da smo osnivali facebook stranicu, stupali u kontakte s drugim školama i snimili promovideo kojeg smo prezentirali učenicima. Bili smo i u prilogu HRT-ove emisije „Život je lijep“. Ta faza završila je vrlo uspješno zahvaljujući pomoći velikog broja učenika, a veliku ulogu su odigrali i naši profesori i roditelji. Mnogi su se svesrdno potrudili; kupovali, slagali i nosili namirnice i posjećivali male šapice, odvajajući vremena za igru s onima koji to najviše cijene. Druga faza je volontiranje i ta još uvijek traje. Stoga pozivam sve koji žele volontirati (voditi pse u šetnju, čistiti boxeve..) da nam se priključe i jave na našoj facebook stranici „Akcija za sretne Šapice“!

CENER: Tvoja očekivanja od ove akcije?

Nadam se da će akcija trajati i nakon što mi izađemo iz škole. Volio bih da postigne kontinuitet barem u našoj školi. U udruzi je mnogo pasa i ostalih životinja i samoj udruzi potrebna je velika pomoći da bi se za njih mogla kvalitetno zbrinuti. „Šapica“ je djelomično zbrinuta od strane općine, mjesечно se dobiva oko 400 kuna po psu, ali to ne vrijedi za sve jednako. Samo odabrane životinje zbrinute su svaki mjesec, najčešće su to one čipirane. One ostale su, nakon što prođe jedan mjesec njihovog boravka u domu, prepustene na milost i nemilost. Samo jedan dan akcije godišnje njima već puno znači.

DAJ ŠAPU!
CENER: Reci nam nešto o svom ljubimcu...

Moja Rena, čistokrvni hrvatski dvorišni domobran. Pasmina mi ješana sa svim pasminama, vjerujem da nije niti čistokrvni pas. Pronašao sam ju 2011. godine u azilu u Dumovcu, kod Sesvetskog kraljevca. Psi koje udomiš najzahvalnija su živa bića. Nije isto udomiti psa koji je bio latalica i kupiti psa od nekog uzgajivača. Kada kupiš psa, on je još „prazna ploča“ i ti ga odgajaš kako god želiš, a pas iz azila koji je pretrpio poteškoće u tebi će vidjeti spasitelja i trudit će se slušati te. Rena je, na primjer, u pola sata naučila pružiti šapu! Iako sam, naravno, morao imati dovoljno „mita“ u džepu za nju.

Bivši učenici 4.G razreda sa svojom razrednicom Nikolinom Talargić

ZAGREB FILM FESTIVAL

12. – 20.11.16.

KINO EUROPA / KINO TUŠKANAC
MUZEJ SAVREMENE UMJEĆNOSTI
F22 - NOVA AKADEMIJSKA SCENA
DOKUKINO KIC / GOETHE - INSTITUT

www.zff.hr

Sponsori

Medijski partneri

Partneri

Zagreb Film Festival ove godine održavao se u studenom, od 12. do 20. studenog na uobičajenim gradskim lokacijama (kina Europa i Tuškanac, MSU i dr). Donio je još veći broj projekcija, filmova i programa

TEKST: MATEJA RADOŠ, 4.C

DEBITANTSKI FILMOVI I NOVI AUTORI

Festival je od samog početka programski usmjeren k predstavljanju i promociji debitantskih filmova i novih autora. Uglavnom (natjecateljskom) festivalskom programu dosad su se natjecali nekadašnji debitanti, a danas veliki redatelji poput Stevea McQueena, Cristija Puiua, Radua Judea, Xaviera Dolana, Andreja Zvajginceva, Taike Waititija, Jeffa Nicholsa i drugih, dok nacionalni natjecateljski program Kockice iz godine u godinu okuplja i publici predstavlja niz novih imena na domaćoj filmskoj sceni. Jedna od autorica čija su kratkometražna ostvarenja nekoliko puta prikazivana u ovom programu, a koja je 2012. s filmom Terarij osvojila i Zlatnu kolicu, ove je godine svoj debitantski dugometražni film, Ne gledaj mi u pijat, predstavila u glavnom međunarodnom natjecateljskom programu. Spomenuti film mlade redateljice Hane Jušić na ZFF stiže s osvojenom nagradom FEDEORA-e za najbolji europski film na netom održanom 73. Venecijanskom filmskom festivalu.

KOPRODUKCIJE I NOVA NAGRADA

Osim na domaće autore, čije putanje ZFF sustavno prati, posljednjih godina poseban naglasak stavljen je i na domaće filmske koprodukcije s drugim europskim i svjetskim državama, a vrijedi spomenuti i da u natjecateljskom dijelu programa sudjeluje usješan zajednički filmski pothvat Gruzije, Rusije, Španjolske i Hrvatske, te aktualni gruzijski kandidat za Oscara, Kuća drugih (House of Others) gruzijske redateljice Russudan Glurjidze.

Velika novost 14. izdanja Zagreb Film Festivala je nova nagrada, Zlatni bicikl, koja se dodjeljuje najboljem filmu iz popratnog programa Ponovno s nama. Spomenuti program uključuje nove uratke autora čija su prethodna ostvarenja prikazivana na ranijim izdanjima ZFF-a i koji su na neki način odrastali sa Zagreb Film Festivalom. I u ovom programu naći će se jedna uspješna hrvatska koprodukcija. Riječ je najnovijem filmu redatelja Cristija Puiua, jednog od najistaknutijih rumunjskih novovalovaca, smrtno-ozbiljnoj komediji Sieranevada premijerno prikazanoj na Filmskom festivalu u Cannesu.

IRSKI REDATELJI

Moj prvi film pod selekcijskom palicom filmskog kritičara Nenada Polimca ove godine donosi debitantska ostvarenja najznačajnijih irskih redatelja, Velikih 5 već tradicionalno donosi nova ostvarenja iz pet najvećih europskih kinematografija (Velike Britanije, Njemačke, Francuske, Italije i Španjolske), a i ove su se godine programima Bibijada by RBA i PLUS predstavila filmska ostvarenja namijenjena djeci i mladima. Mogli smo se nasmijati i uz program Komedyje istoka Europe, koji uključuje najbolje predstavnike ovog žanra po izboru povjesničara filma Daniela Rafaelića, te program tzv. mockumentara - cakojinastaje u suradnji s filmskom kritičarkom Dianom Nenadić. Program Industrija, posvećen edukativnim i praktičnim sadržajima, predstavio je niz radionica, predavanja, panela i drugih sadržaja namijenjenih filmskim profesionalcima, mlađim filmašima i svima zainteresiranim za različite aspekte filmske proizvodnje. U sklopu Industrije održalo se i 5. izdanje radionice Moj prvi scenarij, namijenjene filmašima koji pripremaju scenarij za svoj prvi dugometražni film. Donosimo prikaz filma Ime: Dobrica, prezime: nepoznato Srđe Penezića, a jedan od producenata filma bio je i Slavko Štimac, koji se pojavljuje u glavnoj ulozi.

PRAVA LJUBAV JE TRANSFORMATIVNA

TEKST: MATEJA RADOŠ, 4.C

Film redatelja Srđe Penezića, *Ime: Dobrica, prezime: nepozato*, je „good feeling“ film. Prava mala šarena utopijska vizija svijeta kakav bi mogao biti kad bi ljudi jedni u drugima vidjeli samo dobro

DOBRI DOBRICA

Glavnog junaka, Dobricu, glumi Slavko Štimac, zvijezda dječjih filmova *Vlak u snijegu*, *Vuk samotnjak*, kultne serije *Salaš u malom ritu*, glasovitog filma *Sjećaš li se Dolly Bell?* i mnogih drugih koji su obilježili produkciju jugoslavenskoga filma. Dobrica je osoba koja, iako ga život nije mazio, u svemu vidi dobro i sve okreće na dobro. Film počinje u maniri magijskoga realizma. Naime, baka usred noći budi djeda jer osjeća da mora izići na ulicu zbog važnog sudbonosnog razloga. I doista, oni pronalaze napuštenu bebu koju odgajaju s puno ljubavi, ali izvan institucija.

INSTITUCIJE

Dolazi dan kada Dobrica mora krenuti u školu. Dohvaćaju ga se birokrati, oduzimaju ga baki i djedu i smještaju ga u dom. Cijela priča se u javnosti prikazuje kao otmica i zlostavljanje maloga djeteta. Kada napuni 18 godina, Dobrica izlazi iz doma i pokušava demantirati medijske natpise o ljudima koji su ga ohranili i koje on smatra svojim roditeljima. Zbog toga završava u za-

tvoru. Ondje pročita gotovo sve knjige iz zatvorske knjižnice, osobito one o građevini. Po izlasku iz zatvora samoinicijativno pomaže radnicima na gradilištu. Oni ga u početku ismijavaju, da bi ga, razoružani njegovom dobrotom, prihvatali i zavoljeli. Jednom prilikom ugleda mladu lijepu ženu. Ispostavlja se da je ona prostitutka i narkomanka, ali on se svejedno u nju zaljubljuje. Zbog ljubavi koju su mu dali baka i djed, a koju je akumulirao u svojim godinama života, on naprsto svijet doživljava kao mjesto ljubavi i dobrote.

SVE SE OKREĆE NA DOBRO

Pa i kad su ljudi prema njemu zli, on i u tome vidi nešto dobro. Primjerice, svom odgajatelju u domu pomogao je da ostvari životni san, kupnju vlastitog stana. Zahvalan je ljudima koji su ga smjestili u zatvor jer je imao priliku promisliti o sebi i pročitati mnoštvo knjiga i zahvalan je ženi, koja se pojavila u njegovom životu. Njegova nesebična ljubav mijenja sve čega se dotakne. Bi li svijet doista mogao biti sretnije mjesto, da ljudi i događaje gledamo na način kako to čini Dobrica?

RAZGOVOR: ZRINKO OGRESTA

FILMSKI ČOVJEK

Razgovor s proslavljenim hrvatskim režiserom čije je zadnje djelo napeta psihološka drama "S one strane" ostvareno u suradnji na scenariju s Matom Matišićem.

Najnoviji film Zrinka Ogreste dobio je mnoga priznanja, uz ostala i posebno priznanje na 66. međunarodnom filmskom festivalu u Berlinu, Berlinalu. Uvršten je u prestižni program Panorama. Radnja filma prati život patronažne sestre Vesne kojoj se nakon dvadeset godina javlja bivši suprug, osuđen zbog ratnih zločina u Bosni i Hercegovini

CENER: Hrvatski ste filmski redatelj i scenarist, redoviti profesor filmske režije na zagrebačkoj Akademiji dramske umjetnosti, član ste Europske filmske akademije. Kako Vam sve to polazi za rukom?

Vjerojatno je sve to spoj ljubavi i posvećenosti ovome čime se bavim, izvjesnim darom koji mi je dat Odozgo i osobnom odgovornošću prema svemu čega se dohvatom. Da ne biste misli kako sam idealan, moj je život prožet i nizom nesavršenosti i problema. Međutim, sve je to kompost iz kojega crpm sadržaje kojima se bavim u svojim filmovima.

DUBOKA POTREBA

CENER: Jeste li oduvijek bili filmski čovjek? Kako je sve počelo?

Zapravo da. Kao desetogodišnjaku mi je otac kupio malu amatersku kameru, počeo sam snimati amaterske dječje filmice i otkrivati film na način na koji, recimo, neko drugo dijete otkriva gitaru. Fascinacija stvaralaštvo i filmom posve me obuzela i put prema studiju režije je bio prirodan. Ostalo je učinio život.

CENER: Autor ste cijelovečernjihigranih filmova intimističko-psihološke orientacije koji su cijenjeni u Hrvatskoj i izvan nje. Što biste rekli o karakteru svojih filmova?

Nezahvalno mi je govoriti ili tumačiti vlastiti rad. Ono što je nedvojbeno jest da su moji filmovi redovito iskaz moje duboke potrebe da govorim o sadržajima i problemima koji me prožimaju, koji me se tiču. U tom smislu bavljenje filmom za mene je na izvjestan način i psihoterapija, stvaranjem postižem neku osobnu katarzu.

ČISTI PUT

CENER: Kada se osvrnete, biste li nešto izmijenili u svojim filmovima?

Naravno, u svakome. Ni jedan ozbiljan stvaralač nije zaljubljen u svoj rad i u svakome, osobito s vremenskom distancicom, vidi ponešto što je mogao učiniti drugačije. Ono čime sam, međutim, u cijelosti zadovoljan jest čistoća mog stvaralačkog puta. Nisam se nikada nastojao i trudio svidjeti, ni kritici, ni publici, niti inozemnim festivalima. Osjećao sam se slobodnim biti svoj. To, vjerujte, nije baš lako, ima svoju cijenu, ali se isplati. Toga postajete osobito svjesni vremenom.

CENER: Stvaranje uvijek podrazumijeva dug period ustrajnog rada. Što vas osobito inspirira i potiče u stvaranju?

Ako bih htio posve suziti i označiti ono što me temeljno i redovito zanima to je ono najčistije i najneviniće u čovjeku, ono iskonsko dobro koje je zapravo u svim mojim filmovima ugroženo i ta činjenica redovito pokreće radnju.

CENER: U jednom ste intervju rekli da je film „intrigantna ljubavna priča“ koja ima intimni karakter, a politička pozadina filma nije presudna. Stječe se dojam da gotovo svaka scena filma nosi duboku, pritajenu dramatičnost. Na koji ste način uspjeli postići iznimnu slojevitost priče?

Detektiranje načina kako nešto čini beskrajno je nezahvalno sa mom stvaraocu. Čim uđete u prostor tumačenja vlastitih stvaralačkih postupaka na dobrom ste putu da budete banalni ili još gore pretenciozni. Zato ja nastojim to ne činiti.

ON THE OTHER SIDE S ONE STRANE

AM ANDEREN ENDE

INTUICIJA I DISCIPLINA

CENER: Jednom prilikom ste rekli da se u filmovima koje radite oduvijek zrcali vaša osobnost. Nose li pojedini likovi dio vašeg karaktera?

Usudio bih se reći da svi likovi mojih filmova nose neki djelić mene. I muški i ženski. I djeca. To je neizbjježno ako se filmom bavite na način poput mog.

CENER: Postižete li svjesnim odabirima preciznu i dinamičnu režiju ili vas dobrom dijelom vodi intuicija?

Stvaralačku zrelost postižete u onom trenutku kad dosegnete idealnu kombinaciju ovoga što ste naveli. Režija je vrlo zahtjevna umjetnička disciplina koja traži vrhunsko profesionalno znanje, temeljitu pripremljenost i promišljenost, ali i ostavljanje prostora da ponekad u trenutku prepoznate rješenja i donosite odluke koje niste unaprijed odredili.

CENER: „Dvadesetom se stoljeću može oprostiti sve, čak i dva Svjetska rata i one koji su uslijedili, i modne izložbe, i utrke Formule jedan, ali svakako ne žrtvovanje kina televiziji“, rekao je Luigi Pintor. Slažete li se s ovom izrekom?

Svaki će vam se filmski redatelj složiti s izrečenim.

MALI, ALI CIJENJENI

CENER: Vaš stav o hrvatskoj kinematografiji danas?

Posljednjih godina nedvojbeno jedna od najzanimljivijih i najcjenjenijih europskih kinematografija. Teško ćete pronaći još koju europsku kinematografiju s tako malom produkcijom, a toliko prisutnom na najcjenjenijim svjetskim filmskim priedbama.

CENER: Koja su književna i filmska djela ostavila dojam na vas i utjecala na vaše stvaralaštvo?

Zajubljenik sam ruske i poljske proze i poljskoga filma. Obožavam, recimo, Platonova ili Hlaska, Dostojevski je naravno neizbjježan, a filmovi Krzysztofa Kieślowskog bliski su mi i svjetonazorom i stilom.

KSENIIJA MARINKOVIĆ

LAZAR RISTOVSKI

ROBERT BUDAK TIHANA LAZĐIĆ TONI ŠESTAN TENA JEIĆ GAJSKI
VINKO KRALJEVIĆ IVAN BRKIĆ ALEN LIVERIĆ MATE GULIN MARIJA TADIĆ

redatelj/directed by

ZRINKO OGRESTA

scenaristi/scriptwriters MATE MATIŠIĆ, ZRINKO OGRESTA producent/producer IVAN MALOČA

koproducent/co-producer LAZAR RISTOVSKI izvršna producentica/executive producer MAJA VUKIĆ

direktor fotografije/director of photography BRANKO LINTA h.f.s. montažer/editor TOMISLAV PAVLIC skladatelj/composer MATE & ŠIMUN MATIŠIĆ

maestro zvuka/sound recordist MLADEN PERVAN dizajn zvuka/sound designer MARTIN SEMENČIĆ

scenografkinja/production designer TANJA LACKO kostimografinja/costume designer KATARINA ZANILOVIĆ majstorica make-up artist SLAVICA ŠNUR

zillm

Hrvatski audiovizualni centar

HRT

2i Film

cercamon

RAZGOVOR: IVO GREGUREVIĆ

MOGU REĆI DA SAM PROFESIONALNI GLUMAC

RAZGOVARALA: MATEJA RADOŠ, 4.C

FOTO: BOŽICA HORVATIĆ, 3.C

Imali smo privilegiju razgovarati s glasovitim hrvatskim glumcem, čovjekom iza kojeg stoji dugo-godišnja karijera popraćena maestralnim ulogama, poznatim na hrvatskoj, ali i europskoj sceni

Mateja i Ivo

CENER: Aktivni ste na hrvatskoj sceni više od trideset godina. Iza vas su brojne uloge, kako kazališne tako i televizijske. Što možete reći o njima? Postoje li teže i lakše uloge, kako im se prilagođavate?

Nikada zapravo nisam razmišljao o ulogama, zašto i na koji način odigrati koju. Svaku ulogu, ako je dobro napisana, prihvacaćam igrati. To je nešto čime se profesionalno bavim pre-dugo da bi mi određene uloge predstavljale nekakve razlike u težini. Kod mene ne postoje najdraže uloge, postoje uloge koje su dobro napisane, poput onih u filmu Čaruga, u filmovima Krste Papića, u seriji Duga mračna noć, u kojima sam, po mojem mišljenju, odigrao dosta značajne uloge.

SEDM FILMOVA

CENER: Mate Matišić je jednom prilikom, dok je surađivao s redateljem Krstom Papićem, spomenuo da ste, ako je bilo potrebno, sedam puta neku scenu odglumili drugačije i svih sedam puta je bilo dobro. Osim toga, jedne ste go-

dine na Pulskom filmskom festivalu glumili u čak sedam filmova.

- Bilo je to 1998. godine, nastala je šala na moj račun, kako od sedam filmova na Pulskom festivalu ja igram u osam. A Krste se rado sjetim, suradnja s njim bila je lijepa, čovjek je uvijek znao prepoznati pravog glumca.

CENER: Uz različite uloge dolaze i razne varijante karaktera, mimike tijela, čak i govorno narječe.

- Ima onih koji me nazivaju karakternim glumcem i potpuno se slažem s njima. Glumim onako kako uloga zahtjeva. Nažlost, postoje i glumci koji svoj posao odrade svaki put na isti način, što ja nimalo ne cijenim.

KAZALIŠTE I FILM

CENER: Smatrate li se prvenstveno kazališnim ili filmskim glumcem, postoji li uopće razlika?

Razlika postoji, duže sam radio na filmu pa se više smatram filmskim glumcem, iako sam na početku bio češće angažiran

u kazalištu. Za glumca je to sve isti posao. Razlika je što se za kazalište dva mjeseca prije predstave sav tekst uči napamet, pa slijede probe i predstave, dok film traži neku drugu vrstu koncentracije, možda čak i veću, s obzirom da se kadrovi snimaju po lokaciji i vremenu koji se zahtjeva za film. Iako se u filmu mnogo toga može popraviti, u kazalištu, ako ne čujete šaptača, nema ništa od te predstave. Sjećam se Fabijana Šovagovića u predstavi „Sokol ga nije volio“, igrao je seljaka, i u jednom momentu morao je ustati od stola i reći: „Zemlju vam ne dam, to je moje svjetlo!“ No u tom trenutku zablokirao je potpuno, a šaptač sa strane mu sve šapće da se i iz zadnjih redova čulo: „Svjetlo, Sova, svjetlo!“ I odjednom ga Sova grune: „Zemlju vam ne dam, to je moja struja!“ Nasmijali smo se tada, srećom meni se takve stvari nikada nisu dogodile.

SREDIŠTE U SEBI

CENER: Završili ste Kazališnu akademiju. Jeste li oduvijek znali za kakvu karijeru ste rođeni?

Znao sam da imam neki talent, ali ako vam ga netko profesionalan ne otkrije ništa ste. Imao sam odlične profesore u svim varijantama, od Ranka Marinkovića do Bratoljuba Klaića, i svi su me naučili ponešto, zbog čega danas i mogu reći da sam profesionalni glumac.

CENER: Uz profesionalnost dolazi i određena taština i uobraženost, slažete li se ili to ne mora biti tako?

Nikada nisam razmišljao o karijeri uopće. Ne zanima me ono zahvaljivanje na dodjeli nagrada majci, sestri, bratu, u vražju mater što si dobio od toga? Ništa. Čovjek ima središte jedino u samome sebi, sve ostalo ide kako hoće.

NEMA SCENARISTA

CENER: Neprofesionalizam u Hrvatskoj?

Problem kod nas je što redatelji pišu svoje scenarije. Rijetko koji scenaristi su dobri, kao na primjer Mate Matićić. Izuzetno malo scenarista imamo i to je loše. U Americi je primjerice drugačije, tamo se održavaju natječaji u pisanju scenarija, dijaloga i tekstova, što ispadne naravno vrlo dobro u nekakvim A produkcijama. Mi nemamo dovoljno sredstava za snimanje filmova, sva sreća pa nas država još koliko toliko financira.

CENER: Već se više od dvadeset godina u Orašju održava regionalni filmski festival zahvaljujući Vama.

- To je festival koji nije natjecateljskog karaktera, zapravo rekao bih da je to smotra, u koju naime dođe više ljudi nego na Pulski filmski festival. Tužno je jedino što nemamo svoj projektor nego ga iznajmljujemo od Grada Zagreba.

NEMA NOSTALGIJE

CENER: Dolazite iz Donje Mahale pokraj Orašja, hvata li vas nostalgija za rodnim krajem?

Ne hvata, jer se uvjek vraćam kući. To je moja učestala relacija i tako održavam ravnotežu u životu.

CENER: Vaša poruka za mlade?

Ako imate volje i želje za bilo kojim poslom, bavi se njime i isplatit će ti se. Ako te nešto ne zanima, ne troši vrijeme na to. I molim vas mladi, okanite se onog Facebooka, što vam je to uopće? Prestanite s time, bez veze je!

DOK NE BUDE PREKASNO

TEKST: JOSIPA TRGOVČEVIĆ, 4.C

Tema ovog filma već je poznata iz Henekeova filma *Ljubav*, samo je ovdje smještena u naše prilike. Dvoje staraca se vraćaju svojoj kući, pomalo derutnoj, s kraćeg ili dužeg odsustva. Žele obnoviti kuću i ondje provesti ostatak života.

Prizor iz filma Imena višnje

PUSTO SELO

Mnogi ljudi koji su pred ratom izbjegli iz Bosne, vratili su se kao umirovljenici u rodna sela. Selo je pomalo pusto i blatrjava, a oni su ostarjeli i prepušteni samima sebi. On, Slavko (Gregurević), još je, reklo bi se, u snazi i donekle je spremjan za težački život, ali je ona, Kata (Đurđevska), već načetog zdravlja i, očito, načetog uma. Mi ćemo ih pratiti u kratkim, kronološki postavljenim, ali ne nužno povezanim slikama iz života kroz četiri godišnja doba, počevši od jeseni. Naturalističke rečenice koje Slavko grupu izgovara kad nje-gova žena zaboravlja skuhati kavu ili u jelo dodaje šećer umjesto soli, poput „Šta baba sad izvodi?“, u sebi sadrže prikrivenu ljubav. Uostalom, znate kako je, kod ljudi čelične volje i tankih živaca te fore sa zaboravnošću ne nailaze na dobar prijem, pa se ne treba čuditi Slavkovim grubim reakcijama. Pa dobro, zaboravlja koje je ime deda dao kravi (ili mu namjerno tjera kontru), brka imena dvojice majstora (obojica su Bosanci), ali vrlo dobro zna da u voćnjaku želi jednu sadnicu višnje, jer joj treba za kolače. Deda i to vidi kao hir. Tek kada njezina demencija eskalira, Slavko će promijeniti svoj grubi stav. Prekasno.

ODLIČNA GLUMA

Nama je jasno iz filmova, a nažalost i iz života, da Kata ne izvodi gluposti i da ne zaboravlja namjerno. Jasno nam je i da povratka nema, da je bolesna i da joj neće biti bolje, čak i ako je još fizička snaga nije izdala. Gledali smo i Amour, s kojim će mnogi usporediti Imena višnje, i vidjeli ljubav dugovječniju od fizičkog tijela. Principijelni problem s Amour bio je to što je sama tema starosti i bolesti, u konačnici i umiranja od starosti i bolesti nefilmična jer je u pitanju ne-događaj. Schmidt kroz nevezane scene i uvođenje drugih likova sa strane, ne samo sina Marka (Bogdan), nego i ostalih (bosanskih majstora i rijetkih suseljana), taj problem izrazitо elegantno rješava. Imena višnje nije ni u kojem trenutku dosadan film i ne čini se prazan. Kao i u Hanekeovu filmu, izvedba glumaca u velikoj mjeri doprinosi kvaliteti filma.

NASTAVA FILMSKE UMJETNOSTI NA TUŠKANCU

SVE ŠTO ZNAMO O LJUBLJENJU

TEKST I FOTO: LAURA LOPAC I NINA ĆUŠIĆ, 4.A

Tijekom proljetnih praznika, od 21. do 25. ožujka, održavala se nastava filmske umjetnosti u kinu Tuškanac. 90 učenika je svako jutro odlazilo upotpuniti svoje znanje o medijskoj kulturi i u isto vrijeme se zabaviti, a dvoje najaktivnijih bilo je nagrađeno sudjelovanjem u ljetnoj videoradionici pod nazivom "Od ideje do realizacije" u Kraljevici

Hrvatski filmski savez organizirao je radionicu filmske umjetnosti u kinu Tuškanac za sve srednjoškolce koji su htjeli naučiti nešto o raznim elementima i značajkama filma. Nastava je trajala od 10 do 13 sati i bila je osmišljena na način da se prvo prikazao film bogat umjetničkim i kulturnim vrijednostima, a zatim je slijedila rasprava o njemu koju su vodile prof. Ana Đordić i doc. art. Jelena Modrić.

FILMOVI ZA SVA VREMENA

Rasprave su bile u opuštenom, razgovornom tonu te jako poučne i zanimljive. Svatko je mogao izraziti svoje mišljenje o filmu i podijeliti informacije s ostatkom grupe. Nije bilo ocjenjivanja i netočnih ili točnih odgovora. Voditeljice su nas, na temi gledanog filma, educirale o filmskim žanrovima, planovima, kadrovima te o glavnim aspektima filma, scenografiji, montaži, režiji,

kako glazba utječe itd. Prvi dan gledao se kriminalistički triler iz 1995. "Privedit osumnjičene", drugog kratkometražni film "Soba 205" iz 2014. koji je nastao na Školi medijske kulture dr. Ante Peterlić. Trećeg dana prikazivana je svedremenska komedija Charlieja Chaplina "Moderna vremena". Predzadnjeg dana nastave, na programu je bio domaći film "H8" Nikole Tanhofera i zadnjeg dana legendarni film "Društvo mrtvih pjesnika".

ŠTO JE FILM

Na primjeru filma „Privedit osumnjičenje“ naučili smo da postoje podžanrovi kriminalističkog filma i kako ih odrediti. Kroz film „Moderna vremena“ smo spoznali različite tipove komedije, a to da je ponekad naracija najvažniji faktor uvidjeli smo gledajući naš „H8“. Navedene i ostale filmove vjerojatno ne bih pogledala da nisam dobila tu priliku na ovoj nastavi i to je još jedan razlog zašto mi se svidjela. Također smo puno naučili sa predavanja filmologa dr. sc. Nikice Gilića. Saznali smo, između ostalog, da odgovor na pitanje „Što je film?“ zapravo ne postoji, da su filmovi kroz povijest određivali tijek ratova, da sve znanje o ljubljenju koje ljudi imaju potječe upravo iz filmova te da se oni novi i stari, domaći i strani moraju gledati. Svaki dan je bio poučan i odabir filmova odličan te će nadam se i sljedeći put sudjelovati na radionicu filmske umjetnosti kada se bude događala.

Nikica Gilić govori učenicima o povijesti filma

FESTIVAL SVJETSKE KNJIŽEVNOSTI

KARLA LEMAIĆ, 3.C

Zagreb je bio stjacište suvremenih svjetskih pisaca. Okupljeni na četvrtom Festivalu svjetske književnosti od 4. do 11. rujna nastojali su posjetiteljima približiti svoja djela

Svake godine festival se mijenja. Tako se, primjerice, ove godine festival proširio i na Split, a osim toga osmišljen je i novi program Dvostruki portet - dijalog između jednog hrvatskog i jednog inozemnog piscu čije se književne teme i interesi poklapaju. Zahvaljujući suradnji s Talijanskim institutom za kulturu gostovala su neka od najvećih imena talijanske književnosti pa je stoga i najveća pozornost posvećena Italiji - njezinim piscima i stripašima.

ŠUTNJA KNJIŽEVNOSTI

Na svečanom otvorenju gostovao je talijanski prozaist, kritičar, polihistor i istraživač mikrosvjetova Srednje Europe - Claudio Magris. Glavna tema dijaloga koji je s njim vodio programski direktor Seid Serdarević je Magrisov najnoviji roman *Obustaviti postupak* koji je preveden na brojne jezike među kojima su španjolski, katalonski, danski i hrvatski. U romanu je riječ o monumentalnom muzeju u kojem se nalazi

sve ono što potiče rat. Ovim romanom saznajemo ponešto i o samom piscu. Pisanje je i njega samog učinilo skupljačem informacija iz povijesti. Čovjek koji ga je nadahnuo za stvaranje lika romana je skupljač predmeta kojima je htio obogatiti svoj idejni muzej. No, Magris tvrdi da svoje znanje, iskustvo i sakupljene informacije ne može uvijek pretvoriti u književno djelo jer je književnost ipak većim dijelom prisiljena na šutnju.

IZGNANI NARODI

U romanu govori o opsessiji kojoj se čovjek posvećuje kako bi dao smisao životu i pronašao nešto za što vrijedi živjeti. Čovjek koji ga je motivirao također je imao opsessiju, posvetio je život gradnji muzeja. Glavna junakinja Luisa, oživjela je Muzej, predstavlja dva izgnana naroda - s majčine strane pogrom Židova, a s očeve pogrom crnaca.

U dijalogu je Claudio Magris iznio i neke motive koji su ga općenito inspirirali za pisanje kao što je siromaštvo na ulicama te „nekropole papira“- kako ih naziva, koje danas posjeduje svaki pismen čovjek. Nekad su se informacije i obavijesti razmjenjivale pismima, a danas su te „nekropole papira“ zamjenjene „zmijama koje guše“ - mailovima.

RAZGOVOR: Josip Mlakić

KULTURA JE ŽILAVA

KARLA LEMAIĆ, 3.C

Po zanimanju ste strojarski inženjer, kad ste i kako u sebi otkrili želju za pisanjem s obzirom da među piscima nema puno inženjera, i obrnuto?

MLAKIĆ: Oduvijek sam mnogo čitao i to me je na neki način usmjerilo na pisanje. Mnogi pisci su, po vlastitim riječima, već u mладости "znali" da će se baviti pisanjem. Ja nisam. Počeo sam pisati na kasnijim godinama studija na fakultetu. Postoji jedna sjajna izreka Alberta Camusa koji je jednom izjavio "kako se cijeli život pripremao biti pisac, te da je do svoje trideset i pete godine isključivo čitao". Čitanje je, znači, sastavni dio pisanja. Moje "civilno" zanimanje inženjera strojarstva je u tom kontekstu nevažno, odnosno čak mi daje i određene prednosti, pošto je strojarstvo u neku ruku studij primijenjene matematike, što razvija određeni oblik logičkog razmišljanja, što je jako važno za tekst, jer se ta logika nesvesno prenosi i na unutarnju logiku teksta.

Evo jedan mali kuriozitet kada je riječ o mom zanimanju: veliki američki pisac i scenarista William Faulkner imao je u mладости nekoliko tehničkih patenata u industriji obrade pamuka.

UNUTARNJE MUKE

Objavili ste velik broj djela. Postoji li zajednička nit koja povezuje vaša djela ili postoji nekoliko tema koje vam se nameću? Jesu li to teme koje vas inače u životu zaokupljaju?

MLAKIĆ: Obično je tako. Mislim da pisac mora pisati samo o temama koje ga se isključivo tiču i koje ga muče. Najbolji su tekstovi oni koji izviru iz nekakve unutarnje muke i nedoumica. Ili, kako to piše Meša Selimović u uvodnim rečenicama svog remek-djela "Derviš i smrt": "Počinjem ovu svoju priču, nizašto, bez koristi za sebe i za druge, iz potrebe koja je jača od koristi i razuma, da ostane zapis moj o meni, zapisana muka razgovora sa sobom, s dalekom nadom da će se naći neko rješenje kad bude račun sveden, ako bude, kad ostavim trag mastila na ovoj hartiji što čeka kao izazov."

Kod mene je ta opsesivna tema rat koji me je na neki način obilježio. Međutim, ratu kao temi može se prići na stotine načine, tako da se pisac može čak i vrtjeti u uskom tematskom području, a da se pritom ne ponavlja. To je zapravo ono što ja među ostalim na određeni način pokušavam.

Vaš najnoviji roman nosi naslov „Majstorović i Margarita“. U fantastičnoj, kriminalističkoj formi prikazuje malograđansku realnost po uzoru na kulturnu seriju Twin peaks redatelja Davida Lynch-a?

MLAKIĆ: Da, roman "Majstorović i Margarita" je među ostalim i to. Najviše me ponukalo na to poigravanje s paranormalnim u toj seriji, svojevrsno iskrivljivanje stvarnosti koje to zapravo nije. Sama zagonetka u mojoj priči, sotonski radijus na autocesti, nekako me po inerciji usmjerila na Twin Peaks. Također, kao nekakav model poslužili su mi Jarmuschevi i Kaurismakijevi filmovi koji imaju jako puno dodirnih točaka s onim što me fascinira u Twin Peaksu. U svakom njihovom filmu postoji cijeli niz

neobičnih i iščašenih likova, a i stvarnost se počesto doima kao iskrivljeni odraz u zrcalu. To je, primjerice, najvidljivije u Jarmushevom "Dead Manu" iz 1995. i Kaurismakijevom "Calamari Unionu" iz 1985. Ili u Kaurismakijevu "Čovjeku bez prošlosti" čiju sam jednu repliku iskoristio kao moto romana "Majstorović i Margarita".

INFANTILNA CIVILIZACIJA

Bugakov je Majstor i Margarita problematizira, između ostalog razliku između autentičnih i „režimskih“ pjesnika, odnosno prave i autentične umjetnosti. Postoji li danas na našim kulturnim prostorima ta vrsta „drame“?

MLAKIĆ: Čini mi se, na žalost, kako ne postoji. Ono što je bilo jako važno u "Majstorovcu i Margariti" je i poigravanje s Bulgakovljevim remek-djelom "Majstor i Margarita". Zbog toga sam u roman "ubacio" par rečenica iz "novinskih članaka" moga Jozice Majstorovića, o poplavi i snijegu, u kojima sam pokušao imitirati, naravno iz ironične perspektive, "retke iz romana u romanu" Bulgakovljevog Majstora koji je po mojemu mišljenju najbolje napisani dio svjetske književnosti uopće. Možemo na taj način uspoređivati današnje vrijeme i vrijeme o kojemu je pisao Bulgakov. Zaključak je vrlo jednostavan: za razliku od Bulgakova, mi živimo u jednoj infantilnoj civilizaciji u kojoj je moj Majstorović pandan Bulgakovljevom Majstoru.

Neki vaši romani imaju antiutopijski karakter. Koliko su i jesu li na vas utjecali pisci poput Aldous Huxleya (Taj vrli novi svijet) ili Georgea Orwella (Životinjska farma)?

MLAKIĆ: U vrijeme kada sam išao u srednju školu, početkom 80-ih, žanr antiutopije bio je neobično popularan, pogotovo ta dva pisca koje ste spomenuli, a upravo je njihov utjecaj u tom žanru dominantan. U mom antiutopijskom romanu "Planet Friedman" najvidljiviji je utjecaj Aldousa Huxlya koji u svom romanu "Taj vrli novi svijet" navodi masovnu proizvodnju kao razlog civilizacijskog puta u antiutopijsko društvo, dok je to kod mene neoliberalizam kojemu je ključnu teoretsku podlogu dao američki ekonomist i nobelovac Milton Friedman.

NEOLIBERLANA LAŽ

Svijet je „takav“ iliti okrutan, negdje ste rekli. Vidite li „izlaz“, osobito za nas mlade?

MLAKIĆ: Ovo je pitanje za milijun dolara. Živimo u određenom vakuumu, na "kraju povijesti" kako je to definirao američki politički filozof Francis Fukuyama iz perspektive neoliberalizma, "kao najboljeg društva u povijesti", što se pokazalo kao obična laž. Neprestano možemo naći na određena "predviđanja" budućnosti, što je zapravo ključno civilizacijsko pitanje, a svodi se na to kakav ćemo svijet ostaviti mladima. Nemam odgovor na ovo pitanje, ali sam u jedno siguran: svaki "rad na sebi", usavršavanje u svakom pogledu, uvek se isplati. To je jedini "siguran put" danas koji poznajem.

Pisac ste i scenarija. Između ostalog bili ste koscenarist filma Zrinka Ogreste „Tu“?

MLAKIĆ: Da. To mi je zapravo bio debi na filmu. Pored knjiga, volio sam i film, tako da je i tu ishodišna točka ista kao kod pisanja, odnosno ljubav prema filmu usmjerila me prema scenaričkom radu. Način na koji ja pišem, vizualizirajući ono što napišem, pokazalo se kompatibilnim s filmskim medijem. Važna je priča, ona je identična u filmu i literaturi. Tehnikalije oko forme scenarija i određene stvari koje zahtijeva filmski medij, kako se brzo savladaju.

Majstor i Margarita

JOSIP MLAKIĆ

SMRT PRIJE SMRTI

Zadnji film koji je snimljen po vašem scenariju je film „Ime na višnje“ redatelja Branka Schmidta za koji ste dobili Zlatnu arenu na Pula film festivalu. Film govori o ljubavi dvoje starača. Kako vi gledate na ljubav, starost, prolaznost? Koliko je to utjecalo na scenarij za ovaj film?

MLAKIĆ: Meni je u tom filmu, u romanu prema kojemu je snimljen, a koji će biti objavljen do konca ove godine, pogotovo, bio posebno važan jedan segment starosti koji je tijesno povezan sa smrću: demencija, odnosno onaj trenutak kada riječi gube značenje. U jednom trenutku višnja može biti sve, a sve može biti višnja. To je zapravo jedan vid smrti prije smrti.

Pisac o svemu, pa i ovoj temi, piše iz vlastite perspektive, odnosno iskustva. Ovo je jedna od vječitih književnih tema, i uvijek je starost isprepletena s ljubavlju i prolaznošću. To je zapravo u najkraćemu život.

Kakav status kultura ima u Bosni u kojoj živite i radite?

MLAKIĆ: Nešto što bismo mogli nazvati institucionalnom kulturom u današnjoj Bosni i Hercegovini gotovo ne postoji. Govorimo o zemljici u kojoj su institucije poput Zemaljskog muzeja u Sarajevu godinama zatvorene, u kojoj je PDV na knjige jednak onome na cigarete i alkohol, u kojem javna televizija funkcioniра kao stranačka ekspozitura... Međutim, kultura je jako žilava stvar koja nastaje neovisno o sistemu i zasniva se uglavnom na individualizmu. Tako da ona preživljava, ali u nekakvim gerilskim uvjetima, što je s jedne strane dobro, jer umjetnik u svom radu nema potrebu nikome povlađivati, što je jedan od bitnih preduvjeta za autentično umjetničko djelo.

SUMNJA JE VAŽNA

Dobitnik ste mnogih nagrada, uglavnom u Hrvatskoj, djeluju li one poticajno na vaš rad?

MLAKIĆ: Da, naravno. U spisateljskom smislu nagrade su najvažnije jer na neki način smanjuju autorsku sumnju u vlastite retke. Sumnja je u ovom poslu neobično važna. Samo skribomani i diletanti misle kako je sve ono što oni napišu genijalno i neponovljivo. Veliki Ivo Andrić je, na primjer, bio jako nezadovoljan svojim djelima. U "Znakovima pored puta" nekoliko godina pred smrt napisao je kako je 80 posto onoga što je napisao moglo biti mnogo bolje napisano. Što bi napisao o svom djelu da nije dobio Nobelovu nagradu za književnost, koja je zasigurno poprilično ublažila njegove sumnje, možemo samo zamišljati.

LEONARD COHEN – JEDAN OD NAJVEĆIH

SVETAC U SIVOM ODIJELU

TEKST: BORIS BECK

Imao je 32 godine kada je iz književne karijere uskočio u glazbenu. Od početka do kraja nastupao je u sivim odijelima i ironizirao svoj ‘zlatni glas’. U starosti je postao još sitniji, kao da se sav pretvorio u taj glas, sve dublji i dublji. Njegovi su stihovi remek-djela sažetosti.

Nema valjda nikoga da nije čuo pjesmu Leonarda Cohena iz 60-ih „So Long, Marianne“ – zbogom Marianne. Marianne je umrla ovoga srpnja. Dva dana prije Cohen joj je napisao: „Pa, Marianne, došli smo do toga da smo tako stari da nam se tijela raspadaju i mislim da će uskoro za tobom. Znaj da sam tako blizu iza tebe da ako pružiš ruku, možeš dotaknuti moju. I znaš da sam te uvijek volio zbog tvoje mudrosti i ljepote, ali sada ne moram reći ništa više jer znaš sve o tome. A sada ti želim sretan put. Zbogom, stara prijateljice. Beskrajno te volim, vidimo se!“ Danas se to turobno predviđanje ispunilo, i 82-godišnjeg kanadskog kantautora, pjesnika i pisca više nećemo čuti na ovome svijetu.

Kad je bio mlađ, jedan mu je snimatelj u studiju, izmučen njegovim depresivnim pjesmama, rekao: „Mali, živni. Nisi malo prestar za to.“ Čini se da nije nikad postao prestar za to. Ovogodišnji album, koji je napravio s dugogodišnjim suradnikom Patom Leonardom i njegovim sinom Adamom, vrlo je vitalan, ali ipak se zove „You Want It Darker“ – želiš to mračnije.

Cohen se rodio u Montrealu, u uglednoj i bogatoj židovskoj obitelji. Odrastao je, kako sam kaže, u sinagogi koju su izgradili njegovi djedovi, a kao mladić radio je u obiteljskoj tvornici. Ali želio je biti pisac pa je 1960. oputovao je na grčki otok Hidru. U pauzi između pisanja, kupanja i bančenja, zaljubio se u Norvežanku Marianne Ihlen, udanu za pisca Axela Jensaena. Ljubav je bila žestoka i pomalo očajna, prekidana njenom ovisnošću o alkoholu i njegovim nevjерama. O toj ljubavi govore pjesme „Bird on the Wire,“ „Hey, That's No Way to Say Goodbye“ i, najviše od svega, „So Long, Marianne.“

Volio je književnost i blues, a svirao je folk. John Hammond, koji je 1961. otkrio Boba Dylona, zamolio je 1966. Cohena da mu odsvira nekoliko pjesama. Kad ih je čuo, rekao je: „Čuvaj se, Dylene“. Među pjesmama je bioi njegov superhit „Suzanne“. „Ta me je pjesma prehranila“, rekao je Cohen, kome su dosadili mršavi književni honarari.

Imao je 32 godine kada je iz književne karijere uskočio u glazbenu. Od početka do kraja nastupao je u sivim odijelima i ironizirao svoj „zlatni glas“. Stanovao je na 4. katu hotela Chelsea u New Yorku gdje je upoznao Patti Smith, Louu Reedu, Jimija Hendrixu i Janis Joplin koja mu je rekla, barem tako glasi stih: „Više volim zgodne muškarce, ali za tebe će napraviti iznimku.“

Osim što su sjajni pjesnici i Židovi, između Dylana i Cohena nema nikakve sličnosti. No cijenili su jedan drugog. „Kada ljudi govore o Leonardu, zaborave spomenuti njegove melodije, a one čine, zajedno s njegovim stihovima, njegov istinski genij“, rekao je Dylan. Po-sebno mu se bila vidjela pjesma „Hallelujah“, čak ju je i izvodio, pa je pitao Cohena koliko ju je dugo pisao. „Dvije godine“, rekao je Cohen, ali je lagao – pisao ju je pet godina. A onda je Cohen pitao Dylana koliko je dugo pisao pjesmu „I and I“ s albuma „Infidels.“ „Petnaest minuta“, rekao je Dylan.

Cohen je 70-ih dobio dvoje djece, Lorcu i Adama, sa Suzanne Elrod, ali veza nije potrajala, kao ni veza s glumicom Rebeccom De Mornay. Cijenilo ga se, ali rijetki su kupovali njegove ploče. Do 80-ih postao je već zastario sa svojim žalobnim glasom i pomalo jednoličnim folkom. Tada se to zvalo „glazba za rezati žile“. I bio bi do sada zaboravljen da nije odlučio ponovno izmislići sebe. Snimio je za CBS album „Various Positions“ s pjesmama kao što su „Hallelujah,“ „Dance Me to the End of Love“ i „If It Be Your Will“. Walter Yetnikoff, šef studija, rekao mu je: „Gledaj Leonarde, mi znamo da si velik, ali ne znamo da li uopće valjaš.“ I nisu mu htjeli objaviti album u SAD-u. Još je veći uspjeh postigao s albumima „First We Take Manhattan“ i „Future“. Onaj stari Cohen je nestao, i na koncertima ubuduće svira pretežno nove pjesme. Zvuk mu se potpuno promijenio – od folka skliznuo je u elektronski industrial, a što je još bizarnije, na koncertima ga je obvezno pratilo grčki buzuki, sjećanje na Hidru.

„Sve me zanima, rimski katolicizam, budizam, LSD, ja sam za sve što djeluje“, rekao je jednom. Navedenome valja pribrojiti bavljenje scientologijom, povratak u sinagogu, proučavanja kabale i od-lazak na Mt. Baldy, sat i pol vožnje od Los Angelesa, gdje je mali budistički samostan. Ondje se 1996. zaredio, a dvije ga je godine kasnije shrvala depresija, njegova stalna pratilja od mladosti. Dok je tražio duhovno, nije se želio zamarati materijalnim, pa je svoje poslove prepustio menadžerici i bivšoj partnerici Kelley Lynch. Kada je 2004. pogledao račune, ustanovio je da nema ni centa. Lynch je tužio sudu, koji mu je dosudio odštetu od pet milijuna dolara, ali pomoći nije bilo: morao se vratiti na scenu i početi zarađivati.

Disciplinirao se, prestao je piti i počeo održavati koncerete koji bi trajali i po tri ili četiri sata. Njegovu kreativnost silno poduprla pjevačica i skladateljica Sharon Robinson. U starosti je postao još sitniji, kao da se sav pretvorio u svoj glas, sve dublji i dublji. Njegovi su stihovi remek-djela sažetosti: „Nikad nisam bio ja – uvijek si bio samo ti“ ili „Da sam sve od sebe – a to nije bogzna što“. Zadnji je put nastupio oko Božića 2013. u Aucklandu. Zadnja pjesma koju je otpjevao nije bila njegova, nego ju je posudio od Driftersa: „Save the Last Dance for Me“ – sačuvaj zadnji ples za mene.

Nakon toga snimio je još dva albuma s nekoliko genijalnih pjesama. „Blizina smrti predstavlja veliku promjenu. Ali ja sam uredan tip. Volim sve posložiti, ako je to moguće. Želim završiti što sam započeo.“ „Spreman sam, Gospodine“, stih je naslovne pjesme zadnjeg albuma.

NOBELOVAC S GITAROM

TEKST: MAJA VUKOVIĆ, PROF.

Bob Dylan pomalo je neočekivani dobitnik najuglednije književne nagrade 2016.

Robert Allen Zimmerman rođen je 24. svibnja 1941. u saveznoj državi Minnesoti. Prezime Dylan uzeo je prema uglednom velš-kom pjesniku Thomasu Dylanu, koji je u 39. godini umro u New Yorku. Prvi album, koji se zvao „Bob Dylan“, snimio je 1962. godine, da bi s drugim LP-em, „Freewheelin“ iz 1963., stekao nacionalno poštovanje.

VELIKA TRADICIJA

Taj je američki glazbenik dobio Nobelovu nagradu jer je „u okvirima velike tradicije američke glazbe stvorio nov pjesnički izričaj“, objavila je glavna tajnica Švedske akademije Sara Danius. Jedan je od najvećih kantautora 20. stoljeća. Kroz svoje pjesme često je izražavao bunt protiv politike i društvenih dogmi njegova vremena, govorio o problemima religije i vjere općenito, te pjevao o ljubavi. Prvi je inzistirao na kvaliteti tekstova pjesama, a njegovo je stvaralaštvo utjecalo na književnike, pjesnike, slikare, fotografе, filmaše, ali i na vođe političkih i društvenih pokreta koji su u njegovim stihovima pronalazili duh buntovništva, otpora i neovisnosti.

Dylan je jedan od prvih koji je svirao folk-rock (na što ga je potakla obrada pjesme „Mr. Tambourine Man“ grupe Byrds) te country-rock i americanu (na albumima „The Basement Tapes“ iz 1967./75., „John Wesley Harding“ iz 1968. i „Nashville Skyline“ iz 1969.). Svira gitaru, usnu harmoniku i glasovir, a objavio je 44 aluma, među kojima su najzapaženiji, osim spomenutih, „Blonde on Blonde“, „Blood on the Tracks“ i „Desire“ te noviji „Love and Theft“ i „Modern Times“.

ODGOVOR ZNA VJETAR

Dylan je glumio i u filmu Sama Peckinpaha „Pat Garrett & Billy the Kid“ te je snimio nekoliko pjesama za soundtrack. O njemu je pak redatelj Todd Haynes snimio biografski film „Nema me“ („I'm Not There“). Dvaput je nastupio u Hrvatskoj: 13. lipnja 2008. na Radar festu u Varaždinu i 7. lipnja 2010. u Zagrebu. Njegove najpoznatije pjesme su Blowin' in The Wind, The Times They Are A-Changin' (postala je himnom pokreta za ljudska prava i prosvjeda protiv rata u Vijetnamu), Like a Rolling Stone, Just Like A Woman, All Along the Watchtower, Lay Lady Lay, Knockin' on Heaven's Door, Mississippi, Jokerman, Hurricane...

ŠETNJA KROZ KRLEŽIN STAN

TEKST: NELI MINDOLJEVIĆ, PROF.

U okviru edukativnoga programa za srednje škole naši maturanti posjetili su 1. ožujka 2016. godine Centar Miroslav Krleža odnosno Memorijalni prostor Miroslava i Bele Krleže, Krležin Gvozd 23.

Uz poučno i zanimljivo stručno vodstvo Gorana Matovića i njegove interpretacije Krležinih polemičkih tekstova, razgledavajući Memorijalni prostor učenici su u izvedbi ponajboljih glumaca čuli i autentične Krležine tekstove. Goran Matović, voditelj Centra Miroslav Krleža, autorski je osmislio program pod naslovom Šetnja kroz Krležin stan. Učenike su pratile profesorice hrvatskoga Filipović i Mindoljević i knjižničarka Maja Vuković. U svakoj prostoriji dojmljiva interijera dočekalo nas je novo djelo i drugi glumac/glumica. U programu su sudjelovali: Olga Pakalović, Matija Prskalo, Nikša Marinović, Šiško Horvat Majcan i Goran Matović. Učenicima se najviše svidjela Matija Prskalo kao barunica Castelli. Svakom programu prethodio je kratki uvodni govor Vesne Vrabec i Gorana Matovića. Ideja programa jest spojiti autentični prostor, Krležu, umjetnike i mladu publiku.

IN MEMORIAM: ANTE STAMAĆ (1939. - 2016.)

UMJETNIK IZNALAC RIJEČI

TEKST: RUŽICA FILIPOVIĆ, PROF.

„Gospodine, vi gorovite savršene gluposti, ali ja ću dati i posljednju kap krvi da vi vaše gluposti gorovite slobodno.“ Tim riječima, koje je zapisao na ploči, u Sedmici Filozofskog fakulteta započeo je predavanje o Voltaireu profesor Ante Stamać. Njegova se predavanja nisu propuštala. Pjesnik, prevoditelj, eseijist, teoretičar književnosti, kritičar, antologičar, urednik, sveučilišni profesor i akademik, Ante Stamać, umro je u 78. godini života.

SVESTRANI STRUČNJAK

Rođen je 9. listopada na otoku Molatu u obitelji gimnazijskih profesora s osmero djece. Gimnaziju i srednju glazbenu školu polazio je u Zadru i Zagrebu. Diplomirao je književnost i engleski jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Studirao je i muzikologiju, povijest umjetnosti u Ljubljani, te filozofiju i germanistiku u Beču. Za svog asistenta, 1971. godine odabrao ga je Jure Kaštelan, kojeg je i naslijedio kao voditelj Katedre za teoriju književnosti. Svi studenti kroatistike su se na prvoj godini najprije susreli s udžbenikom „Uvod u književnost“ čiji je bio autor, uz Zdenka Škreba (1985.). Sastavljač je antologije *Nova europska kritika* (1968.) zahvaljujući kojoj se hrvatska književna javnost upoznavala s teoretičarima europske književne scene. Bio je angažiran u časopisu *Razlog* (u udžbenicima književnosti za 4. razred gimnazija naziva ga se razlogovcem), a sve do nedavno je uređivao časopis *Republika* Društva hrvatskih književnika. Pisao je pjesme, eseje, sastavljaо je zbirke i prevodio njemačke klasike (Goethea, Nietzschea, Rilkea, Hoffmanstahla), Joycea i mnoge druge. Napisao je i prevodio djela književnoznanstvene misli koja su znatno pridonijela oblikovanju hrvatske znanosti o književnosti (Hocke, Friedrich, Jakobson, Huizinga, Halle, Nietzsche, Noth, Hjelmslev, Steiger i dr.). U jednom svom govoru je istaknuo da su na njegov književni rad utjecali Šime Dunatov, Marijan Matković i Jure Kaštelan.

PREDSJEDNIK DRUŠTVA KNJIŽEVNIKA

Na hrvatski jezik je prevodio i pjesme s makedonskog jezika. Tako je preveo i neke pjesme makedonskog pjesnika Konstantina Miladinova. Priredio je zajedno s Ivom Sanaderom zbirku ratne lirike *U ovom strašnom času*, prevedenu na mnoge svjetske jezike. Kao vrlo mlad doživio je političke progone zbog svojih prohrvatskih ideja. U dva je navrata (1981. – 1984., te 1991. – 1992.) bio predsjednik Hrvatskoga filološkog društva, a 1995. – 1999. i predsjednik Društva hrvatskih književnika. Bio je potpredsjednik Matice hrvatske. Od 2010. do 2014. bio je tajnik Razreda za književnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Uređivao je uz časopise *Razlog* i *Republika* (1966.-1968.) i časopise *Telegram* (1968.-1971.), *Umjetnost riječi* (od 1981. do nedavno), te *Croaticu* (od 1989. do obustavljanja časopisa 2001. godine). S Milanom Mirićem sudjelovao je u radu na znamenitoj Biblioteci "Razlog", a priredio je i djela nekih suvremenih hrvatskih pisaca (Š. Vučetić, J. Kaštelan, Ivan Kušan, M.

Kleža, I. Bunić Vučić, D. Tadijanović, Tin Ujević, Ivo Kozarčanin, S. Mihalić i dr.).

DOBITNIK BROJNIH NAGRADA

Bio je voditelj uredništva edicije Stoljeća hrvatske književnosti Matice hrvatske. Dobitnik je brojnih nagrada: plakete "Dobro-jutro, more" 2007., "Tin Ujević" 2007. za zbirku pjesama "Vrijeme, vrijeme", povelje "Visoka žuta žita" za sveukupni opus i cijeloviti doprinos hrvatskoj književnosti 2007., na Pjesničkim susretima u Drinovcima, nagradu "Antun Branko Šimić" 2011. za knjigu „Sabrane pjesme“, „Maslinov vjenac“ („Poeta oliveatus“), „Croatia rediviva“, u Selcu na otoku Braču, 2012. Na poseban način će ga, uz kulturnu javnost, pamtitи svи njegovи studenti.

RAZGOVOR: GORDAN LOPAC MEDO

BORAC PROTIV CAJKI

TEKST I FOTO: LAURA LOPAC, 4.A

Otac naše učenice Laure Lopac pokrenuo je peticiju kojom je spriječio nastup folk zvijezde Ace Lukasa na Rujanfestu 2016. godine. Kako smo prošle godine tematizirali "fenomen cajki", na primjeru njegove akcije uviđamo da se na taj fenomen može aktivno djelovati.

S tatom je razgovarala naša novinarka, Laura Lopac, 4.A

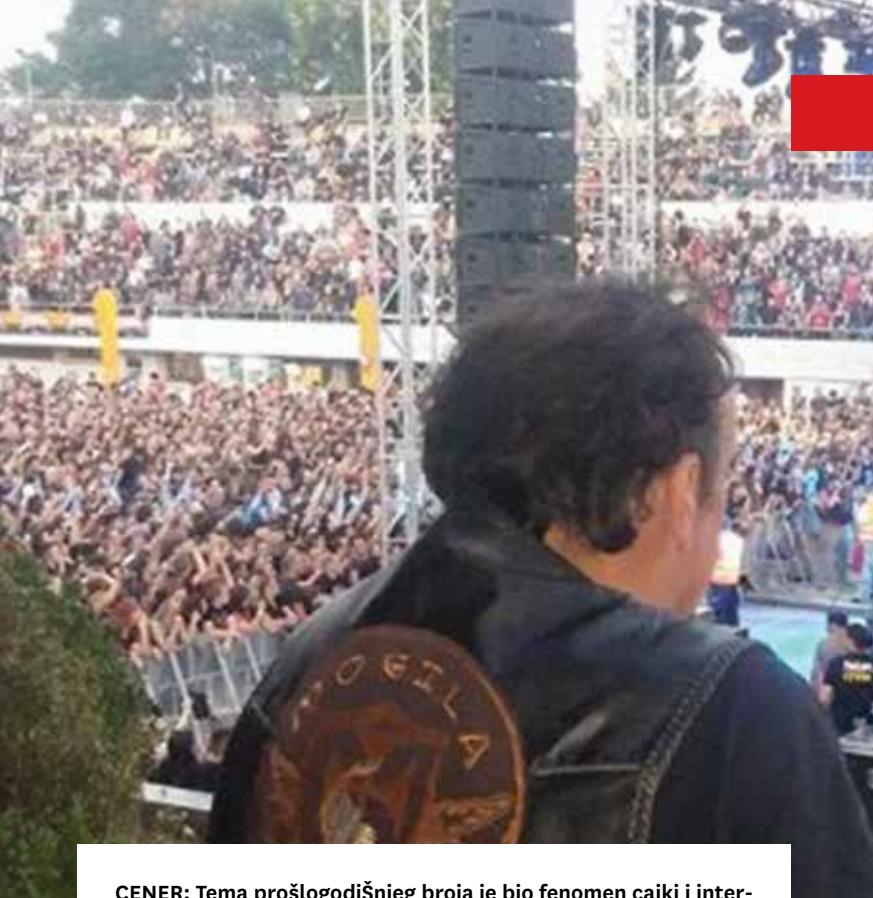
CENER: Vi ste "slučajno" pokrenuli peticiju na Facebooku za pre-seljenje Rujanfesta iz Zaprešića...

To je bio malo vise bunt, ali na kraju je relativno dobro ispalo jer su praktički svi mediji to popratili i rezultiralo je time da je taj nekakav Aca Lukas sazvao presicu i otkazao svoj nastup na tom festivalu. On se našao povrijedjenim makar nije bio prozvan, niti sam ja imao pojma tko je on dok nije sve otkazao. Također, nigdje nije bilo ni zabrane, jer zabraniti ne možeš nikome ništa, nego čisto da se sve to skupa preseli negdje gdje to nikome ne smeta. Na sreću po Hrvatskoj imamo livada i ledina koliko nam srce želi... Između ostalog trebali bismo zaštитiti klince jer kao prvo to se vodi pod glazbu, a glazba je jedna prekrasna umjetnost, a ono nije čak ni loša glazba nego smeće. To su jednostavno nasumce nabrajane riječi i "ajmo pit, ajmo pit, ajmo pit..."

ALGORITAM I PROFIT

CENER: I djevojke navodi na to da se neodgovorno ponašaju, zar ne?

Točno, klince danas odgaja cesta. Mislim, odgajala je i nas cesta, ali smo mi slušali drugačije stvari... Sjetio sam se jedne slike na koju sam nedavno naišao, Maja Šuput praktički gola u nekakvom korzetiću, a klinka od 10,11 godina стоји u prvom redu i gleda. Mama ju je dovela na koncert. Njima je to naravno idol, kao što je meni bio Jagger, i onda misle da je normalno okolo hodati tako obučena i roditelji to dopuštaju. Ti roditelji su mi također nejasni... Djecu bi trebalo usmjeriti.

CENER: Tema prošlogodišnjeg broja je bio fenomen cajki i intervjuirali smo Dalibora Matanića koji je rekao sličnu stvar kao i vi, da djecu treba usmjeravati, a neki klinci su rekli da je to njihova pobuna?

Ne, ovo nije pobuna, ovo je potpuna kontra pobuni, to je podilažnje. Mi smo previše pasivni. Evo ja sam iz zezancije nekom malom peticijom nešto postigao. Što je dokaz da se nešto ipak može postići, samo treba volje.

CENER: Što je po vašem mišljenju dobra glazba, koje ste vi izvođače voljeli kad ste bili klinac?

Stonesi, Pink Floyd, Blondie, ma ne mogu ih sve ni na brojati, a idol mi je bio Clem Burke. Imamo takva bogatstva, a pali smo na te turbo folkove. Prije su glazbeni urednici ili DJ-evi, radili hitove, znači neku stvar dobiješ i puštaš, puštaš dok to ne postane hit. A sad oni dobiju gotov hit, zašto bi to bio hit? Kažu izašao je nečiji novi hit. Pa ne može hit izaći, može izaći pjesma koja će tek postat hit, a možda i ne. Sve je naopako. Radio stanice puštaju 15 istih pjesama...

CENER: Zašto?

Jer više nema glazbenih urednika i ne žele ih plaćati kad to može raditi jedna osoba odnosno kompjutor koji po nekakvom algoritmu sam bira pjesme. Sve se svodi na konzumerizam. I profit.

IZ ZEZANCIJE

CENER: Vratimo se malo na peticiju, kako je sve počelo i u kojem trenutku ste vi pukli?

Ove godine je previše izvođača iz Srbije i nije ni rod raznolikog da svaki čovjek može doći i poslušati ono što mu se sviđa. Mi imamo pregršt domaćih i bendova i pjevača koji bi mogli napraviti odličan tulum. I onda mi je palo na pamet iz zezancije napisati tu peticiju u par minuta i bio je mir dan, dva, a onda su odjednom svi počeli šerat, lajkat, komentirat, došlo je do svih poznatih portala koji su mi se javljali za izjave, te je tako došlo i do Srbije. Tada se taj Aca uvrijedio i napravio to što je napravio. Slažem se s njim jedino u jednoj njegovoj izjavi da ga nije briga i za partizane i ustaše i četnike. U moje doba, tko je slušao Nove fosile taj je bio seljo, a danas su oni, u odnosu na ovo što se pušta po klubovima, umjetnost i klasika.

MUZEJ MOŽE BITI ZABAVAN

TEKST I FOTO: JOSIPA TRGOVČEVIĆ, 4.C

Muzej suvremene umjetnosti Zagreb, u sklopu programa Europske unije Kreativna Europa, sudjeluje u projektu Translocal: Museum as Toolbox s još četiri europska muzeja suvremene umjetnosti: Universalmuseum Joanneum/Kunsthaus Graz (Austrija), KUMU Tallinn (Estonija), Museion Bozen (Italija) i Muzeum Sztuki Łódź (Poljska)

ZADATAK SVAKI TJEDAN

Projekt je započet u listopadu 2015. i trajat će sve do listopada 2017, a svrha mu je razvijanje novih alata komunikacije muzeja sa širom publikom. Projekt se odvija kroz nekoliko aktivnosti: istraživanja, međunarodni skupovi, umjetničke i kustoske rezidencije, izložbe i ostalo. Kao završnica višemjesečnog istraživačkog rada planirana je putujuća izložba i popratni katalog, nastali kroz suradnju umjetnika i kustosa na rezidenciji, koji će biti prezentirani tijekom 2017. godine u svim državama uključenim u projekt.

Na poticaj profesorice Petre Mihanović, Mateja Radoš i ja, Josipa Trgovčević, maturantice, učenice 4.C razreda odlučile smo se uključiti u projekt. Nismo se previše dvoumili jer smo već sudjelovale na sličnim radionicama. Cilj samog projekta je privući mlade u muzej te osmislići novi način interakcije između posjetitelja i izloženih umjetničkih radova. Ulaskom u projekt postale smo dio Kluba mladih MSU. Ima nas dvadesetak i stajemo se u prostoru zvanom Ekstenzija muzeja gdje raspravljamo na koji način učiniti muzej privlačnjim mladima. Podijelili smo se u različite grupe: snimatelji/fotografi, kustosi, producenti, grupe za odnose s javnošću te istraživače u kojoj smo Mateja i ja. Također, svaki tjedan sve grupe dobivaju zadatak koji će kasnije prezentirati ostalim grupama.

OPUŠTENA ATMOSFERA

Neki od zadataka s kojima smo se dosad susreli su i rješavanje problema migranata (organizirali smo kreativnu radionicu s njima kako bi kroz druženje i razgovor bolje međusobno upoznali naše kulture), snimanje promotivnog videa za predstavljanje Kluba mladih i još puno toga. Atmosfera je opuštena, dobro se zabavljamo i do sada smo puno toga naučili. Radujemo se daljnjem razvijanju projekta i pozivamo sve kreativne mlade da nam se pridruže!

Nasmijani članovi Kluba mladih MSU

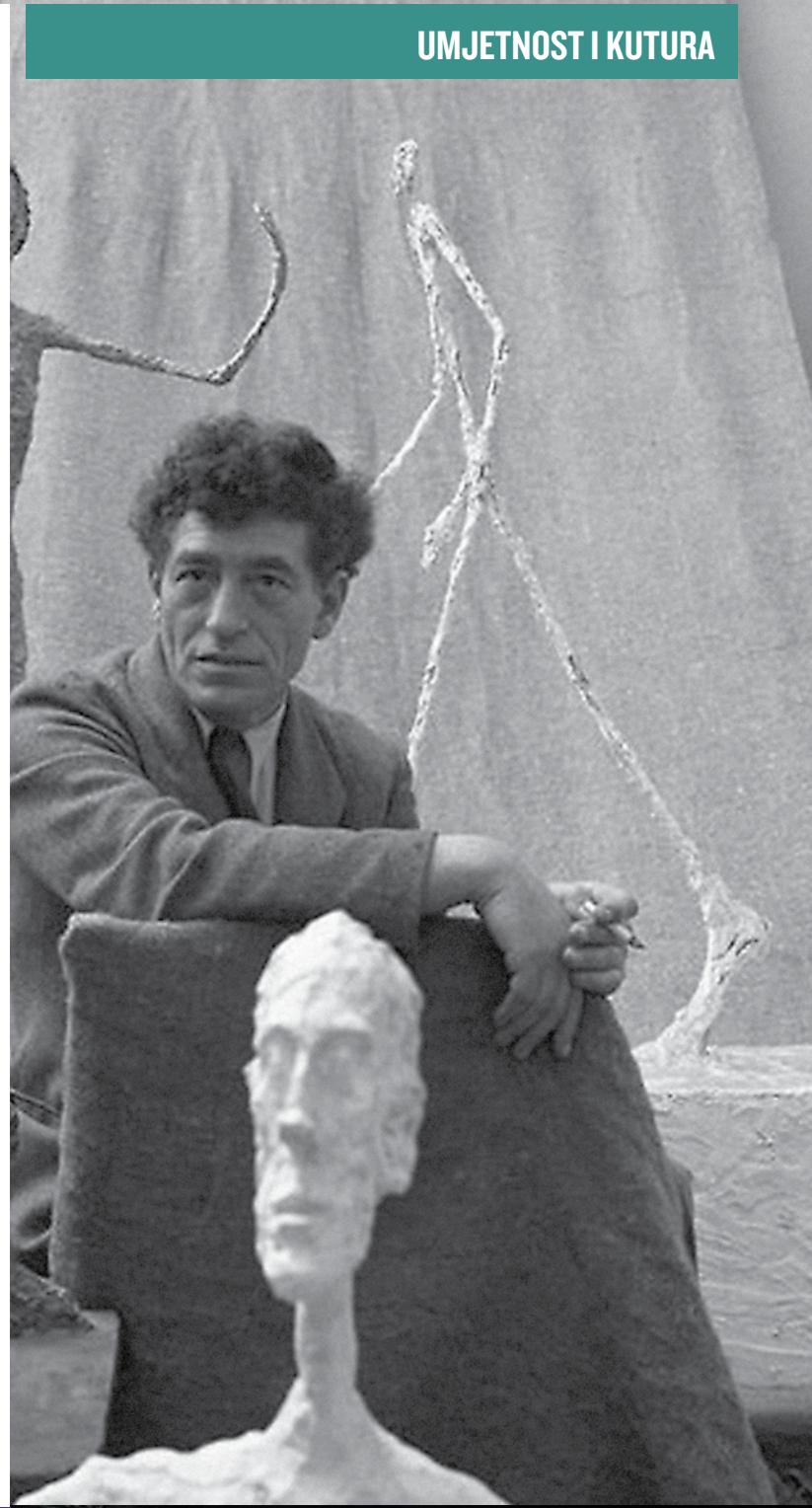
ALBERTO GIACOMETTI

TEKST: MATEJA RADOŠ 4.C

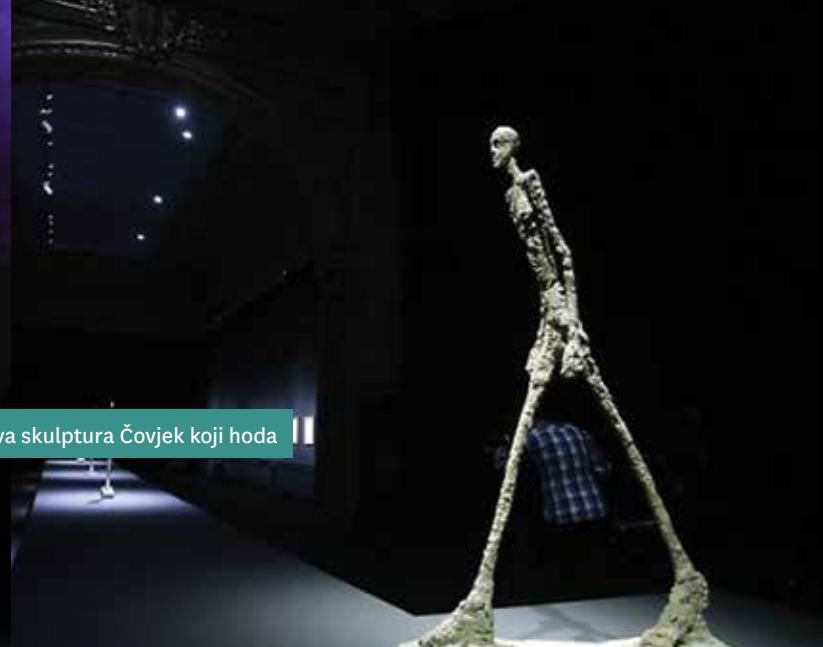
U Umjetničkom paviljonu u Zagrebu nakon Augustea Rodina i Joana Miróa, imamo priliku pogledati i izložbu trećeg umjetnika koji je svojim djelima obilježio dvadeseto stoljeće. Alberto Giacometti švicarski je slikar i kipar. Veći dio života boravio je u Parizu gdje je kao mlađ učio tehniku kiparstva i otkrivaо pravac kubizam, a djela je stvarao potaknut ljudskim tijelom. Ubrzo postaje nezadovoljan svojim kiparenjem i počinje stvarati apstraktne predmete koje izvlači iz vlastite mašte, čime privlači skupinu nadrealista s kojima naposljetku i surađuje. Za vrijeme Drugog svjetskog rata bježi iz Pariza kojeg su okupirali nacisti i s majkom odlazi u Ženevu. Odmah nakon završetka rata враћa se u Pariz i ondje se ponovo posvećuje ljudskom tijelu, ali dajući mu nove karakteristike. Skulpture su brončane i napravljene tehnikom izgubljenog voska, a površina im je hrapava. Ljudski likovi su ekstremno mršavi, izduženih torza i udova djeluju lako lomljivo. U djelima se očituju pitanja egzistencijalizma. Otudnost naziremo promatraljući u ljudskim utvarama prikazanim u figurama lišenim muskulature. Giacometti svojim skulpturama izražava problem postojanja, čovjekovu otuđenost i usamljenost čovječanstva. Njegova najpoznatija, a ujedno i najskuplje prodana skulptura „Čovjek koji hoda“ ukazuje na Albertovo turobno poimanje dvadesetog stoljeća. Razočaran razaranjem svijeta dvama svjetskim ratovima, stvara skulpturu čovjeka koji je žrtva holokausta. Skulptura je visoka gotovo dva metra, neproporcionalnog oblika s rukama uz tijelo nagnuto prema naprijed. Giacometti stvara površinu skulpture stvarajući dojam da meso otpada s kostiju čovjeka čime metaforizira izmučenost. Mala glava označava ispraznost misli i pitanja o egzistenciji na koja umjetnik ne pronalazi odgovore. Nasuprot tome, stopala su neproporcionalno velika, stvaraju dojam da čovjek posljednjim snagama nastoji koračati dalje. Umjetnik ipak ukazuje na vjeru u napredak čovječanstva, ali više je okrenut prikazivanju loših strana sadašnjosti nastojeći probuditi tako čovjekovu svijest i savjest.

Uz Čovjeka koji hoda izložene su Giacomettijeve litografije te ciklus od devet monumentalnih skulptura „Žene iz Venecije“. Zanimljivo je kako ženske skulpture prikazuju manjima i ukočenijima, nisu u pokretu kao muške skulpture, nego ostaju statične. Time ukazuje na sporednu ulogu žena u svijetu i sveprisutnu patrijarhalnost.

Autorica izložbe, Jasmina Poklečki Stošić, ujedno i upraviteljica Umjetničkog paviljona, uz izložbu Albertovih djela postavila je i snimke na kojima je prikazana patnja ljudi zahvaćenih ratom u Siriji, povezujući tako patnje suvremenoga čovječanstva s patnjama iz prošlosti. Spajanjem događaja današnjice i događaja starih sto godina, ukazuje na bolnu činjenicu da patnja i bol u svijetu ne nestaju.

Najpoznatija Giacomettijeva skulptura Čovjek koji hoda

BILJKA KOJA JE VOLJELA LJUDE

28. listopada 3.C, 2.C i 3.H u pratnji triju profesorica Ružice Filipović, Cvjetanke Božanić i Stelle Munjić-Vlahović posjetili su splitski HNK gdje su njihovi vršnjaci izveli mjuzikl *Mali dučan strave*

Mali dučan strave je crna mjuzikl komedija koja je nastala u radnjom splitske 1. gimnazije i Astor Collegea iz Dovera. Radnja je započela prije 8 godina te je, nažalost, prekinuta do ove godine. Mjuzikl je djelo skladatelja Alana Menkena i libretista Howarda Ashmana te redatelja Michaela Hornseyja. Spoj smijeha i užasa govori o smušenom cvjećaru Seymouru koji se zaljubio u Audrey, svoju suradnicu u cvjećarnici gospodina Mushnika. Međutim, Audrey ima posesivnog dečka, sadista koji je volio ugnjetavati sve oko sebe. Budući da to radi odmalena, uvidio je svoj životni poziv i postao zubar.

MRAČNO I ZABAVNO

Seymour je uzgadio vrlo rijetku biljku i nazvao je Audrey 2. Ona je i njemu i cvjećarnici donijela slavu, ali kako je rasla i razvijala se trebala je sve više ljudske krvi te ju je Seymour nahranio svima koji bi stali na put njegovoj i Audreynoj sreći. Njihova sudbina završila je kobno – u utrobi biljke mesožderke. Bizarnu radnju mjuzikla ublažila je mješavinu rocka, swinga i bluesa koju

je fantastično izvelo petero glazbenika pod ravnanjem maestra Harija Zlodre.

U predstavi je ove godine sudjelovalo 34 gimnazijalaca iz Splita i 10 učenika iz Dovera.

Glavni glumci u ulozi Audrey i Seymoura bili su Albina Grčić i Luka Ružić Marušić. „Također je važan zbor kao i djevojke didaskalije koje su u originalu crnkinje i nastoje približiti tamošnji kvartovski život“, kako nam je kazala Albina. Neki likovi imaju jednu dušu i dva tijela, npr. zubar sadist. Učenici Luka Kežić i Ivan Bučan kažu da su se u projekt uključili zbog ljubavi prema glumi i pjevanju. Iako nikada nisu pohađali glazbenu ili dramsku školu, njihovo snalaženje pred publikom ostavilo je veliki dojam.

NE JESTI LJUDE

Najvažniji i najzanimljiviji lik u cijeloj predstavi je biljka mesožderka koja također zahtijeva dva glumca, odnosno glumicu i glumca - Leanne Miller i Tylera Groombridgea. Oboje su učenici Astor Collegea i kažu da je to fizički najzahtjevnija uloga. Da bi stvar bila gora, Leanne je nedavno slomila nogu. Osim toga, kaže da je teško istovremeno uskladiti glas i pokret sa svojim kolegom, pa je njihova uloga zahtijevala i najviše vježbe, no isplatilo se. Mjuzikl je bio odličan i poučan – preveliki apetit može biti opasan! I pri tome ne mislimo na jelo.

Učenici iz 1. gimnazije iz Splita i iz engleskog grada Dovera na pozornici splitskog HNK

MINI INTERVJU:

LEANNE MILLER I TYLER GROOMBRIDGE

MI SMO BILJKA

TEKST I FOTO: BOŽICA HORVATIĆ I KARLA LEMAIĆ, 3.C

Naši su sugovornici Leanne Miller i Tyler Groombridge iz Dovera u Engleskoj gdje pohađaju Astor College

CENER: Kako vam se sviđa u Hrvatskoj?

MILLER: Bavim se glumom i radi toga puno putujem, ali ovo je nešto potpuno drugačije. Kultura je ovdje puno drugačija od naše kulture, stoga je surađivati s glumcima I. gimnazije u Splitu bilo pravo iskustvo. Ovo je jedan show, ali zbog različitih načina izvođenja kao da se radi o dva potpuno drugačija showa. Ovdje smo prvi put i ovo je prekrasno mjesto s predivnim ljudima.

GROOMBRIDGE: Ja sam, u mjuziklu glumim tijelo biljke ljudožderke. Također, pohađam Astor College u Doveru i moram reći da mi je ovo jedno prekrasno iskustvo.

CENER: Je li teško biti u ulozi biljke Audrey 2?

GROOMBRIDGE: Da, nakon nekog vremena postaje stvarno naporan, ali navikneš se nakon svakodnevnih vježbi. Svaki biljkin pokret je moj pokret... Dobra tjelovježba.

CENER: Možete li nam reći neku anegdotu?

MILLER: Pa... tri dana prije otvaranja mjuzikla dogodila se nezgoda. Prijatelj me nosio uokolo i pala sam i slomila kost. Moje je nastupanje bilo upitno, ali srećom moja uloga u mjuziklu ne zahtjeva toliki fizički napor. Zapravo, rekla bih da je naša uloga najzahtjevnija jer uključuje dva glumca koja moraju uskladiti pokret i glas, tijelo i um biljke. No uz naporan rad i dovoljno vježbe uspjeli smo.

Biljka ljudožderka Audrey se sprema pojesti Božicu Horvatić iz 3. C

KAZALIŠTE : PREDSTAVA MADAM BOVARY U GAVELLI

ŠOPINGHOLIČARKA IZ 19. STOLJEĆA

TEKST: ALMA DERVIŠEVIĆ, 3.C

Sadržaj je poznat i ironičan. „On je volio nju, ona nekog drugog. On je ipak volio nju, a ona nekog trećeg. On je i dalje volio nju, no ona nekog četvrtog. A taj nije ni postojao”, riječi su kojima mlađi Justin, nesretno zaljubljen u gospodu Bovary, otvara dramu Ivane Sajko. Preuzimajući likove, situacije i odnose iz velikog naslova francuske i europske književnosti, naša suvremena autorica ispisala je za kazalište Gavella novi dramski tekst o poznatoj priči i poznatim licima

BESMISLENA NASTOJANJA

Predstavu je režirao Saša Božić, a u naslovnoj je ulozi Jelena Miholjević Poznata je Flaubertova rečenica: „Emma Bovary,

to sam ja.“ Roman govori o potrazi za srećom koja neprestano izmiče. Madam Bovary, poput ženskog Don Quijotea traga za idealom, idealnom ljubavlju koju, u srazu s realnošću ne pronalazi, ali ona ne odustaje od potrage za srećom u svijetu u kojem je sreća fatamorgana. Za to plača cijenu, najskulplju jer, na kraju, slomljena ispija arsen i umire u mukama. Ivana Sajko Emmingu potragu za srećom aktualizira naglašavanjem kompenzacije sreće kupovanjem. Naime, kako bi bila privlačna svojim ljubavnicima, Emma kupuje skupu odjeću, zaduživši se do te mjere da je cijelo obiteljsko imanje završilo na dražbi. Konačno, kao zadnja stepenica njenog pada u nemogućnost i besmislenost nastojanja da svoj život učini ljepšim, Emma se podaje čovjeku kod kojeg se zadužila. Emma želi ljepši život, blještav život, život kakav se, činilo joj se, živi u dvoranama za bal, u visokom društvu. Ne može podnijeti život u provinciji, život s dosadnim banalnim mužem, s jednako tako dosadnim susjedstvom. Emma je šopingholičarka 19. stoljeća.

ZADUŽENE ŽENE

Narator u predstavi iznosi podatak da je u Americi 20 % žena duboko zaduženo zbog kupovanja luksuzne odjeće, zbog toga su zapale u finansijske i obiteljske probleme. Uglavnom kućanice i mlade žene. „Želim vam da se oženite ženom koja neće biti ništa, neće raditi ništa, neće postati ništa!“, na kraju predstave Emma poručuje svim muškim likovima na sceni s kojima je bila u ljubavnim vezama.

Scena iz predstave *Madam Bovary*

U RITMU CAMUSA

TAJNA VEZA THE CUREA I AUTORA 'STRANCA'

PRIREDILA: NINA ČUSTIĆ, 4.A

U galeriji 'Kupola' Gradske knjižnice na Starčevićevu trgu jučer je započela nova sezona programa 'Kroz knjižnicu do matre' u kojem sudjeluju i učenici Čitateljske grupe X. gimnazije pod voditeljstvom prof. Jelene Crnek.

Na prvom događanju raspravljalo se o tome koliko glazbenici pronalaze inspiraciju u književnosti, točnije postoji li veza između benda The Cure i Camusova „Stranca“. Novinar i pisac (autor nedavno objavljene knjige „Slušaj me“) Andrija Škare i Tonči Valentić, kritičar i teoretičar, osim što su publiku bolje upoznali sa samim romanom „Stranac“ kao i s glazbenim djelovanjem The Curea, odgovarali su i na brojna pitanja te otkrili na koji način je „Stranac“ aktualan i danas. Ukažali su na vezu glazbe i književnosti, ali i na to u kolikoj mjeri odgovore na pitanja smisla možemo tražiti u književnim djelima.

KILLING AN ARAB:

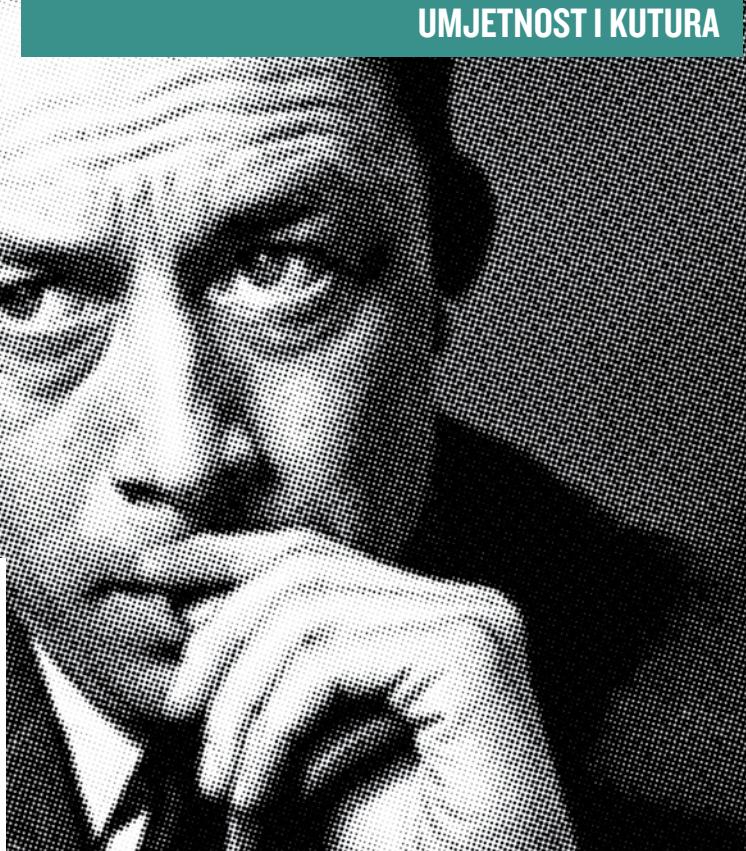
DVIJE PARALELNE STVARNOSTI NASLOVA

Sve je započelo kratkim predstavljanjem benda The Cure i iznošenjem glavnih značajki njihovog glazbenog stila koji se može svrstati u žanr gothic rocka, ali nekakvog popa s poprično mračnim elementima. The Cure je imao utjecaja na mnoge poznate bendove koji djeluju danas: The xx ili Bastille samo su neki od bendova koji su naveli The Cure kao velik utjecaj na vlastitu glazbu. Puštala se njihova pjesma „Killing an Arab“ uz minimalistički snimljen video spot. Na pitanje što doživljavaju slušajući pjesmu, srednjoškolci su odgovorili – agresiju. No Andrija Škare objasnio je kako je pjesma nakon površinske agresije zapravo tako melodična te prenosi ključne motive romana „Stranac“. Cilj pjesme upravo je uznemiriti slušatelje, natjerati ih da se zapitaju. Pjesma nije samo homage Camusu, već ga interpretira kroz glazbu.

Govorilo se i tome kako pjesma zbog naslova „Killing an Arab“ u današnje vrijeme može biti drugačije, odnosno krivo protumačena. Zbog aktualne političke situacije ljudi u naslovu traže, ali tražili su i prije, rasističku konotaciju koje nema. Za vrijeme kad je Camus živio u Francuskoj, velik broj intelektualaca tamo potjecao je iz Alžира te je samim time ubojstvo Arapina besmislen i iracionalan čin bez rasizma, kaže Tonči Valentić naglašavajući time i samu filozofiju apsurda.

UPOZNAVANJE SA STRANCEM U SVIMA NAMA

Tonči Valentić zatim nam je ukratko pokušao približiti i sam roman Stranac, za one manje upoznate. Objasnio je samu strukturu romana, kao i njegovu višeslojnost jer ispod njegove naizgled koncizne i jednostavne strukture krije se mnogo toga. Dotaknuo se i dviju glavnih koncepcija na kojima se zasniva roman, one emocionalno-duhovne te moralne koja je ujedno i znatno kompleksnija. Pitanje morala predstavlja sklisko, ali i komplikiranje područje romana. Mersaulta je opisao kao lika koji je stranac društvu u kojem živi, koje ga stigmatizira i marginalizira zato što je dosljedan sam sebi. On umire za istinu, ali ne kao klasičan junak jer on nije revolucionaran niti radika-

lan, samo je čvrst u svojim uvjerenjima, u svojem ponašanju. Mersault je samo promatrač u svijetu čija se sudbina radikalno mijenja nakon ubojstva, govori Andrija.

Ono što je meni bilo posebno zanimljivo bilo je pitanje smisla, odnosno koliko smisao tražimo romanima i tražimo li time previše, a Andrija je na to ponudio odličan odgovor. Roman na takva pitanja ne nudi eksplicitan odgovor, on kaže da je poanta romana da nas navede da se zapitamo o stvarima o kojima inače možda niti ne razmišljamo i da uz takav poticaj dalje otkrivamo sami. To je ujedno i razlog zašto je u romanu Stranac ubojstvo Arapina toliko spontano i neobjašnjeno, čime je nama ostavljen prostor za razmišljanje.

GLAZBENA DEMISTIFIKACIJA KNJIŽEVNOSTI

Vratili smo se na temu same poveznice između glazbe i književnosti. U pjesmi The Curea prevladava egzistencijalistička filozofija, a glazbenici nisu inspiriraju iz književnosti uzimali kako bi je time popularizirali, kaže Andrija Škare kojeg saznanje da roman na nekog može djelovati toliko motivirajuće fascinira. Prednost prenošenja književnosti u glazbeni medij koji je ljudima puno bliži od same knjige je u tome što se razbijata mistifikacija pisaca kao ljudi koji će reći velike istine, ali i predrasuda o knjigama kao nečem čemu je teško pristupiti. Spomenuo je i Magnetic Fieldse koji na svom albumu „69 love songs“ u pjesmi „I don't want to get over you“ također spominju Camusa. U pjesmi se radi o tugovanju nakon prekida veze, a čitanje Camusa spominje se kao svojevrsni antidepresiv.

Andrija i Tonči složili su se da je „Stranac“ knjiga koju je teško pročitati samo jednom. Za kraj, odgovorili su na pitanje zašto se vraćati Strancu. Tončija uvijek privuče natrag tragična vedrena koja u knjizi postoji usprkos svim tragičnim situacijama jer je Mersault čovjek koji umire bez nade, ali i bez očajavanja. S obzirom na publiku koja se sastojala od srednjoškolaca, Andrija je istaknuo kako nam se može činiti da knjiga ne govori ništa o nama, ali da nam se zapravo obraća puno više od stvari koje u kulturnom smislu konzumiramo svakodnevno. To je „knjiga o svakome od nas“. Nadam se da će to potaknuti njih, ali i vas da ponovno ili pak po prvi put pročitate „Stranca“.

NAŠI LJUDI U BERLINU

TEKST I FOTO: MAGDALENA TOSENBERGER, 2.G

Od 12. do 19. studenog naša je učenica bila na izletu u Berlin koji je sponzorirao Goethe institut u sklopu PASCH projekta što se provodi u našoj školi

Cilj ovog izleta nije bio da vidimo Berlin - iako smo ga se u tjedan dana nagledali - nego da gradimo mostove između kultura. Naime, od dvadesetoro učenika koji su bili pozvani, bilo nas je iz Kosova, Srbije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske. U tjedan dana smo napisali dvadesetak reportaža i napravili kratki film o izbjeglicama u Berlinu. S profesorima smo posjetili ambasade Kosova i Bosne i Hercegovine, kao i jednog od voditelja projekata Goethe instituta te Jakoba Konratha, koji je organizirao ovaj izlet.

ZNAMENITOSTI I KAMENTITOSTI

Odsjeli smo u Studentskom domu Ostkreutz, koji je pola sata udaljen od centra Berlina i nešto manje od minute udaljen od velikog kolodvora Ostkreutz. To nam je poslužilo kada smo prikupljali informacije od Berlinaca i ispitivali ih o njihovom gradu.

Berlin sam po sebi izgleda kao da bi se dobro snašao u najnovijem Star Wars filmu. Prepun je ostakljenih zgrada i nebodera, koji se na vrlo lijep način uklapaju u razne stare građevine poput Reichstaga i Brandenburških vratu. U jednom ekspresnom turističkom obilasku uspjeli smo vidjeti te, ali i mnoge druge zanimljivosti, kao što su East Side Gallery, Checkpoint Charlie i mnogobrojne komadiće Berlinskog zida koji su razbacani po gradu.

UČENJE I PRIJATELJSTVO

S obzirom da je bilo jezičnih poteškoća u komunikaciji s Kosovarima, najčešće smo komunicirali na njemačkom, što je bio dodatan plus u učenju i usavršavanju mog znanja. Bilo je zanimljivo vidjeti kako smo se u roku od samo tjedan dana svi opustili i sprijateljili, pa na kraju nije bilo ni bitno pričamo li "naški" (mješavina bosanskog, srpskog i hrvatskog), engleski ili njemački. Mislim da sam na ovom putovanju mnogo naučila, upoznala ljudе koji su mi se urezali u pamćenje, i stekla doživotno iskustvo!

U Studentskom domu Ostkreutz

DOBAR PROVOD U CELJU

TEKST I FOTO: LEONARDA RADOŠ, 4. F

Ove godine dobili smo pozivnicu da svojim muzičkim talentima sudjelujemo u proslavi dana škole četiri celjske srednjih škola u okviru eTwinning projekta "Festivali bez granica"

Naravno, nikada ne odbijamo svirku. Prihvatali smo poziv i krenuli s pripremama koje je vodila prof. Alma Zubović. Prvo je trebalo okupiti staru glazbenu ekipu, naše bivše maturante Luku Vidovića, Luku Novokmeta i Roka Mozbaha, te sadašnje učenice Mateju Radoš, Anu Šandrki i (Mene) Leonardu Radoš, a zatim izabratи pjesmu.

NEŠTO SASVIM DRUGAČIJE

Nismo puno očekivali od tog nastupa, ali ono što nas je iznenadilo kada smo došli, bila je odlična organizacija, srdačnost domaćina, nevjerojatna atmosfera u dvorani te učenici četiri različite škole koji podupiru, bodre i navijaju jedni za druge,

i za nas, školu iz Zagreba za koju većina nikada nije niti čula. Naime, njihov dan škole izgleda drugačije od naših "Supekovih dana". U Celju se škole dogovore oko datuma te skupa naprave veliku proslavu, u dvorani nešto manjoj od one u zagrebačkom Domu sportova. Program je bio uglavnom glazbenog i plesnog karaktera. Ono što nas je posebno oduševilo bio je njihov bend, ciji su članovi učenici iz svih škola. Mi smo nastupali prvi s pjesmom „Take me to church“, i nakon nastupa dobili ogromni pljesak s tribina bez obzira na sitne tehničke probleme, te sjeli i gledali ostale nastupe i ostali još jednom oduševljeni.

BILO JE LIJEPO

Celjani su nas nakon koncerta počastili ručkom i razgledom grada čija je povijest dugačka i zanimljiva, a vodič kroz grad bila nam je učenica domaćinske Ugostiteljsko-turističke škole. Bilo nam je jako lijepo, zabavili smo se, dobili smo priliku pokazati što znamo i upoznati puno dragih ljudi!

Zbor X. gimnazije nastupa u školskoj dvorani u Celju

¡BUENOS DIAS, ESPAÑA!

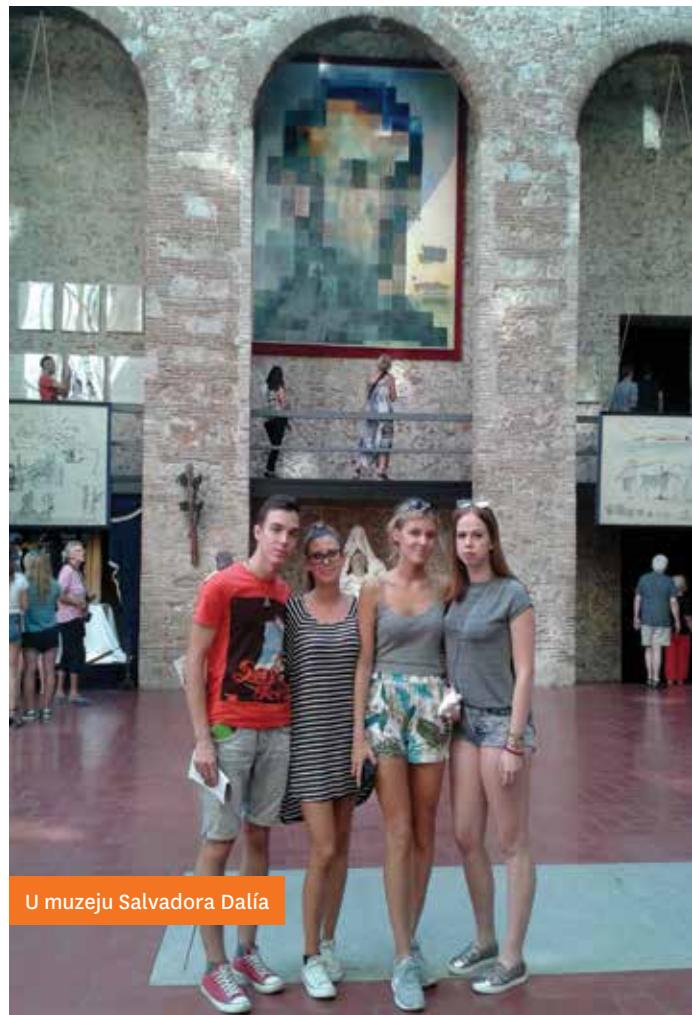
TEKST I FOTO: LINA MATJAČIĆ, 4.D

Jedne ljetne, vruće, zagrebačke večeri dva autobusa puna maturanata krenula su na putovanje o kojem su maštali otkad su prvi put sjeli u klupe. Desete gimnazije.

Nakon neprospavane noćne vožnje, stigli smo u jednu od najmanjih, ali najljepših država na svijetu, Kneževinu Monako. Nebođeri koji su parali nebo, luksuzni auti, velebne jahte, čarobni vrtovi nisu nas ostavili nimalo ravnodušnjima. Put nas je dalje vodio u Provansu, gdje smo posjetili tvornicu parfema u simpatičnom gradiću Ezu. Nica, najljepši grad na Azurnoj obali, trebala je biti naše prenoćište, no razgledali smo ju samo iz autobusa zbog nedavnog terorističkog napada na predvorni Šetalništu Engleza. Došli smo u Cannes, grad u kojem se svake godine u svibnju održava najprestižniji filmski festival na svijetu. Najboljem filmu dodjeljuje se nagrada Zlatna palma. Imali smo priliku vidjeti uživo zgradu u kojoj se filmski festival održava i slikati se na crvenom tepihu kojim su kročile najveće hollywoodske zvijezde.

Magične fontane

Smjestili smo se u Calelli, na obali Costa Brava. Tijekom naše španjolske avanture, nekoliko puta smo išli u Barcelonu, srce Katalonije. Posjetili smo Sagradu Familiju, veličanstveno životno djelo katalonskog arhitekta Antonija Gaudija. Prošetali smo kroz Park Guell, koji krase zmijolika klupa, fontana u obliku guštera, bajkovite kućice i Hipostilna dvorana, napravljeni od tisuću komadića šarenih keramičkih pločica. Hodali smo kroz staklene tunele akvarija u Barceloni, dok su svuda oko nas plivali ogromni morski psi, opake raže, a svojim prekrasnim šarama uveseljavala nas je riba klaun. Najveće oduševljenje izazvao je posjet magičnim fontanama, gdje svjetlo, voda i glazba

U muzeju Salvador Dali

igraju uigranu predstavu koja ostavlja bez daha. Duševni mir i snagu pronašli smo na Montserratu, poznatom marijanskom svetištu koje najbolje opisuju kip Crne Gospe od Montserrata koji se čuva u samostanu i čudnovati oblici stijena na kojima je svetište izgrađeno. Sunčana i topla jutra provodili smo igrajući picigin na hotelskoj pješčanoj plaži. Uz tapase i sangriju, najljepšu večer proveli smo uživajući u strastvenom španjolskom plesu, flamenku.

DIO NAS

Došao je i zadnji dan. Tužnih izraza lica, napustili smo hotel. Na povratku smo posjetili Dalijev muzej u njegovom rodnom gradiću Figuerasu, te obišli predivnu Gironu u kojoj je naše maturalno putovanje završilo. Imala sam osjećaj da je te večeri na aerodromu u Gironi ostao dio mene, i donijela sam odluku da će se sigurno vratiti.

¡Hasta luego, España!

Na crvenom tepihu

Čarobne fontane u Barceloni

Mini Kip Slobode

PUTOVANJE OKO SVIJETA U 80 IZMIŠLJOTINA

BILI SMO U MINIMUNDUSU

TEKST I FOTO: ŽELJKA FRKOVIĆ, PROF.

Godina je 1822. Pedesetak avanturista, većinom žena i poneki muškarac, sjedoše na svoja mesta u vlaku koji vuče parna lokomotiva i krenuše tako u svijet. Nakon kraće vožnje, zamrljani od dima i pare, stigoše do veličanstvenog Kineskog zida.

„Proteže se zid od stepa srednje Azije do Žutog mora, dužinom od 8.851,8 kilometara, visinom od 10 do 16 metara, širinom od 8 metara, predstavlja uvjerljivo najduži zid na svijetu, i najveći obrambeni objekt. Početak gradnje Kineskog zida vezuje se za prvog kineskog cara Čin Š'huanga, koji je započeo njegovu izgradnju da bi zaštitio svoju zemlju od upada Huna, plemena nomada.“

Tu su se zadržaše neko vrijeme. Potom promijenile lokomotivu u električnu i začas se dovezoše do Taj Mahala u Indiji, prekrasne čipkaste građevine s bijelom kupolom, koju je izgradio mogulski vladar Džahan-šah kao spomen za svoju rano preminulu ženu, Perzijanku Mumtaz Mahal. Vidimo tu razne stilove, gradnja je započela oko 1632. i trajala 21 godinu. „Godine 1983. Taj Mahal postao je UNESCO-ov spomenik svjetske baštine opisan kao dragulj islamske umjetnosti u Indiji i jedan od opće priznatih remek-djela svjetskog nasljeđa.“

Zatim skoknuše do utvrde u Osaki u Japanu, njenih šoguna i ritualnih samoubojstava.

Prebacile se u parobrod i u tili čas dodoše do Sydneyja, svrate tamo u Operu i nakon svih onih visokih C i koloratura sjednu u Space Shuttle. Vinu se malo izvan atmosfere, osjete kako je to kad nema vladavine gravitacije, ali im se to baš i ne svidi, pa složno zaključe da je na Zemlji puno ljestve. I spuste se u Barcelonu, u glasovitu nikad dovršenu katedralu Sagrada Familia

kod našeg dragog Gaudija. Tu je bilo malo osvježenje, kava, sok, sendvič, pa brzo u Pariz, do Eiffelova tornja, a nema smisla ne skoknuti i do tornja Belem u Portugalu. „Toranj Belém je 1515. godine dao izgraditi kralj Ivan II. Portugalski kao dio obrambenog sustava ušća rijeke Tejo i svečanog ulaza u Lisabon.“ Nakon što se u mnogim glavama zavrjelo do visine, opet se prizemlje i odaberu malo mira u kapelici u Oberndorfu, uz smirujuću „Tihu noć“.

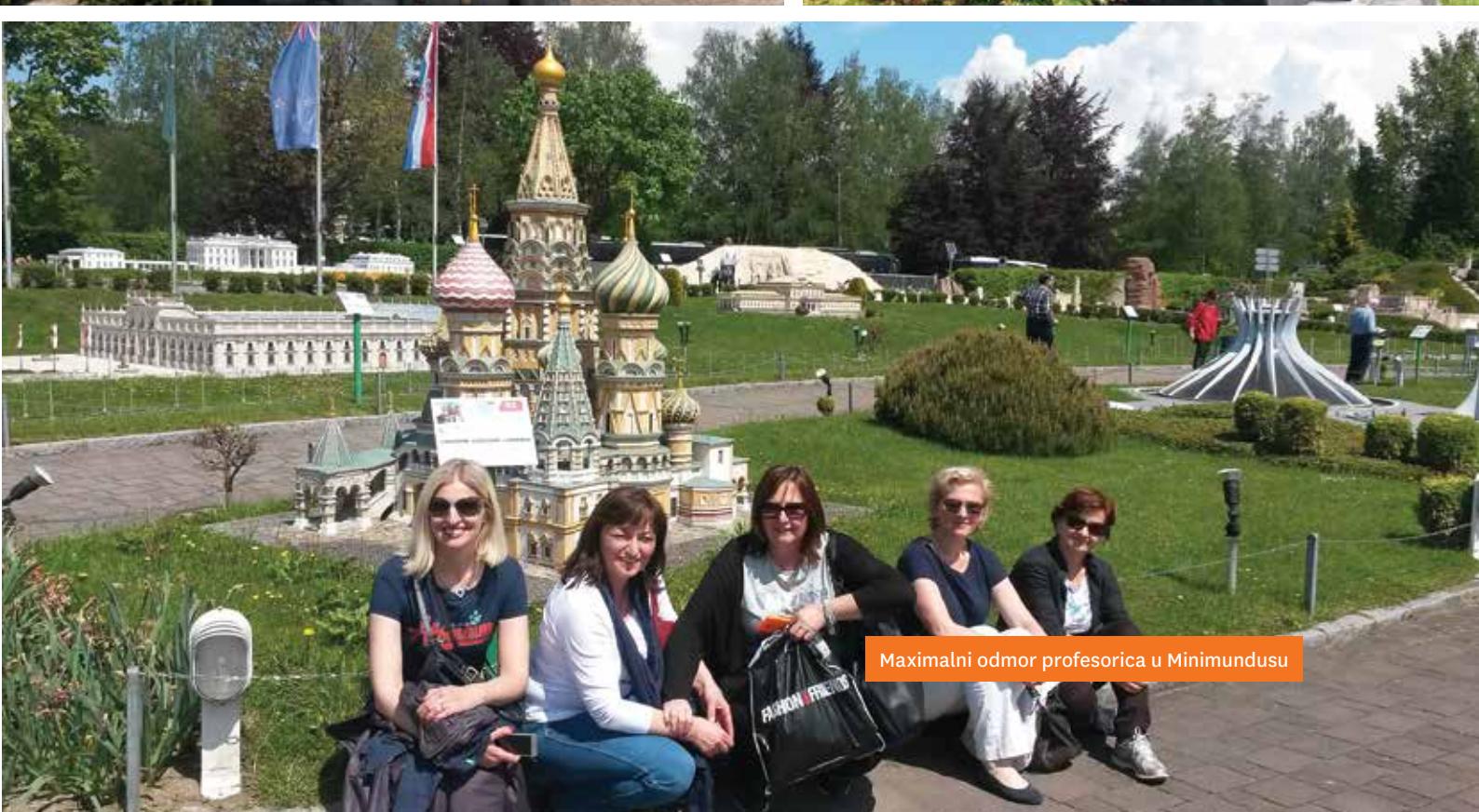
Ali srce vuče još dalje... i nađoše se u Kući blaga u Petri u Jordanu, uklesanu u kamenoj stijeni, s onom crvenom bojom i tanjanstvenim prolazima. „Vrhunac moći Petre bio je u 4. st. prije Krista, na sjecištu trgovачkih putova, da bi grad bio napušten u 13. stoljeću i nakon toga zaboravljen! Petra je ponovno otkrivena tek 1812. godine. Otkrio ju je švicarski istraživač Johann Ludwig Burkhardt.“

Kad su već tu, valja navratiti i do Abu Simbela u Egiptu, kod Nila i krokodila. „Hram je isklesan unutar brda 60 metara, a na njegovom unutrašnjem kraju sjede kipovi 4 boga. Hram je čudo egipatskog graditeljstva jer je njegova orijentacija tako savršeno izračunata da sunčeve zrake dvaput godišnje (22. veljače i 22. listopada) prodiru kroz cijeli hram do kipova 4 boga i osjetite trojicu (Ramzesa II., Ra i Amona). Četvrti bog, Ptah, ostaje uvijek u sjeni jer je on božanstvo podzemnog svijeta. Ovaj hram je stoljećima ležao zatrpan pijeskom dok ga 1813. godine nije otkrio talijanski pustolov Giovanni Battista Belzoni.“

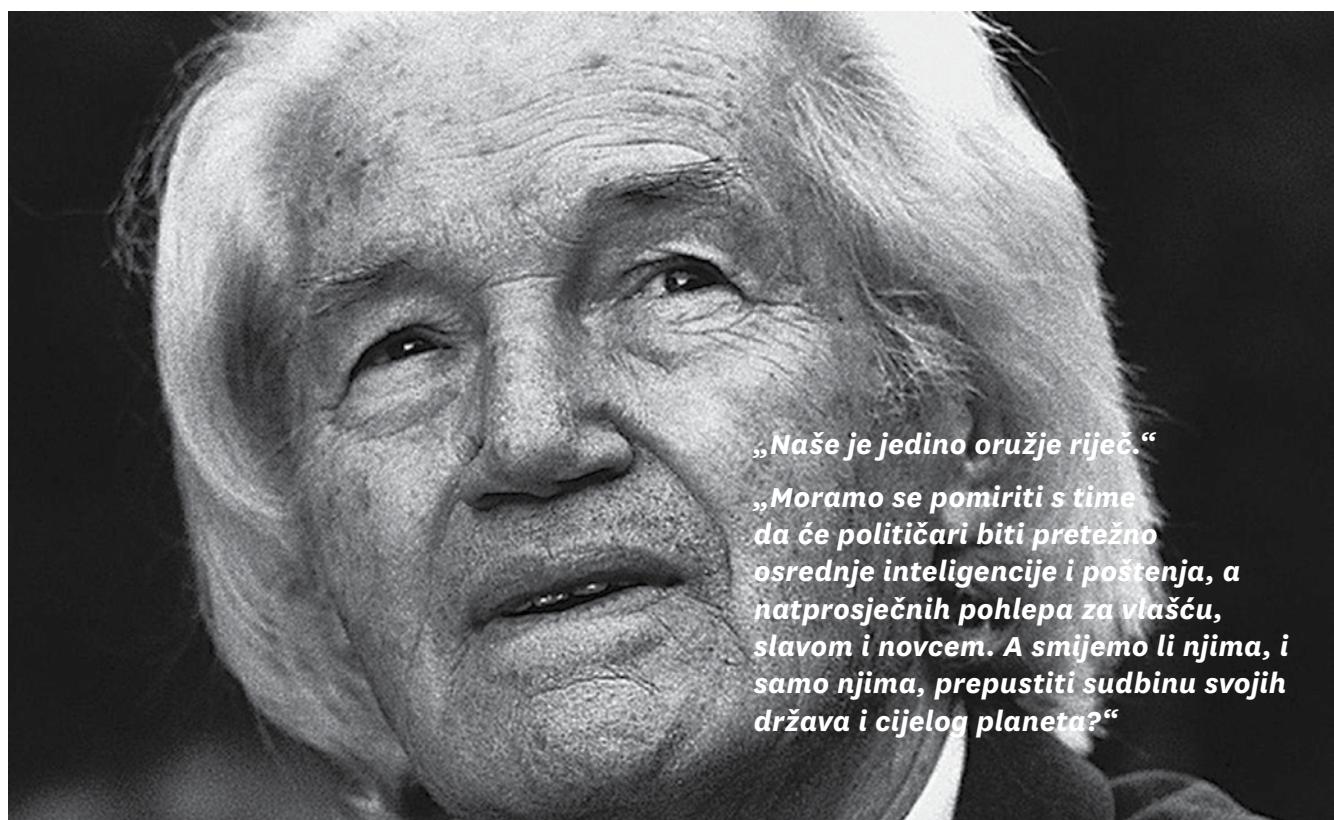
Dan se približava kraju, a toliko toga je još ostalo... vratiše se naši putnici u stvarnost. „Minimundus je park minijaturnih građevina u Klagenfurtu u Austriji. Nalazi se na jezeru Wörthersee (slovenski: Vrbsko jezero). Sadrži preko 150 minijaturnih modela arhitekture iz cijelog svijeta, napravljenih u mjerilu 1:25. Od otvaranja 1958. godine, više od 15 milijuna posjetitelja posjetilo je 26.000 četvornih metara parka. Prihod ide ustanovi za pomoć djeci 'Rettet das Kind', koja je vlasnik parka.“

Samo da ne bude zabune, sve to u navodnicima je iz Wikipedije, a ostalo je mašta.

Tko su putnici? Zamislite samo kad bi mogli tako skakutati amo-tamo po Zemlji i dalje...

Maximalni odmor profesorica u Minimundusu

„Naše je jedino oružje riječ.“

**„Moramo se pomiriti s time
da će političari biti pretežno
osrednje inteligencije i poštenja, a
natprosječnih pohlepa za vlašću,
slavom i novcem. A smijemo li njima, i
samо njima, prepustiti sudbinu svojih
država i cijelog planeta?“**

POSJET GROBU IVANA SUPEKA

TEKST I FOTO: ANTE JURIĆ, 4.C

Na obljetnicu rođenja Ivana Supeka, kao i svake godine, otišli smo na Mirogoj posjetiti grob Ivana Supeka. Išli smo u pratnji knjižničarke Maje Vuković koja je ujedno bila i naš vodič. Stigavši na Mirogoj kupili smo buket cvijeća i lampione koje smo položili na grob. Prošetali smo ostatkom groblja te smo se zaustavili kod arkada gdje su pokopani naši najznačajniji ilirci poput Ljudevita Gaja i Stanka Vraza te ostale hrvatske povijesne ličnosti, Ivan Janko Mažuranić, Antun Mihanović, Vatroslav Lisinski, Petar Preradović i druge.

DANI IVANA SUPEKA U NAŠOJ ŠKOLI

Na danima Ivana Supeka u našoj školi imali smo priliku slušati govor jednog od njegovih učenika, prijatelja te kolege Ive Šlausa. Pričao nam je kako je upoznao Ivana te nam je ispričao njegove dojmove o tadašnjem profesoru koji mu je ujedno i bio inspiracija kroz čitav život. Prenio nam je djelić tadašnjeg stanja u državi te objasnio razne probleme kroz koje su prolazili fizičari u tom vremenu. Uz cijelokupni program priliku za nastup su doatile školske grupe poput novinarske, zboru, glumačke te brojne ostale. Pjevalo se i zabavljalo uz naravno dozu novog znanja koje je se u pauzama preko prezentacija prenosilo učenicima i profesorima.

Posebno se treba istaknuti naš školski zbor koji nas za svaku predbru ili neki događaj u školi iznenadi sa novom porcijom pjesama i skladbi. Neke već poznate a neke i njihove samostalne.

Učenica Josipa Trgovčević polaže cvijeće na grob Ivana Supeka

BAJ BAJ LJUBE NAŠA

TEKST: MATEJA RADOŠ, 4.C

Protekla godina upregnula je kočiju i uputila onome svijetu mnoge duše. Sa sobom je povela i našu Ivanu Popović, osebujnu umjetnicu i zaigranu djevojčicu koja je izgradila poseban i jedinstven status djelujući pronalazeći svoj izraz u nizu umjetničkih disciplina (kiparstvo, kazalište, slikarstvo, moda, performansi).

KAO DA JE BILO JUČER

Sedmi razred. Zelene livade Travna, parkovi, dječji smijeh. Nika, Tin i ja, nerazdvojna trojka! Dok se u našoj školi nisu proširile glasine, došla je neka nova klinka. Čuli smo da razgovara s dekačima, njenim novim razredom, pored toaleta na drugom katu. „Bok, ja sam Tin“, on joj se prvi usudio prići. „Bok ja sam Luna, ako osjetiš kvržicu dok se rukujemo, to je bradavica!“ Ubrzo smo postali četvorka. Iako smo djeca Novog Zagreba, kvart nas je odgajao konzervativno. Gradska cura, potpuno suprotnog odgoja, bila je osvježenje. Njihov stan na petom katu bez dizala, odisao je umjetnošću i djelovao nadrealno, obiteljski, ali još više prijateljski. Čovjek se začudi kada primjeti koliko skromnosti može biti u izobilju. Frizider nikada u potpunosti popunjeno, ali stan pun šarenila i Ivaninih kreacija. Soba kroz koju smo morale proći do kupaonice u kojoj smo se šminkale, bila je ispunjena haljinama, ukrasima, tkaninama... Pomicliš, i da nisi rođen kao boem, ovdje pos takav moraš postati. Širi se smijeh i naša dječja zločestoća, a Ivana se smije s nama. Čak niti Tinovo pišanje s krova njihove zgrade nije joj se činilo nemoralnim. Sve smo radili taj smijeh. Ne mogu reći da sam Ivanu dobro poznavao, ali voljela sam našu četvorku, koju je i ona, čini mi se, voljela. Kada bih ju srela na ulici, popričala bi sa mnom kao prijatelj, nikada kao majka moje prijateljice. Svi smo znali da je iza njih prošlost s kojom se mnogi ne bi znali nositi. One su mogle. Tri djevojčice koje šire pozitivu. Luna, Ava i Ivana.

PROMATRAČI

Jednom prilikom smo prije izlaska došli u njihov stan, a na stolu nas je dočekalo mnoštvo Promatrača. Malih anonimnih portreta, ekspresionistički oblikovanih fizionomija koje je Ivana odlučila voditi sa sobom kamo god krenula, tretirajući ih kao likove koji će biti neutralni svjedoci događanja. Zbog njenog obolijevanja od raka dojke, figurice dobivaju još jednu dimenziju, oni postaju Ivanina terapija u procesu oporavka. Njima je, u suradnji s Muzejom suvremene umjetnosti, htjela potaknuti hrvatsku javnost da se još aktivnije uključi u akciju udruge Hrvatski forum protiv raka dojke, Europa Dona, da se prikupe što veća financijska sredstva. Promatrača je gotovo dvadeset tisuća i svaki od njih nosi čaroliju Ivanine jedinstvenosti.

OPROŠTAJ

„Moj zadnji razgovor s njom je bio da je htjela u Zagreb ići plezati i drmati. Mislim da joj tu želju možemo udovoljiti da svi tako onda zajedno zaplešemo, cerekamo se, pustimo suzu i slavimo Ivanu,“ rekao je Luka Peroš, Ivanin bivši partner i Avin otac. U četvrtak, 5.1.2017. u Funk Clubu u Tkalčićevoj ulici to smo i učinili. Kroz šalu, smijeh i prisjećanje trenutaka s Ivanom, ispratili smo ju onako kako bi voljela, kakva je i sama bila - opušteno, vedro i razigrano.

PROBALI SMO BUBBLE FOOTBALL

TEKST I FOTO: DOMAGOJ FERENČAK, 3.B

Moja ekipa u bubble loptama

Dana 28. listopada 2016. godine, nas dvadesetak učenika s izborne nastave tjelesne i zdravstvene kulture posjetili smo specijalizirani nogometni sajam Football Fest na Zagrebačkom Velesajmu. Čim smo čuli za zabavni kutak sajma, odlučili smo isprobati Bubble football, kao i druge sadržaje poput nogometnog biljara, mjerjenja brzine i preciznosti udarca i preciznosti driblinga, kvalitetu pucanja penala i virtual reality football. Moram priznati da uopće nije lako igrati bubble football!

Naime, cilj igre je srušiti protivnika i zabiti gol i to unutar velikog balona, u kojem je poprilično zagušljivo. Svi smo se nakon krat-

kog vremena umorili, jer smo se većinom samo odbijali jedni od drugih i tako se rušili, a naši pokušaji da uopće dotaknemo loptu nogama bili su sve samo ne uspješni.

Nakon Bubble footballa isprobali smo i živi stolni nogomet, kao i natjecanje u FIFA 2017.

U živom stolnom nogometu bio sam golman, igrali smo i cure i dečki zajedno, što je pridonijelo zanimljivosti igre. Morali smo se držati za šipku, igrajući nogomet i tako smo bili kao figurice iz originalnog stolnog nogometa. Na ovoj igri sam proveo najviše vremena. Ne sjećam se kada sam se zadnji puta toliko smijao!

Za natjecanje u FIFA 2017 se prijavilo jako puno natjecatelja. Turnir je dugo trajao i bilo je neizvjesno do samog završetka. I ja sam se okušao u ovoj igri, ali sreća me nije pratila pa sam vrlo brzo ispaо iz igre.

Filip Soldo za playstation konzolom

Margareta Antunović,
Jelena Spajić, Matko
Mihaljević, Nikola Savatović
i Domagoj Ferenčak

BADMIN2N

TEKST I FOTO: IVANA DAMJANKOVIĆ I NINA KRULJAC 2.C

Za ovu igru nastalu krajem 19.st u Engleskoj zainteresirali smo se na satovima tjelesnog, a prošle godine smo bili i na školskom natjecanju. Željeli smo znati više o samoj igri i o igračima. Profesorica nas je iznenadila i jedan dan nas odvela u 23.paviljon na Velesajmu gdje se nalaze badminton tereni. Tamo su nas klinice (2.A-Jan Javiljak, 2. B-Ema Čovran i Antea Čičak i 2.C-Emma Živković, Ivana Damjanković, Nina Kruljac, Sara Rimac, Matej Farago, Filip Soldo, Andrija i Stjepan Rogić) čekala dva naša najbolja igrača, Zvonimir Đurkinjak i Zvonimir Hobling, koji su nam objasnili udarce i pokazali neke svoje trikove. Zvonimir Hobling je naš najperspektivniji igrač i o njemu ćemo pisati u idućem izdanju, a za danas sam pripremila intervjau s drugim Zvonimirom, Đurkinjakom.

Nina: Kako to da si se odlučio trenirati badminton?

Zvonimir: Počelo je iz zabave, iz običnog napucavanja, a preraslo u profesionalizam.

Nina: Koliko dugo treniraš badminton?

Zvonimir: Počeo sam s 10 g., dakle već 18 g.

Nina: Koliko često treniraš i jesu li treninzi naporni?

Zvonimir: Treniram dva puta dnevno. Naporno je, ali ja to volim, uživam u tome.

Nina: Možeš li nam objasniti pravila?

Zvonimir: Igra se na dva dobivena gema do 21. poena. Servira se ispod linije pojasa u suprotno polje. Na kraju prvog gema mijenja se strana igrališta.

Nina: Je li oprema za badminton jako skupa?

Zvonimir: Oprema je skupa, jedna majica košta 350 kuna, hlače 250 kuna, a najbitniji dio opreme reket košta i preko 200 eura. Loptice mogu biti samo od guščijih pera i skupe su, a mijenjaju se čim smeš s takvom lopticom je 332 km/h.

Nina: Koliko traje jedan prosječan meč?

Zvonimir: Prosječan meč traje oko pola sata, a profesionalan od 45 do 60 minuta. Evo jedne zanimljive informacije: najduži meč u povijesti završio je za 2 sata i 40 minuta, a najduži poen trajao je 4 minute.

Profesorica je za nas 6 zaljubljenika u hokej nabavila karte i odvela nas na tekmu Medveščak - Slovan Bratislava

ZIG

Medvjedi su pobijedili 6:0 i položili gol na led! Što to znači objasnila nam je Klara koja je njihova navijačica od rođenja. Ona ima postere svih igrača, dres, od njih je dobila na poklon jaknu i ...

ZAG

... pobjedu koju smo proslavili pjesmom.

I POBJEDE I PORAZE TREBA ZABORAVITI

RAZGOVARALE: KLARA CVETKOVIĆ I FRANKA GAŠPARAC, 3.C

FOTO: DAVID GUNJEVIĆ, VODITELJ ODNOSA S JAVNOŠĆU I MEDIJIMA ZA KLUB MEDVEŠČAK

Popularni Medvjed zagrebačkog Brloga 'Tyson s Kvatrića' - Tom Zanoški

CENER: S Medveščakom ste igrali u EBEL-u i sada u KHL-u, možete li usporediti te dvije lige?

ZANOŠKI: Teško je usporediti lige. KHL je, naravno, druga najjača liga na svijetu, ali kad se pokuša usporediti, putovanja u KHL-u su velika, a naravno u EBEL-u putujemo busom, ondje avionom, puno dalje, na puno duže razdoblje. Liga je bolja, naravno, i imaoš šansu igrati protiv igrača koje sam ja prije imao priliku samo gledati na televiziji tipa Kovalchuka, Datsyuka. Takođe šanse nemaš u drugim ligama, ali naravno teže nam je u ovoj ligi zato što je liga na toj razini na kojoj jest. Iskreno, obje mi se sviđaju, EBEL mi je isto super, mislim da je kvalitetna liga. Sviđa mi se rivalstvo jer postoje klubovi u Italiji, u Mađarskoj, u Austriji. Te su nam zemlje bliže, pa su rivali malo drugačiji, ali generalno, obje lige su dobre.

NAJDRAŽE USPOMENE

CENER: Prije hokeja igrali ste nogomet u zagrebačkom Dinamu i išlo vam je poprilično dobro, kako je došlo do toga da ste se ipak odlučili za hokej?

ZANOŠKI: Meni je to zapravo malo smiješna priča, igrao sam nogomet i stvarno sam to volio i onda me „lupio“ auto zato što sam napravio nešto što nisam smio. Mi smo živjeli na uglu dvije ulice, jedna kuća je bila mala, i ondje smo se stalno igrali, a druga je bila veća i ja sam se uvijek trebao s bicikla skinuti kako bih prešao preko ceste i doći do vrata dvorišta. Nikada to nisam radio i jedanput kad sam otišao na ulicu, udario me je auto točno ispred kuće. Nisam nastradao, ali sam od tate, za kaznu što nisam slušao, dobio zabranu, a zabranu je bila da više nema nogomet. Sljedeći dan sam se upisao na klizanje na Šalati. Ubrzo smo se preselili u Kanadu i tamo sam se odmah upisao na hokej.

CENER: Koja vam je najdraža uspomena vezana uz hokej, a što biste što prije htjeli zaboraviti?

ZANOŠKI: Imam dvije najdraže uspomene: jedna je kad smo osvojili zlato na Univerzijadi u Torinu s reprezentacijom Kanade, to je bilo nešto što se ne događa često u životu. To je bilo jako lijepo. Druga je kad sam osvojili naslov s klubom Klagenfurt, u EBEL ligi. Kad se osvoji naslov u bilo kojoj ligi specifičan je osjećaj, a oduvijek sam htio osvojiti naslov baš ovdje, u Zagrebu. Da se nešto može izbrisati, život je život, ali taj odlazak iz Zagreba, nisam nikad htio da se to dogodi. Dogodilo se i naučio sam puno iz toga, ali bilo bi lijepo da sam uvijek bio ovdje i da nisam niti odlazio odavde. Ali to je sport, to je život! Možda jednog dana ovdje osvojimo naslov, to bih volio, ovaj grad to zaslužuje, ovi navijači to zaslužuju, mogu samo zamisliti kakva bi to ludnica bila ovdje.

ŽELIM OSTATI

CENER: Danas je veliki trend da mladi ljudi odlaze živjeti i raditi izvan Hrvatske, što biste im vi poručili, s obzirom da ste živjeli i u Kanadi, i u Hrvatskoj, je li to stvarno potrebno, može li se i u Hrvatskoj dobro živjeti?

ZANOŠKI: Djevojka mi je iz Zagreba i prolazi kroz iste izazove kao i svi mlađi ljudi. Ovdje se nije lako zaposliti, mlađi pokušavaju otići negdje gdje misle da mogu nešto postići, zato što su plaće takve kakve jesu. Ja jih, kao i većina mlađih, volio da se stanje promijeni, da se ide prema naprijed, da ljudi ostaju u Zagrebu. Hrvatska i Zagreb su jako lijepi, evo ja sam iz Kanade ali sam ovdje kupio stan i želim ovdje ostati. Imamo more, imamo lijepu zemlju, ovdje je život puno drugačiji nego vani, puno društveniji, puno opušteniji. Život je tako, kako lijep ovdje, zemlja nam je super, grad nam je super, ali ne znam što bi se trebalo promijeniti da se ekonomска situacija promijeni. Ja bih volio ostati i želio bih da što više mlađih ostane, mislim da bi to „guralo“ razinu života prema gore. Da se što više kvalitetnih mlađih ljudi zaposli ovdje, sve bi se dignulo. Baš sam o toj temi razgovarao s djevojkom nedavno, svi žele otići van, ne može ih se silom zadržati jer kad pogledaš da ovdje možeš raditi i dobiti za isti posao ovakvu plaću, a vani onaku, kako da onda mlađi kažu: „OK, ovdje ću ostati!“ Svi mlađi žele postići nešto, imaju ciljeve u životu i, načalost, u puno slučajeva su financije jako bitne, jer ako se nešto želi postići, treba se i zarađivati.

VOLIM SE ZEZATI

CENER: Kako slavite pobjede, a kako tugujete nakon poraza?
ZANOŠKI: Iskreno, ne slavimo na način da izlazimo nakon pobjeda. Jučer je bila velika pobjeda, malo se pošalimo u garderobi, možda na večeri, ali nema nešto puno vremena jer je raspored takav kakav je, igramo svaki drugi dan. Nema se vremena izlaziti i slaviti jer to ima posljedice par dana nakon izlaska. Poraze kao i pobjede treba što prije zaboraviti. Najvažnije je pripremiti se za sljedeću utakmicu.

CENER: Tko je najveći zabavljač, a tko je najtiši u ekipi?

ZANOŠKI: Najtiši je Mertl sigurno, dvije godine ga znam, a ne znam „niš“ o njemu, samo da je super dečko ali ne priča baš engleski pa je tako, kako tih. Najveći zabavljač ove godine je Smith, dosta je duhovit, voli se „zezati“. Kaj god je, on je u središtu svega.

CENER: Opisite nam jedan radni dan profesionalnog hokejaša?

ZANOŠKI: Trening nam je inače u 10, većina dečki dođe oko pola 9 „u ring“. Malo se priča: „Jel trebaš masažu? Trebaš kaj god..?“. Zagrijavaš se, svaki radi svoje. Na ledu smo inače od 10 do 11, tu negdje. Nakon treninga dečki ili trebaju masažu ili neko istezanje koje sami naprave, i takve stvari, da se tijelo drži. Onda je ručak u Panorami, svaki dan ti je to to. Nakon toga dečki otidu doma, idu gdje god, ostatak dana provode kako tko želi.

CENER: Koji je Vaš ritual prije utakmice?

ZANOŠKI: Ja nemam baš rituale, nego se spremim, zagrijjem se, ali baš nekih posebnih rituala nemam. Neke vole biti ozbiljni i koncentrirani, ali kod mene osobno to nije dobitna kombinacija, ja se više volim sezati, razgovarati, slušati muziku, biti opušten.

SPECIJALIST ZA TUČNJAVA

CENER: Tko je specijalist za tučnjave, osim vas naravno?

ZANOŠKI: Ja nisam specijalist, uvijek nekako dobijem tu etiketu, ali ja zbilja nisam specijalist za tučnjavu. Jednostavno volim igrati agresivno i ako nešto dođe, dođe. Kao manji igrač, ako se potučem samo se nadam da ne dobijem batine. Ove godine se Perkovich zna potuči, veliki je dečko, ali je puno manje tučnjava zbog novčanih kazni.

CENER: Od čega se sve sastoji vaša oprema?

ZANOŠKI: Ajooooj. Evo pogledajte, imamo klizaljke, ono što nosimo ispod, štitnike za koljena i potkoljenice, „jacobran“ to je jako bitno, čvrste zaštitne hlače, štitnike za ramena i prsa, štitnike za laktove, kacigu, rukavice.

CENER: Kad se sjetite svojih školskih dana, što najviše pamtit će vam se?

ZANOŠKI: Ja sam dio svog školovanja proveo u Bramptonu gdje sam se preselio zbog hokeja. Tamo živiš s tuđom familijom koja uzima hokejaše na stan, u tom gradu se trenira hokej i ide se u školu. To je gradić specifičnog tipa poput onih koji se mogu vidjeti na filmovima, hokej je najveća stvar u gradu, a gradić je mali pa svi znaju hokejaše. Većina tih domaćih mlađića u školi nisu nas voljeli jer su nas djevojke voljele. Znali smo uglavnom jedan drugoga, nismo s ostalima baš komunicirali, iako smo išli s njima u razred. Učiteljice su isto znale nas dečke hokejaše, tako da su bile malo labavije prema nama zbog rasporeda treninga. Ipak, sjećam se da nismo baš bili najvoljeniji dečki u školi.

TRUDOM DO CILJA

CENER: Što biste poručili mlađima koji čitaju naš list?

ZANOŠKI: Ja sam uvijek bazirao svoj život na trudu. Treba si postaviti cilj i jednostavno ići prema njegovu ostvarenju. U svemu ima prepreka, niti jedna cesta nije ravna, ide se lijevo-desno, natrag-naprijed, u svim smjerovima, ali ako se ima cilj i ako se ide prema tom cilju rezultat neće izostati. Bitno je biti uporan jer ništa što je vrijedno nije lako postići. Ne treba se obeshrabriti jer ništa neće ići lako, nema puno toga kaj ide odmah glatko, bit će dana kad ne ide i mjesta gdje ne ide. Moj najbolji prijatelj ima svoj biznis u Kanadi i koliko on stvari prolazi prije nego što dođe do uspjeha, ali tako je sve, ne samo biznis, ne samo sport. Treba biti uporan i ići naprijed, ne bojati se grešaka i padova!

LIJEPE GODINE

**RAZGOVARALE: KLARA CVETKOVIĆ I FRANKA GAŠPARAC, 3.C
FOTO: DAVID GUNJEVIĆ, VODITELJ ODNOŠA S JAVNOŠĆU I
MEDIJIMA ZA KLUB MEDVEŠČAK**

**U hrvatskom sportu visoko mjesto na ljestvici za-
uzima KHL Medveščak Zagreb, ovogodišnji dobit-
nik nagrada za najbolji hrvatski sportski brend.
Pročitajte koje nam je poruke poslao splitski bra-
nič Goran Bezina**

CENER: Nakon godina igranja u Švicarskoj ligi gdje ste ste-
kli značajno iskustvo i status velikog igrača sada ste u dresu
Medveščaka? Možete li usporediti KHL i Švicarsku ligu?

BEZINA: Pa dosta je različito. Švicarska liga je puno brža i mož-
da fizički jača, ima puno checkova (napada tijelom). Ovdje je
puno više taktike i veći su igrači tako da je u tom smislu teže.
Puno je više ozljeda u Švicarskoj ligi, igrači ne paze ili su brži pa
ima puno udaraca. Ovdje je tehniku puno važniju nego tamo,
tamo je više taktika i brzina, a ovdje tehnika.

DOBRO DRUŠTVO

CENER: Kako ste se snašli unutar Medveščaka?

BEZINA: Bilo je lagano. To su normalni dečki tako da kad dođeš ovdje, ako si i sam normalan, oni će te prihvati dosta brzo. Prva mi je godina pa mi je dosta zanimljivo. Otkrivam nove stvari. Putovanja su duga, ali imamo dosta vremena za odmor dok boravimo u hotelima. Uvijek imamo jedan slobodan dan između utakmica, što nisam imao u Švicarskoj. Tamo smo igrali u petak i subotu, tako da iako se nekad vratiš u 4 ili 5 sati ujutro, igraš taj dan. Meni puno više ovdje odgovara.

CENER: Drugi ste igrač podrijetlom iz Splita u dresu Medve-
ščaka. Kako je došlo do toga da ste se počeli baviti hokejom,
a ne nekim drugim sportom?

BEZINA: Otišao sam u Švicarsku s 9 godina, sve sam probao,
probao sam nogomet, vaterpolo, plivanje, košarku. Jednostav-
no sam ovdje našao najbolje društvo. Kad si dijete to i tražiš.
Kad nađeš prijatelje, ostaneš i radi toga. Naravno i sport mi se
svidio, ali mislim da sam najviše ostao radi društva.

CENER: Kakav dojam na vas ostavljuju zagrebački navijači?

BEZINA: Ove godine svi govore da je malo praznije klizalište, da
nije više kako je bilo prije. Kad je puno klizalište, atmosfera je
stvarno dobra, ali ove godine nismo još napunili klizalište. Prije
par utakmica nisu nam niti došli navijači jer je bio nesporazum
na utakmici s Minskom, ali kad je puno klizalište, kada smo ima-

li utakmice petkom i subotom stvarno je atmosfera dobra. Uz
nas su i kad dobijemo i kad izgubimo utakmice i ostaju do kraja
utakmice. Ali nije ni njima lako, nekad igraš i tri, četiri utakmice
u istoj sedmici i nije im jednostavno doći na svaku utakmicu.

SPORTSKA OBitelj

CENER: Dolazite iz sportske obitelji, tata vam je bio vrstan
vaterpolist, a brat vam je također hokejaš. U kojoj su Vam
mjeri oni uzor i podrška?

BEZINA: Brat je puno mlađi od mene, tako da je on pratilo mene.
Odrastao sam u tome. Kao dijete stalno sam bio na bazenu. Iz
prve ruke sam vidio kakav je život sportaša. U godinama kad
trebaš odlučiti, s 15, 16, 17, kad te privlače izlasci s curama,
uspio sam se koncentrirati na sport i nastaviti u tom smjeru.
Obitelj je bila tu kad mi je trebalo dati podršku da se vratim na
taj sportski put.

CENER: Koja je najgora, a koja najbolja strana hokeja?

BEZINA: Najbolja strana je druženje u svlačionici. Mnogim igra-
čima, kad prestanu igrati, ne nedostaje hokej, nego društvo.
Mislim da je to najvažnije, najvažnija je ta svlačionica i to što
dijeliš s prijateljima, igračima, ono što zajedno doživljavate.
Najgori su porazi, kad ti ne ide, kad izgubiš dosta utakmica za-
redom, kad uđeš u tu negativnu spiralu.

CENER: Protiv kojeg kluba najradnije igrate, a protiv kojeg jed-
va čekate da prođe utakmica?

BEZINA: Jučer smo igrali protiv Magnitogorska, koji je najbolja
ekipa i drago ti je igrati protiv takvih ekipa da sam sebi dokažeš
da ih možeš dobiti. Jučer je bilo lako jer smo dobivali, a kad
smo bili kod njih izgubili smo 6:1, tako da tad jedva čekaš da
završi. Najinteresantnije utakmice su kad igraš protiv najboljih
ekipa, nije interesantno kad igraš protiv lošijih.

BUDITE SRETNI

CENER: Kad se sjetite svojih školskih dana, što najviše pam-
tite iz srednje škole?

BEZINA: Zezanje! Ja sam volio ići u školu, to su stvarno lijepo
godine zato što otkrivaš sam sebe, otkrivaš druge ljudе. Bilo
mi je dosta lako, slušao sam i dobivao dobre ocjene. Igrao sam
sport u isto vrijeme, imao cure, prijatelje. Obaveze su tu, ali ni-
kakve prema onom što ćeš tek imati u životu. Trebaš uživati u
tim godinama.

CENER: Što biste poručili učenicima naše škole?

BEZINA: Učite zato što stvarno trebate završiti školu. U životu
će biti teško. Trebate ići u školu da se obrazujete, da budete po-
nosni na to, ali da i uživate u tim godinama zato što su to lijepo
godine. Prave obaveze će doći kasnije. Iskoristite te godine da
budete sretni.

ZLATNA ČETVORKA NIŠTA BEZ NAVIJAČA

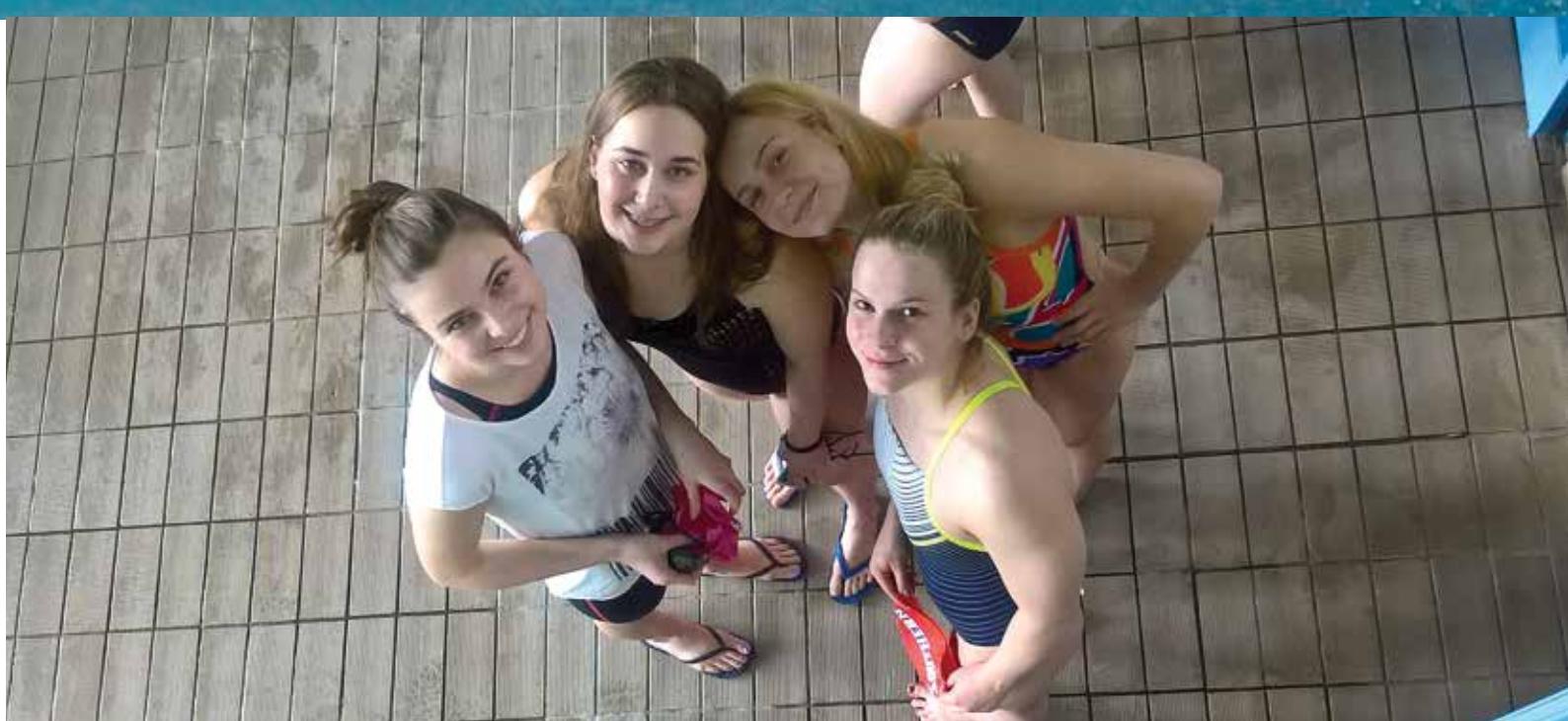
TEKST I FOTO: HANA LUČIĆ 4.B

Naše učenice dominirale su na prvenstvu Zagreba u plivanju

Prvenstvo Grada Zagreba u plivanju za djevojke srednjih škola održano je u subotu, 9. travnja 2016. godine na Zimskom plivalištu Mladost. U natjecanju je sudjelovalo 8 ekipa sa 42 djevojkama i održano je 8 ekipnih nastupa.

Za našu školu nastupile su naše zlatne djevojke Matea Sumajstorčić, Katarina Mirosavljević, Lucija Lakić i Nikolina Đurić. One su osvojile 3. zlatne medalje i jedno 6. mjesto, te su uistinu pomele konkureniju. Nastupile su u disciplinama delfin, leđno, prsno i kraul te u mješovitoj i kraul štafeti.

Da navijanje bude na visokoj razini, pobrinule su se prijateljice iz 4.B razreda. Sve smo prvi put bile nazočne plivačkom natjecanju. Atmosfera je bila vrlo uzbudljiva, pjevalo se, vikalo i skakalo, a naše prijateljice su to nagradile odličnim uspjehom. Perica, Ema, Barbara i ja izgubile smo glas navijajući i bile smo cijele mokre od sparine na bazenu, kao da smo i mi same zaplivale u njemu.

BOŽIĆNO ČUDO U 4. A

TEKST I FOTO: LAURA LOPAC, 4.A

Ususret Božiću, u X. gimnaziji organizirano je natjecanje u ukrašavanju učionica božićnim motivima. Nagrada je slobodan dan za razred čija je učionica najlepše ukrašena. Sudjelovalo je nekoliko razreda, a pobjedu je skoro odnio 4. a. Ukrašavanje je trajalo puna dva školska dana. Učenici i učenice 4.a izjavili su kako im je složenost i zabava tokom izrade ukrasa u potpunosti skrenula misli s glavne nagrade, jer kako kažu, rijetkost je da se u tom razredu oko nečega slažu apsolutno svi kao tada. Svaka je osoba dobila svoj zadatak, od prijevoza božićne jelke, kuglica, lampica, izrezivanja ukrasa od papira, bojanja, izgradnje kamina, jaslica i sl. Iz učionice su se mogli čuti stihovi poznatih božićnih pjesama i napjeva popraćenih iskrenim smijehom. Učenici besprizornog 4.a vjeruju da će još ovo kratko razdoblje prije završetka prvog polugodista biti ispunjeno boljim ocjenama, zalaganjem na satu, a i ljestvom atmosferom u prekrasnom adventskom okruženju.

BOŽIĆNO ČUDO NAD ČUDIMA U 4.C

TEKST I FOTO: JOSIPA TRGOVČEVIĆ, 4.C

„Ljudi čula sam da, ako uredimo učionicu u božićnom duhu, dobit ćemo slobodan dan!“ „Ma daj, tko ti je to rekao?“ „Koga briga? Idemo probati!“

I probali smo. Svatko je dao nešto novca od školske užine i skupilo se dosta za božićne ukrase. Doroteja je posudila svoj bor, Tea je spojila četristo plastičnih čaša i napravila Snjegovića (kaže kako joj se i dalje prividaju zvukovi klamerice i pucketanja plastike), Petra je iskoristila sat tjelesnog da napravi pahulje od papira, a ostali su donjeli lampice, ukrase, ili samo pružali moralu podršku! Spojili smo zajedničke snage sa 4. D iz druge smjene (s kojima dijelimo učionicu) i za par dana učionica 420 izgledala je kao kuća Djeda Božićnjaka! Tako smo prestigli 4. A, koji nije ni naslutio konkurenciju, i odnijeli nagradu!

ADVENT NA TRGU

TEKST I FOTO:
JANA POŽEG KRIŠKOVIĆ, 3.H

I ove godine nas je naša draga profesorica Alma Zubović prijavila na Advent u Zagrebu kako bi nastupali na trgu bana Josipa Jelačića i svima prisutnim uljepšali večer. Tu su bili i nastupi učenika mnogih drugih zagrebačkih srednjih škola. Kada smo napokon stupili na pozornicu otpjevali smo tri pjesme - White Christmas, Hallelujah i Shake Up. Neke je trema pogodila malo više, a neke malo manje. Sve u svemu nastup je dobro prošao i završio velikim pljeskom!

BOŽIĆNI DUH ZA SVE NAS

TEKST I FOTO: KARLA LEMAIĆ, 3.C

Božićna svečanost s koncertom i dobrotvornom prodajom održana je 16. prosinca

Nakon puno truda i rada naših glazbenika, našeg zбора, naših učenika i profesora, sajam je ponovno doživio uspjeh te izazvaо ponos i oduševljenje naših roditelja. Pripreme zбора su počele već u studenom, a nedugo zatim i uređenje škole i razreda raznim božićnim ukrasima. Božićni sajam otvoren je koncertom zбора i talentiranih glazbenika X. gimnazije koji su pokazali svoje umijeće izvođenja na saksofonu, gitari i električnoj gitari, flauti, bubnjevima, ali i umijeće izvođenja na najjednostavnijem i najstarijem instrumentu, a to je glas. Koncert je završen gromoglasnim pljeskom u znak pohvale i divljenja. Gosti su potom mogli razgledati i kupiti proizvode učenika koji su se potrudili raznim načinima da skupe nešto novaca u humanitarne svrhe kako bi pomogli svojim kolegama i prijateljima, ali i kako bi se zabavili i odahnuli nakon napornog rada koji je iza njih. Na stolovima su se mogli naći kolači, ukrasi, borići, čestitke, vaflji, palačinke, čajevi i mnogi drugi provodnici. Sajam za nas, učenike i profesore, znači ozivljavanje božićnog duha, stoga od srca hvala svima koji su sudjelovali i pridonijeli ovom lijepom događaju koji će i dalje nastaviti svoju tradiciju.

Zbor desete pjeva božićne pjesme

BOŽIĆNA BAJKA

Božić je vrijeme dijeljenja, darivanja i širenja ljubavi. U tom su duhu razredi 1.I, 1.J, 1.K, 1.D, 2.H, 2.J, 2.I, 2.K, 4.F i 4.G na poticaj i uz kordinaciju profesorice Nikoline Talargić odlučili napraviti pravu malu Božićnu bajku. Svjesni da mnogi nemaju mogućnosti slaviti Božić u izobilju, okupili su se i zajedničkim snagama pokrenuli malu akciju. Prikupljanjem hrane, zimske odjeće i ostalih potrepština pomogli su jednoj obitelji s četvero djece o kojoj skrbi samohrana majka, kupivši svakom djetetu po zimsku jaknu i čizmice, božićnu jelku, ukrase, namirnice.... i ukazali na pravu svrhu Božića. Jer, kad se male ruke slože, apsolutno se sve može!

PONOS HRVATSKE - SPOT SNIMAN U NAŠOJ ŠKOLI

Profesorica Talargić je s učenicima prošle godine povodom akcije prikupljanja sredstava za socijalnu samoposlužu u Vukovaru o kojoj smo pisali u prošlogodišnjem Ceneru, gostovala u emisiji Ponos Hrvatske. Stoga je ove godine ekipa HTV-a snimila dio spota Ponos Hrvatske baš u našoj školi. I mi smo ponosni i na profesoricu koja u učenicima na najljepši mogući način odgaja empatiju, ali i na učenike koji dopuštaju da ih se odgoji u plemenitom duhu! Spot možete pogledati You Toubeu!

AKO ŠALJEŠ SVOJU ENERGIJU VAN, SVE TI SE UVIJEK VRATI

TEKST: MATEJA RADOŠ, 4.C

FOTO: LAURA LOPAC, 4.A

CENER: Završio si V. gimnaziju koja se nalazi nedaleko od naše škole. Kako si uspio zadržati crtu kreativnosti unatoč gimnazijskom programu?

Mislim da sam ovo što jesam upravo zbog gimnazije i osnovne škole. Profesori su ti koji su me usmjeravali i otkrivali moje talente kojih nisam bio svjestan, s nekim sam još uvijek u kontaktu. Mislim da su mediji uspjeli korigirati moju adolescenciju i pubertetske hormone, možda bih bez tog utjecaja bio veći delikvent nego što jesam.

CENER: Mediji te prate još od tvoje 12. godine. Kako je sve počelo?

Sve je počelo od emisije Turbo Limach Show gdje se nisam nešto proslavio. Bio sam četvrti od nas četvero. S 15 godina postao sam voditelj emisije za djecu „Mali veliki svijet“ i tamo se zadržao dugo godina, iako sam imao mali prekid negdje u trećem srednje kada me pubertet obuzeo i kad sam se pitao kojeg vrata sa sedamnaest godina vodim emisiju za klinice. Kasnije se u meni opet probudilo dijete pa sam vodio emisiju do svoje dvadeset druge godine. I tada sam shvatio da sam sad stvarno prevelik za to. Ustvari, za moje ime više se čulo tek 2007. godine u prvoj sezoni emisije „Zvijezde pjevaju“, ali me ni to baš nije dizalo do neba.

LUKOTVORINE

CENER: Sa sigurnošću možemo reći da si najpoznatiji po svojim „Bulhitovima“. Kako si uopće došao na tu ideju?

Oduvijek sam pisao takve pjesmice za rođendane prijateljima i na tulumima. Prvi javni izlet je bio na Norijadi, gdje sam svim profesorima iz srednje napisao takve pjesmice na neke poznate melodije pa smo svi pjevali i zezali se dok sam ih ja pratio na gitari. Taj talent je nekako uvijek klečao u meni, ali ništa se nije događalo. Onda su me 2009. zvali u Antenu da pomognem

Milivoju Luleku i njegovim poznatim pozivima s nekim novim idejama. Krajem godine došli smo na ideju da napravimo Zeku i potočić u pet različitih verzija; kao Danijel Popović, Goran Bare, Elvis Presley, ACDC i Bob Marley. A luđaci, kaj se može! Slušatelji su se oduševili stihovima kao „Gdje je nestao potok, gdje se skriva on?“ pa smo došli na ideju da jednom tjedno nešto aktualno što se dešava bacimo u stihove i ukomponiramo u ljudima poznate melodije. Mislio sam da će se to brzo istrošiti, ali u Hrvatskoj na sreću, ili nesreću uvijek ima tema o kojima bih mogao pisati. Na početku se to zvalo Antenahit, ali smo onda odlučili dati slušateljima da sami izmisle naziv. Tako je jedan do slušatelja osmislio Bulhit. Bila je i druga opcija, Lukotvorine, ali ovo mi je bilo nekako zanimljivije.

DVA MILIJUNA PREGLEDA

CENER: Jesi li ikada imao nekih problema ili uvrijedio nekoga svojim hitovima?

U zadnjih sedam godina jedino je Modni Mačak reagirao, inače mislim da sam uspio napraviti dobru autocenzuru što se tiče ozbiljnih tema. U konačnici, svi shvaćaju da je to samo benigna zabava i da ne pokušavam biti zločest. Rekao bih da sam glas javnosti, pjevam o onom kaj čujem od ljudi i s čime se slažem. Zadnji hit „Ima li vlade za nas“ nije opredijeljen ni na jednu stranu. Samo stalno čujemo: „Ovi su za one, oni su za ove - tko je za narod? Super mi je kad radim neke teme na sport, rukometaši su mi najveći obožavatelji, nakon tekme odmah pale Bulhit i vrište od smijeha. Zadnji hit s Čavoglavama kad su razbili Poljake imao je čak dva milijuna pregleda u dva dana.“

CENER: Hoće li biti neki Bulhit i na temu novih školskih reformi? Imaš li mišljenje o tome?

Iskreno nisam to baš toliko pratio, znam da će se izbaciti neki klasići i uvesti nešto moderno. Ne bih baš prtljaž po tim stvari-

ma, zna se zašto su te knjige u popisu lektira još odavno, ali ne bi bilo loše mladima približiti i neke knjige napisane modernim jezikom kojeg lakše razumiju.

ROMANTIČNI DIO MENE

CENER: Ima te svugdje. Komičar si, imitator, glazbenik, tekstopisac, čak i glumac. Kako si otkrio svoje talente?

U sedmom razredu sudjelovao sam na Lidranu s nekom monodramom i tad je moj profesor iz hrvatskog skušio da sam malo blesav pa me potaknuo da pišem i glumim. Gimnaziju sam zapravo upisao da imam što širi dijapazon onog čime se mogu baviti. Nakon gimnazije pokušao sam upisati Glumačku akademiju što naravno nisam uspio. Odlučio sam se za ekonomiju opet iz istog razloga, jer imam širi spektar poslova kojima se mogu baviti. Među ekonomistima sam stvarno uvijek nekako stršao iako sam završio sve u roku. Studirao sam marketing pa sam u tome isto uspio nekako pronaći svoju kreativnost. Danas se znam našaliti da mi je taj marketing dobro došao jer stalno prodajem samog sebe.

CENER: 2009. godine iznenadio su nas sa svojom prvom ozbiljnom pjesmom Konobar. Kako to da si se odlučio baciti i u prave pjevačke vode?

A budala kaj ćeš, to mi sve život donese, ne mogu ja to predviđjet. Imam taj komični dio sebe koji uvijek imam gdje kanalizirat, ali romantični dio mene uvijek izvizi pa tu i tamo eksplodira jer valjda ne mogu to više držat u sebi. Pjesmu sam napisao još 2005. godine, ali ništa nisam požurivao i ganjao, vjerujem da za sve uvijek dođe trenutak pa je tako došao 2009. i pjesma je bila dobro prihvaćena od ljudi. Ne veseli me toliko kad mi pohvale neki Bulhit koliko i kada mi pohvale Konobara, to je nekako više iskonskiji dio mene. Musklfiber na kapcima

CENER: Našoj mlađoj generaciji osobito si poznat po sudjelovanju na jednoj od najgledanijih emisija „Tvoje lice zvuči poznato“. Rekao si da se raduješ jer ćeš možda pronaći svoju elegantnu ženstvenu stranu. Jesi li je pronašao?

Ne, ni najmanje. Te sve štikle i šminka, a tek umjetne trepavice! Djevojke nemojte to stavljati, pa čovječe dobio sam musklfiber na kapcima, ne možeš oči otvoriti! Oduvijek sam bio sav nekako trapav, valjda sam prebrzo odrastao pa mi se pokreti nisu uspjeli uskladiti, baš sam bio nakaradna ženska. Sva moja postignuća u toj emisiji bila su plod dugog i mukotrpnog rada.

CENER: Neke uloge su ti odlično sjele, s obzirom da i inače imitiraš Massima, Olivera Dragojevića, Kemala Montena i druge pjevače hrvatske scene.

Nadao sam se da će me u emisiji potrefiti nešto u čemu sam i inače dobar, jer inače ne znam na što bi to ličilo. Bilo mi je što sam se mogao u nečemu i dokazati, kao kad sam bio Pavarotti. Ta mi je uloga bila najdraža, iako sam bio na rubu života ispod sve te šminke osam sati pod reflektorima usred ljeta. Kad sam video da ću očito pobijedit pao mi je mrak na oči jer nisam znao kako ću se ustati i otpjevati još jednom, a disao već sam disao na škrge. Nakon emisije četrdeset pet minuta nisam mogao doći k sebi koliko sam prokuhao. Sjećam se da sam tada doživio neko čudno izvantjelesno iskustvo. Ivan Šarić je tada glumio Michaela Jacksona, i dok sam bio u polusvijesti video sam ga kako kleći ispred mene kao nekakva Jacksonova avet i govoril mi „Buliću diši, Buliću diši!“. Ma strašno, s tom ekipom je baš bio pravi maturalac.

DIPLOMSKI O OLIVERU

CENER: Svi smo te s nestručnjem očekivali tvoje nove uloge u emisiji, moglo bi se reći da je zbog tebe i tvog humora narašla gledanost emisiji.

Ma to ste me zamijenili s Petrekovićem.

CENER: Napisao si tekst pjesme „Zabluda“ Željka Joksimovića i Tonija Cetinskog koja je u kratkog roku postala hit u Hrvatskoj i okolnim zemljama.

Sve je počelo još od moje pjesme „Konobar“ kada je Toni bio ljubomoran i lutio se što mu nisam dao tu pjesmu. Kasnije su Željko i on osmisili melodiju, ali nikako nisu mogli naći dobar tekst za nju. Poslali su mi tu melodiju na koju je Joksimović samo mumljao, ja sam si fino stavio slušalice u uši, zamislio da sam Balašević i za tri sata napisao pjesmu. Kasnije smo kao mala umjetnička komuna doradili pjesmu, i ona je stvarno postala hit.

CENER: Koji su ti glazbeni uzori?

Definitivno Đorđe Balašević, slušam ga još od srednje škole. Iznimno sam sretan što razumijem što taj čovjek pjeva, bio bi stvarno veliki propust da sam neki Nijemac ili što već i da nemam pojma o čemu su njegovi tekstovi. Ako se ikada nastavim baviti pjevanjem, volio bih da moji koncerti izgledaju kao njegovi, malo šala i razgovora, pa onda pjevanje. Volim i Olivera Dragojevića, o njemu sam napisao i diplomski rad. Na jednom događaju došao je do mene i rekao „Čuјa san da si pisa diplomski o meni“, a ja sam od srama i iznenadenja da uopće zna za to htio past pod zemlju. Rekao mi je da mu donesem to na koncert koji je bio u Samoboru za par dana, gdje me pozvala na pozornicu da pjevam s njim „A kad mi dođeš ti“. Dva Olivera na pozornici!

DJECA SU NAJISKRENIJA

CENER: Uvijek nas iznova iznenadiš nekim novim talentom, što nas sljedeće čeka?

Nema više ništa, sve sam ispucao. Tko zna, možda samog sebe iznenadim, ali mislim da su mi ovo jedini talenti. Iako sam shvatio da sam jako dobar tata svojoj četverogodišnjoj kćeri, što nije ni čudno kad sam i ja dijete i na njenoj sam razini.

CENER: Imao si i svakakvih iskustva s djecom kada si ih ispitivao za Antenu. Kako uspiješ ostati ozbiljan?

Ma djeca su najbolja i najiskrenija, kod njih odmah znaš što se događa kod njih doma. Prije godinu dana kada je bila ona neka afera sa vladom i skupim autima, pitao sam djecu što misle ako bi u Hrvatskoj trebao voziti najskulplji auto. Jedan je mali rekao „Pa Bog!“ Ja sam već video da se sprema neki urnebes i pitam ga zašto, a on ispučava „Pa zato što se zove Bog jer je bogat!“ Ponkad prasnem u smijeh, ali pokušavam bit ozbiljan, jer je njima to ozbiljan problem. Oni se ne šale s tim, pa ne smijem ni ja.

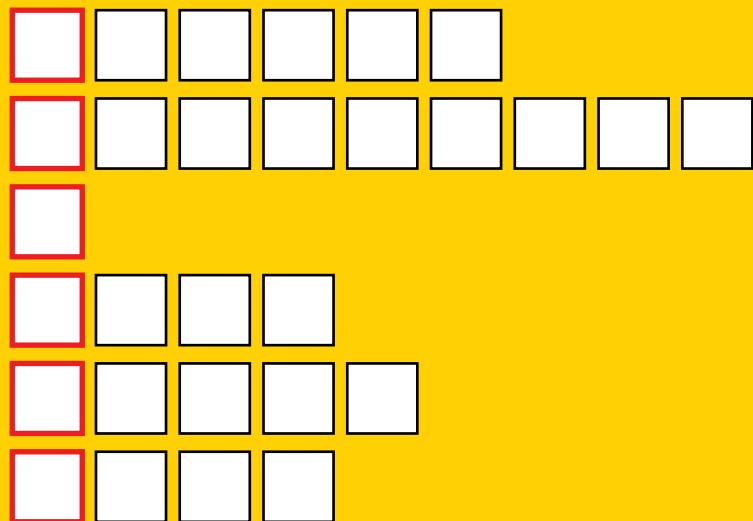
VAŽNO JE ZNATI CILJ

CENER: Što bi rekao današnjim klincima, imaš li neki savjet?

Samo treba vjerovati u sebe ako znaš da si dobar u nečemu i uživaš u tome. I nikad ne smiješ skrenuti s puta kada nešto krene nizbrdo, nego pustiti da te život nosi. Važno je znati koji cilj želiš postići. Kada sam prije dvije godine glumio u mjuziku Monthlya Pythonsa „Spamalot“ u Kazalištu Komedija, dok su se zatvarali zastori malo mi je falilo da ne pustim suzu. Shvatio sam da ako šalješ tu svoju energiju van, sve ti se uvijek nekako vrati pa makar u drugačije vrijeme i na drugačijem mjestu. Ništa nije bitnije nego slušanje svojeg srca.

MINI KRIŽALJKA

Riješite ovu mini križaljku i dobit ćete pojam koji veže svakog maturanta

- 1.) Pripovjetka E. A. Poea Crni...
- 2.) Zajednički naziv za pravce i smjerove od 1910. do 1930. godine
- 3.) Djelo W. Shakesperaea
- 4.) Držićevo djelo ..... Maroje
- 5.) Djelo Alberta Camusa
- 6.) Djelo u kojem je glavni lik Gregor Samsa

MOZGALICE:

- 1.) U vreći se nalazi 10 bijelih i 10 crnih čarapa. Koliko najmanje čarapa treba izvući da biste imali par čarapa?
- 2.) Potrebno je 10 minuta da se isprži jedan odrezak - po pet minuta sa svake strane. Dva adreska stanu u tavu. Koliko je najmanje vremena potrebno da se u tavi isprže 3 adreska?
- 3.) Enciklopedija se satoji od 10 knjiga koje su složene po redu, na polici. Svaka knjiga ima 1.000 stranica. Ne brojeći korice knjiga, koliko se stranica nalazi između prve i zadnje stranice u enciklopediji.
- 4.) Posloži četiri devetke i jednu jedinicu sa samo jednim matematičkim simbolom tako da rezultat bude 100.

VICEVI:

Ulazi učenik X. gimnazije u restoran i sjeda za stol.
Dolazi konobar i kaže:
"Gospodine, ovo je švedski stol."

Na to će učenik: "Kad Švedani dođu, ja ću ustati!"

Neudata profesorica napisala na ploču:
Sutra se udajem!

I pita: "Djeco koje je ovo vrijeme?"

Odgovara učenik: "Krajne profesorice, krajne!"

Pita Eva Adama: "Voliš li me"?

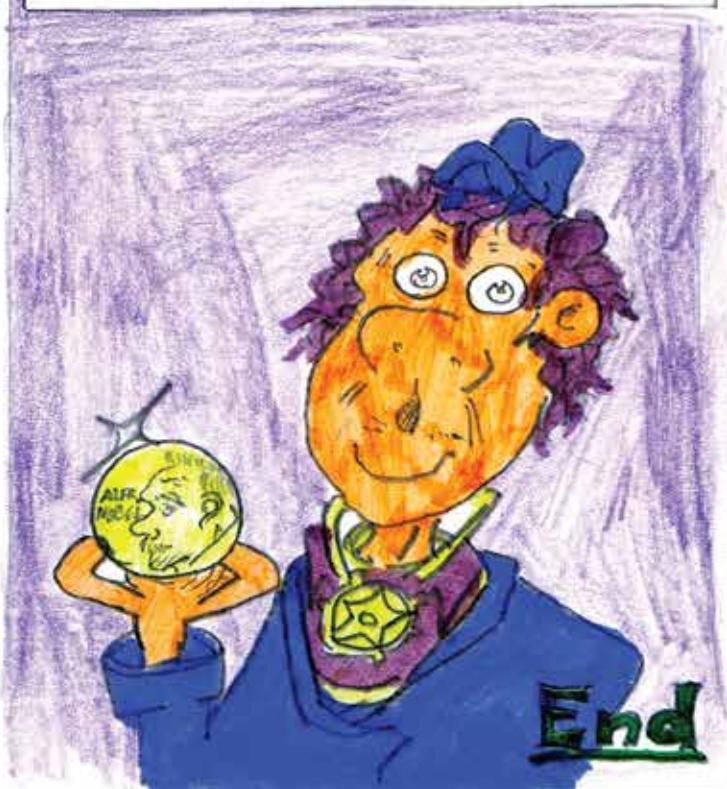
Adam odgovara: "A koga ću drugog."

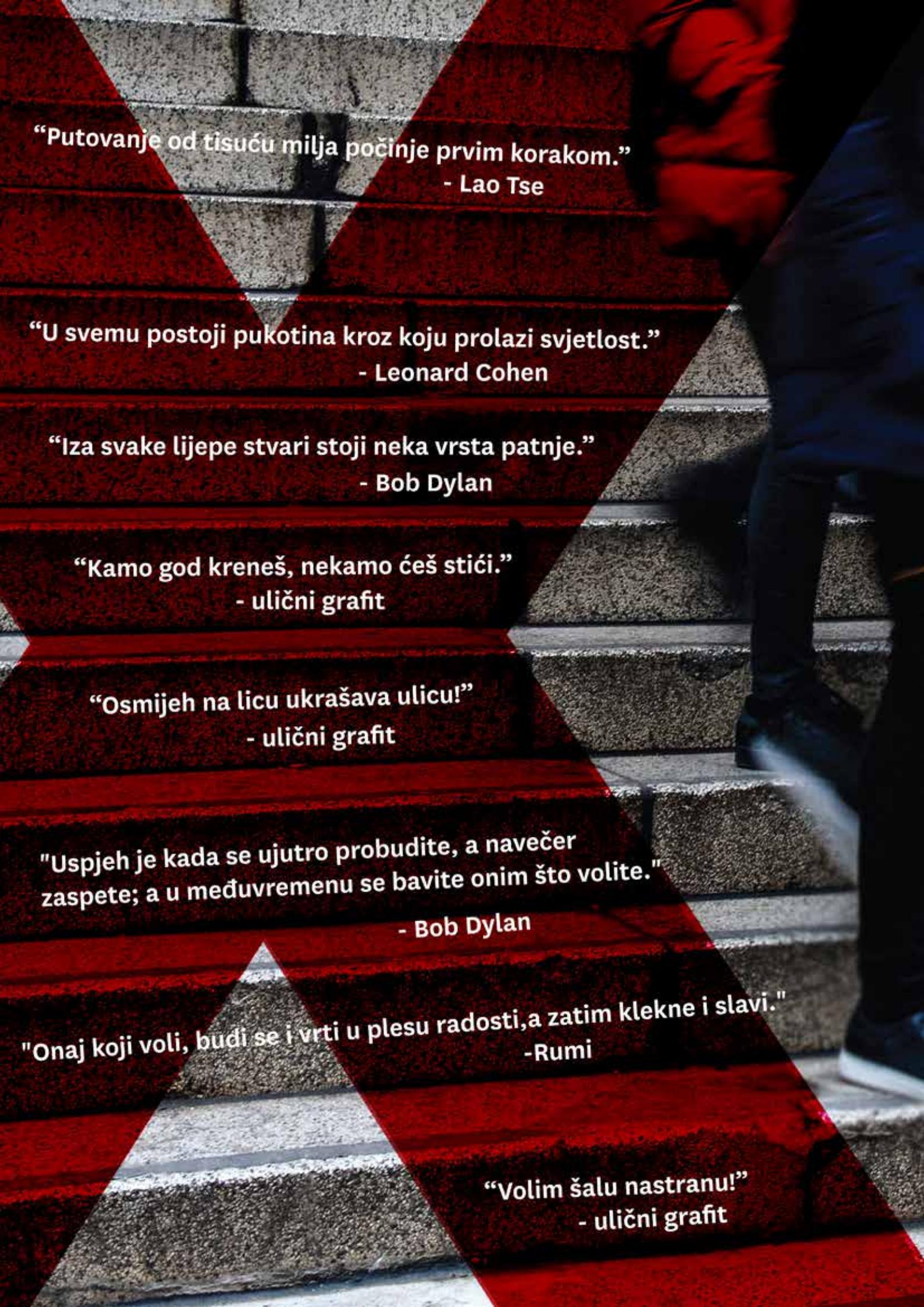
I TAKO JE NAŠ BOB ZAREDAO
HITOVE POPUT LIKE A ROLLING STONE,
KNOCKIN' ON THE HEAVEN'S DOOR
FOREVER YOUNG, DON'T THINK TWICE,
IT'S ALL RIGHT I DRUGE.

OD 7.61988., POČEO JE „THE NEVER ENDING TOUR“. DO 2019., BOB JE SA SVJETOM SVIRAO PREKO 2500 puta, SA BASSISTOM TONY GARNIEROM I GUITARISTOM CHARLIEM S.

TAKOĐER, BOB JE DOBIO OD OBAME MEDALJU 2012., A 2016., JE TAKOĐER DOBIO NOBELOVU NAGRADU ZA LITERATURU.

The background of the entire image features a large, vibrant red rose positioned in the upper right corner, set against a dark, moody background.

“Putovanje od tisuću milja počinje prvim korakom.”

- Lao Tse

“U svemu postoji pukotina kroz koju prolazi svjetlost.”

- Leonard Cohen

“Iza svake lijepo stvari stoji neka vrsta patnje.”

- Bob Dylan

“Kamo god kreneš, nekamo ćeš stići.”

- ulični grafit

“Osmijeh na licu ukrašava ulicu!”

- ulični grafit

“Uspjeh je kada se ujutro probudite, a navečer zaspete; a u međuvremenu se bavite onim što volite.”

- Bob Dylan

“Onaj koji voli, budi se i vrti u plesu radosti, a zatim klekne i slavi.”

-Rumi

“Volim šalu nastranu!”

- ulični grafit